

Po poslabšanju v četrtek se bo vreme ob koncu tedna izboljšalo, možne so le posamezne kružne plohe ali nevihte.

MURSKA SOBOTA

SREDA, 25. MAJ

— shod srednješolcev z družabnim srečanjem in športnimi igrami na letališču v Rakičanu

— ob 22.00 bo na dvorišču soboškega gradu Milivoj Miki Roš predstavil delo Ferija Lainščka **ORO-SLAN**; po predstavi pozno v noč videoprojekcije

NEDELJA, 22. maj ob 11. uri:

Na grajskem dvorišču na Gradu praznovanje 10. obletnice obrata M. cluba in dneva mladosti.

Govornik bo predsednik slovenskih mladincev Tone Anderlič.

LJUTOMER

ČETRTEK, 26. MAJ

— razprava o predlogu ustave, ki so ga podali slovenski pisatelji. Od starih vabljencev je do zdaj potrdil udeležbo Tone Peršak

SOBOTA, 28. MAJ

— ob 22.00 bo na dvorišču starih zaporov na Glavnem trgu v Ljutomeru kulturni dogodek, predstavitev dela Ferija Lainščka **ORO-SLAN** v izvedbi Milivoja Mikija Roša

NEDELJA, 29. MAJ

— Na Moti manifestacija za Muro, na kateri bodo pripravili tudi slavnostni sprejem novih članov v ZSMS

GORNJA RADGONA

SREDA, 25. MAJ

— ob 9.00 sprejem vseh pionirjev občine v mladinsko organizacijo na radgonskem sejmišču

ČETRTEK, 26. MAJ

— dogajanje sicer ni v občini, vendar pa na prireditvi sodeluje 20 mladih Radgončanov; gre za Festival bratstva in enotnosti, ki bo od 26. do 28. maja v Slavovskem Brodu.

SOBOTA, 28. MAJ

— mestna mladinska organizacija, ki je ponovno dejavna, prireja rock koncert pri gradu

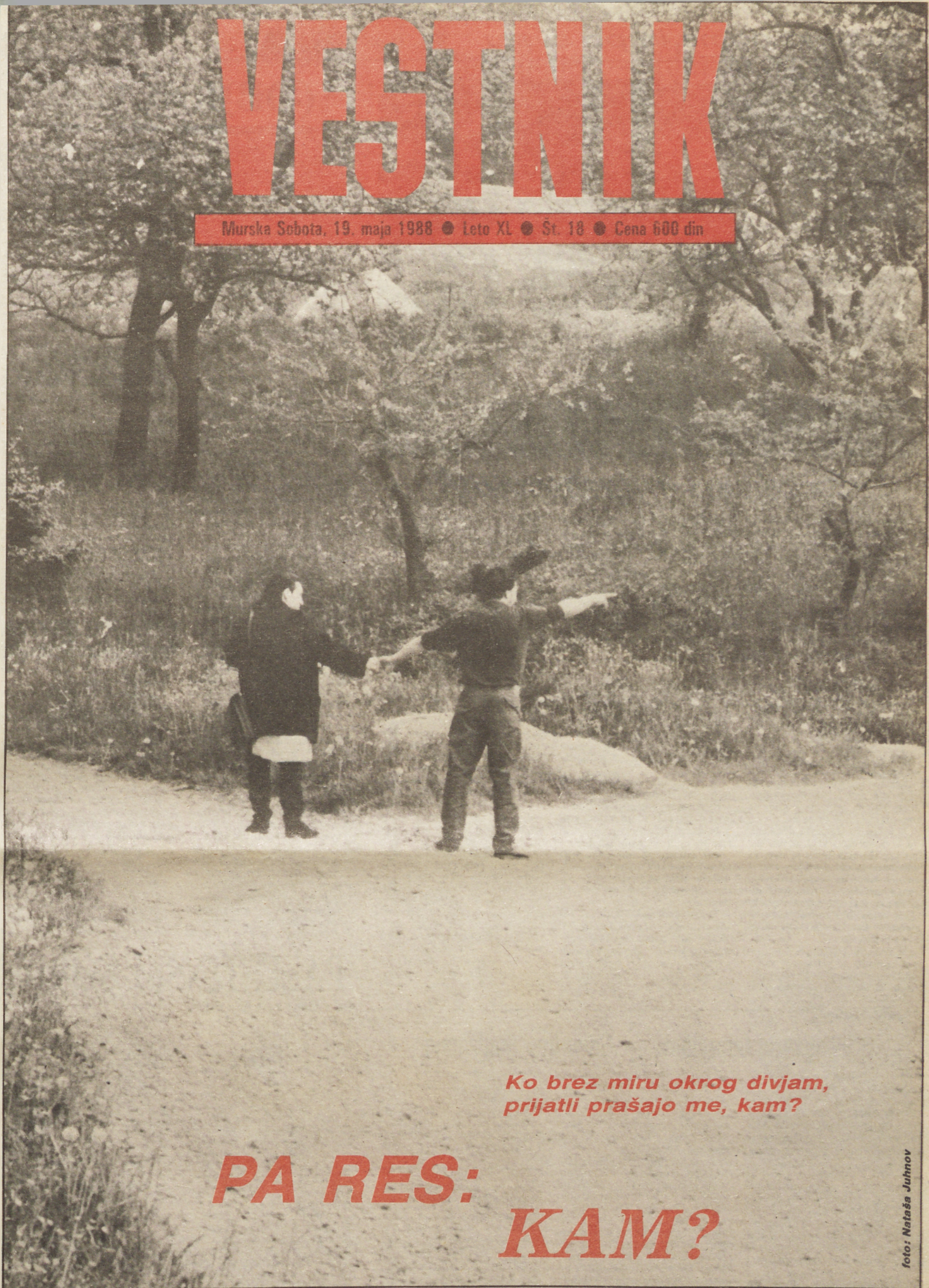
**LE VKUP, LE VKUP
MLADINA KMEČKA!**
str. 5

**Trije pomurski
»štrajki«.** str. 3, 6

**Kdo zastoni
potuje z
Vestnikom?**
str. 8

VESTNIK

Murska Sobota, 19. maja 1988 • Leto XL • Št. 18 • Cena 600 din

**Ko brez miru okrog divjam,
prijatli prašajo me, kam?**

**PA RES:
KAM?**

foto: Nataša Juhnov

Odgovorov, vsaj tistih socrealistično obarvanih, je kar nekaj. A niti vsak zase niti vsi skupaj ne izpolnjujejo potreb, interesov, pričakovanj in navsezadnje zahtev mladine do družbe, ki jo vzgaja in v kateri dorasča (v prihodnje res polnopravne tvorce splošnega napredka). Kakršnokoli sklicevanje na boljši jutri ali lepšo prihodnost dandanes zbuja zgolj še pomilovalen posmeh vsakega osmošolca. Kam torej?

Zadnjih izpitov in končnih postaj smo se v naši leporečni vsakdanosti in diametralno nasprotno grozeče podpovprečnosti dejanskosti že tudi naveličali. In morda je prav zato mladina začela iskati in je deloma že našla poti, po katerih naprej. Resda so nove, za marsikoga sporne in neprimerne, toda v osnovi jim gre praviloma pripisati vsaj dobronamernost. Zato je posredno tu tudi priložnost, da mladi slednjič le prebijajo zid obrobnosti, kamor so bili porinjeni vedno, ko je šlo za temeljna družbena vprašanja. Slovenska mladina je poti dokaj sistematično in dosledno nakazala na svojem zadnjem kongresu v Krškem in le veseli lahko, da jih z enako stopnjo zagnanosti in (dobre) volje tudi uresničuje. Kako se ta nova pota zrcalijo v pomurskem mladinskem vsakdanjiku?

S precejšnjo mero samozadovoljstva lahko trdimo, da Pomurje v tem pogledu že zdavnaj ni več slabotna, brezkrvna in zakompleksirana provinca. Jadikovanje, da smo na robu dežele, da smo nerazviti, da nam nihče ne pomaga, mladi —

sodeč po njihovem delu v novem duhu — ne priznavajo. In prav je tako. Konec koncev zato tvorijo jedro naprednih kmečkih idej, zato se zavzemajo za učinkovito poklicno in siceršno politiko, ki bo s svojimi odločitvami resnično reševala vsakodnevne ljudske žulje, zato se organizirajo v različne interesne skupine, zato prirejajo javne tribune, zato opevajo in še spodbujajo že zbuje no pomursko ekološko zavest, zato so tvorca novih vsebin v kulturnem utripu življenja pokrajine, zato zahtevajo demokratizacijo vsega javnega življenja, zato se opredeljujejo do strateško pomembnih vprašanj ne samo regije, pač pa včasih celo tudi prek državnih meja, zato postajajo (za zdaj res sicer še izjemoma) pravcati kozmopoliti.

Naravno je, da se ob vsem tem lomijo kopja. Mladina ob svoji izbiri (vprašanje kam je v današnjih kaotičnih razmerah veliko bolj vsebinsko in manj retorično, kot bi bilo v nekakšnem prijetnem družbenem brezvetrju) zadeva ob čeri. Zato ima veliko z mladino povezanih dogajanj močan odmev v vsej javnosti, ne le mladinski. So ljudje, ki jim mladinsko vrvenje ni povšeči. Morda je to mogoče razložiti s stoletja starim generacijskim konfliktom. Ali pa ne. Kajti čista resnica je, da so mladi danes manj strpni, kot so navajeni njihovi očetje. Res je tudi, da so številni postopki mladih v dosežanju načina družbenega življenja neveljavljeni, včasih skrajnostni in zato večkrat natičijo na prikrit ali odkrit (kar je bolje) odpor. A vse to se dogaja v družbah, ki se učijo demokracije. Naša je slednjič (pozno, pa k sreči vendarle)

tako daleč. Uk demokracije je zahtevnejši in večplastnejši proces od golih postopkov direktivnega določanja in administriranja. Zato naj mladim ostane priložnost, pokazali bodo, če so jo sposobni izkoristiti!

Pomurje pričakuje dan mladosti 88 veliko manj praznično evforično kot katerikoli leto doslej. Vzrokov je veliko in so jasni vsakemu, ki z odprtimi očmi hodi po naši deželi. Vse to je pripeljalo do odločitve, da letos prvič ni štafete in da Slovenci (prav tako prvič) ne bodo sodelovali na sporni sklepni prireditvi v Beogradu. Ampak zdaj naj tisti klasični predpraznični utrip, ki je, resnici na ljubo, velikokrat pomenil tudi beg od perečih vprašanj, zamenja izrazito delovni! Mladina ima kup »svojih« težav, od izobraževanja prek zaposlitve do eksistenčnih preglavic. Posebej za Pomurje drži, da smo lahko vsi zadovoljni, ker se v sodobno pomursko mladinsko življenje vključuje vse več mladih — to je izkustveno že mogoče trditi. In kaj naj Pomurce bolj razveseljuje kot to, da je val ustvarjalnosti in glasnega organiziranja zajel tudi mlado kmetstvo?

Ko brez miru okrog divjam, prijatli prašajo me: KAM? Saj res: kam? Bodo mladi zdaj, ko se zdi, da so našli pravo pot, zmogli do cilja? Če je že praznik in ni prišlo izpod novinarskega peresa nič kaj posebej razveseljivega, si dnevu mladosti v pozdrav privoščimo vsaj spoštljiv in zmeren optimizem: odgovorimo pritrdilno!

Bojan Peček

Lako naj bi se začelo: posnetek je iz afganistanskega Jalalabada in prikazuje premikanje sovjetskih motoriziranih enot in umik v SZ, kot to predvideva ženevski sporazum med prizadetimi državami. Da pa ne bi bilo brez dramatičnih zapletov, naj navedemo še trditev sovjetske strani o vedno večji navzočnosti orožja s strani »tujih pokroviteljev«.

Po čem je v svetu siromaštvo?

Predsedstvo zveznega sindikata je predlagalo, da naj bi zvezna skupščina iz 110-tonske gore papirja, kolikor ga gre letno za predloge zakonov, komentarje, analize itd., porabila nekaj papirja tudi za zakon o socialni varnosti državljanov. To predlagajo zato, da bi pravočasno zajezili nemire, ki jih lahko povzročijo podražitve po 15. maju. Beograjski profesor dr. Prvoslav Marković trdi — kot piše zagrebški *Danas* — da je v zdravstvenih domovih v Srbiji vedno več delavcev, pri katerih zdravniki ugotavljajo različne nevroeze. Leta 1980 jih je bilo okoli 84, lani pa že 130 tisoč. Marković pripisuje porast teh obolenj družbeni krizi, ki »kviri občutke življenjskih radosti«.

Pomudimo se malce ob podatkih, kako razviti svet brzda siromaštvo. V ZDA dajejo za najrazličnejše programe socialne zaščite 491 milijard dolarjev, za leto 1989 pa predvidevajo 511 milijard. To je več kot stane Ameriko vojaški proračun. V tej deželi je deležna različnih oblik pomoči na primer vsaka štirinastlaska družina, katere letni prihodek ne presegajo 11.200 dolarjev.

V Italiji so statistiki dokazali, da je povprečno vsak deveti državljan siromak in to je tisti, ki mesečno zasluži manj kot 450 tisoč lir. Najnižja socialna pomoč znaša mesečno 250 tisoč lir. Italija ima med vsemi zahodnoevropskimi državami največ nezaposlenih — kar 12 odstotkov aktivnega prebivalstva.

V Franciji živi okoli 8 milijonov oziroma 15 odstotkov vsega prebivalstva na robu komaj znosnega življenja. Po normativih

EGS je v Franciji siromak tisti, ki dnevno lahko porabi 50 frankov (13.000 dinarjev). Takim ne odklapljajo plina in elektrike, če ne poravnajo računov. Francoska vlada je dala lani za različne socialne programe 2,5 milijarde frankov.

V proračunu ZR Nemčije za leto 1988 so predvideli 90 milijard mark za najrazličnejše socialne dajatve, ki jih prejema okoli 4 milijone državljanov. In to je tretjina vseh državnih izdatkov. Od skupno 56 milijonov Britancev jih okoli osem milijonov dobiva socialno pomoč. V te namene porabijo letno 90 milijard dolarjev.

Iz navedenega sledi, da je siromaštvo tega sveta izredno drago. Dodajmo k temu še nekaj »domaćih« številk. Dva minimalna osebna dohodka sta v povprečju v Jugoslaviji leta 1987 znašala 276.726 dinarjev. Štirinastlaska

družina — vzemimo mož in žena zaposlena, in dva otroka, je za življenjski minimum od navedenega zneska porabila toliko, da je za vse drugo (tudi obleke in obutev) ostalo mesečno borih 90.000 dinarjev.

In še to: letos bo morala štirinastlaska družina odšteti za desetdnevni dopust na morju dva milijona (nova seveda) dinarjev, to pa je toliko kot celoletna povprečna plača zaposlenega v gospodarstvu lani.

Kje se pri nas začne in kje neha siromaštvo enostavno ne vemo. Pred dobrim desetletjem so ukinili Center za proučevanje življenjskega stanadarda, ki je deloval pri vodstvu zveznih sindikatov. Odtlej tavamo v tem pogledu dobesedno v temi.

Borislav Šefer, upokojeni profesor beograjske Fakultete političnih znanosti, ki sodi med najboljše poznavalce problematike socialne politike pri nas, meni, da je na pragu siromaštva v Jugoslaviji nekako 30 do 40 odstotkov zaposlenih, polovica upokojencev, starih ljudi na vasi in enak odstotek socialno ogroženih nezaposlenih. Po Šeferjevem pomeni to nekako 60 odstotkov Jugoslovancev, ki nimajo toliko denarja, da bi lahko dostojno živeli.

V Sloveniji in na Hrvaškem je stanje nekoliko boljše od jugoslovanskega povprečja.

(OB)RAČUNI

globus

Začele so se konference Zveze komunistov. V Sloveniji je bila prva in takoj so ugovorili, da bodo imeli slovenski komunisti kaj povedati na konferenci komunistov Jugoslavije.

Po konferenci komunistov Makedonije, kjer so bili kar precej v zadregi z Vevčani, ki so zahtevali, da o njihovem primeru »palčanja« občanov spregovori ta konferenca, pa so že ugovorili, da so te konference, kljub vsemu zelenemu, vendarle še preveč mlačne, brez zadostnega predhodnega poglobljanja komunistov v stanje. Kakršno je in kakršnega zares ne želimo ohraniti.

Pripombe so, da so v mlačnosti samih komunistov prevzele pobudo različne skupine (književnikov, znanstvenikov in drugih celovskih organizacij, okroglih miz, tribun in časopisov), kar pravzaprav ne prispeva k frontaciji, prej h konfrontaciji — ukvarjanje s preteklostjo, ne pa prihodnostjo.

Vse skupaj zbujajo vtis, da gre prizadetim bolj za ustvarjanje nekakšnega ravnotežja kot za negovanje ideje, na kateri je zasnovana prihodnost iz naše sedanjosti in preteklosti skupaj.

Politikantstvo še vedno zamegljuje politiko in ideologijo, na kateri je politika dolgoročno zasnovana z bolj ali manj sebičnimi računi, ki predolgo ostajajo brez obračunov, ker pač pomenijo ne-ljubu prakso računov brez krčmarja, kakršen je na primer Agrokomerčev, da o obrovcih, fenjih in drugem ne govorimo, kakor tudi ne o republiških, pokrajinskih in drugih regionalnih in občinskih zaprtostih za nekakšno nedotakljivo državnostjo.

Preveč je nemoralnih (ob)računov, ki se matematično izkazujejo na način napačnih rezultatov, kot so na primer: $3 + 1 = 5$, $2 + 2 = 6$ in tako naprej. Logika teh rezultatov je obdajevsko tolmačenje nepokritih menic s pojmom »alokacija sredstev« — če namreč daš dva dinarja in uporabiš dva tuja dinarja, ki jih nikdar ne vrneš, obrneš dobiček tako, da na tako ustvarjeni osnovi dosežeš povečanje še za dva dinarja. Manj je tujega dela v tem prisvajanju oziroma odrujevanju rezultatov dela drugih, manjši je čezmerni rezultat in obratno: večje je prisvajanje tujega dela, večje je nadračunsko izkazovanje svoje vrednosti, ki

kajpak ni rezultat novoustvarjenih vrednosti dela teh računarjev.

To je kajpak moralno vprašanje oziroma vprašanje morale tistih, ki so tako ravnali ali pa še vedno tako ravnajo, se skrivajo za svojimi interesi kot temeljnimi interesi uravnane razvoja. Sebičnost po pravilu: kar je tvoje, to je moje, kar je moje, pa se ne tiče nikogar drugega, je torej tista preglativica, ki jo je potrebno čim prej premagati prav pri komunistih samih, če hočemo doseči stopnjo revolucionarne zavesti, ki je potrebna za doseganje višjih skupnih ciljev ne

Pismo iz Beograda

glede na žrive, ki jih revolucionarnost od človeka zahteva.

Preprosteje se temu menda reče — poštenost v medsebojnih odnosih ljudi, bodisi v družini ali družbi nasploh, ne predvsem samo med narodi in narodnostmi. Življenje je pač samo po sebi igra, ki ima, kot sleherna igra, svoja povsem določena moralna pravila, katerih se mora sleherni udeleženec igre držati, če noče biti izključen iz nje.

Zdaj se že zelo pogosto dogaja, da se ne v življenju ne drugod ne ravnamo več po pravilih, ki so obveljali iz preteklosti ali smo jih sprejeli v sedanjosti. Vse bolj se ukvarjamo s spreminjanjem pravil igre, vse manj pa s svojim odnosom do veljavnih pravil igre, tja do ustave vse dežele, kakor da sploh več nečemo naprej.

Konference komunistov bi torej morale razgibati upehane komuniste, da bi okrepile fronto avantgarde delavskega razreda, kar se seveda ne da narediti z besedičenjem, zlasti ne s konfrontacijskim besedičenjem, temveč z operativizacijo uresničevanja programa Zveze komunistov, ki se menda še vedno ni izčrpal v ustvarjanju samoupravljanja, saj predlogov za njegovo spreminjanje še ni. Čeprav marsikje odvijajo osvobodilne dela iz središča vsakdanje dejavnosti.

Čeprav od konference komunistov po republikah in pokrajinah, kakor tudi od konference komunistov Jugoslavije ne smemo preveč pričakovati, lahko predvidevamo, da bodo le nekakšen premik na-

DUNAJ — Na izrednem kongresu avstrijske SPO (socialistične stranke) so za novega predsednika stranke izvolili Franza Vranitzkega, ki je istočasno tudi predsednik avstrijske vlade. Za njegovo kandidaturu kot predsednika stranke se je odločilo 93 odstotkov od 530 delegatov kongresa, kar je — lahko bi rekli — blesteč rezultat.

KABUL — Za prenovo Afganistana in za pomoč beguncem, ki bi se radi vrnili v domovino, bi potrebovali okoli dve milijardi dolarjev, kot to trdijo strokovnjaki humanitarnih organizacij, ki so prispele v Kabul.

VARŠAVA — Z nedavnimi hudimi podražitvami so se razmere na Poljskem hudo poslabšale. Na tržišču je zmanjkalo gospodinskih aparatov, oblek, obutve in sredstev za osebno higieno. To morajo sedaj ljudje kupovati na črni borzi po mnogo višjih cenah.

NEW DELHI — Prejšnji teden je Srednjo Indijo zajel vročinski val. Živo srebro se je povzpelo tudi do 46 stopinj Celzija, in to v sencl.

NEW YORK — Aprila se je število brezposelnih v ZDA zmanjšalo na 5,4 odstotka aktivnega prebivalstva, kar je najnižja raven po letu 1974. Brez dela je okoli 6,6 milijona Američanov, zmogljivosti v industriji pa so izkoriščene 85-odstotno.

BUDIMPEŠTA — Na seji mešanega jugoslovansko-madžarskega komiteja so podpisali poseben protokol, ki predvideva, da si bosta obe državi prizadevali doseči letno menjavo blaga in storitev v zneku 766 milijonov dolarjev. Madžarska stran je ponovno zavrnila jugoslovanski predlog o ukinutvi obvezne menjave dinarjev v forinte, ko naši državljani prestopijo mejo.

WASHINGTON — Kot trdi ameriški dnevnik Washington Post, bo Sovjetska zveza do začetka moskovskega srečanja Gorbačov—Reagan konec maja umaknila iz Afganistana 30 tisoč vojakov.

WASHINGTON — Po podatkih Svetovne banke niso vzrok umiranja epidemije in vojni spopadi, temveč lakota, zaradi katere vsak dan na svetu umre okoli 40 tisoč otrok.

DUNAJ — Madžarska bo od 1. maja letos izvažala v Avstrijo z nekaterimi carinskimi olajšavami, podobno kot dežele v razvoju. Te ugodnosti so v Avstriji doslej uživale izključno dežele Afrike, Azije in Južne Amerike.

prej, sodeč po tem, da so že doslej mnogi tabuji odstranjeni, s tem pa je svobodnejša pot v prihodnost že odprta, kolikor pač je.

Viktor Sirec

PALESTINSKI GORDIJSKI VOZEL

10. IZRAELCI V OFENZIVI

Premirje ni trajalo niti en mesec. 9. julija 1948 se je vojna znova razplamtela, sedaj so Izraelci prešli v ofenzivo. Nasprotnike so poglani nazaj, zavzeli letališče Lydda pri Tel Avivu in Nazaret. Na jugu so pregnali Egipčane iz Negeve. OZN je 19. julija po 10-dnevni vojni znova vsilila premirje. Toda mirovni poskus grofa Bernadotta ni uspel, sam pa je 17. sept. postal žrtev atentata židovskih skrajnežev. Njegovo poslanstvo je nadaljeval Ralph Bunche.

Premirje je tokrat trajalo do 15. okt. 1948, ko so ga Izraelci prekršili in 21. oktobra zasedli Beršebo, glavno mesto puščave Negev, kjer je 4000 egiptovskih vojakov nato 3 mesece odbijalo številčno močnejšo izraelsko vojsko (Abdulah, transjordanjski vladar, jim ni hotel pomagati). Izraelci so zasedli še spodnjo Galilejo ter ogrožali sirske in libanonsko mejo. 28. decembra 1938 pa so izraelske čete že ogrožale Gazo in njeno glavno mesto EL Ariš, polno egiptovskih beguncev. Gaza bi padla v nekaj dneh, tedaj pa so Britanci zagrozili, da bodo stopili v vojno na strani Egipta, če se Izraelci ne umaknejo s Sinaja.

Nova mirovna pogajanja so bila na Rodosu. Izrael je z vsako od vojskujočih se držav posebej podpisal sporazum o premirju. Z Egiptom 24. febr. 1949 (Izrael je obdržal tisti del Negeva, ki mu je bil dodeljen leta 1947), z Libanom 23. febr., s Transjordanijo 3. aprila 1949, julija s Sirijo, Irak pa ni hotel podpisati premirja. Osrednja in vzhodna Palestina, ki je bila prej v arabskih (Palestinskih), rokah je sedaj pripadla Transjordaniji, ki se je sedaj preimenovala v Jordanijo (cilj amanskega dvora je bil ves čas in je še danes, obdržati tisti del Pa-

lestine, ki je bil namenjen palestinskim Arabcem). Gaza je ostala pod egiptovsko upravo, ni pa postala del egiptovskega ozemlja. Jeruzalem je ostal razdeljen. Stari del mesta, ki ga je zavzela legija paše Glubba je ostal v jordanjskih rokah, novi del mesta pa so dobili Izraelci. Pričakovati je bilo mirovni sporazum, toda arabskim državam se na misel ni prišlo, da bi pravno priznale Izrael. Nove države jim sicer ni uspelo zadaviti že v zibelki, toda prepričani so bili, da je njihov neuspeh le začasen in da bo prišel trenutek, ko bodo lahko uničile židovsko državo. Posledice prve arabsko-izraelske vojne pa so bile za Arabce porazne. Židje so zavzeli 1300 km² ozemlja in 112 vasi, kar je po odločitvi OZN pripadlo Arabcem, medtem ko so Arabci obdržali 330 km² ozemlja s 14 kraji, ki jih je OZN prisodila Židom. Židovska država v Palestini se je obdržala, leta 1950 pa je pri Združenih narodih že bilo registriranih 960.000 palestinskih beguncev.

Sredi 50. let so se znova ukresale iskre. Palestinci so se začeli ilegalno vračati, nekateri, da pogledajo svoje domove, drugi, da podtaknejo mine in izvajajo atentate. V februarju 1950 je Ben Gurion izvedel večji »povračilni udarec« proti Gazi, kjer je bilo ubitih 38 egiptovskih vojakov. Ko pa je leta 1954 v Egiptu prevzel oblast Gamal Abdel Naser, se je panarabski nacionalizem rapidno stopnjeval. Naserjev ukrep kot zavora Tiranske ožine za izraelske ladje in še zlasti nacionalizacija Sueskega prekopa sta sprožila trojni izraelsko-francosko-britanski napad na Egipt. Sueska pustolovščina je izzvala ogorčenje po vsem svetu in obsojbo treh držav napadalk in končno tudi polom, na Sinaj pa so s privolitvijo Egipta prišle sile OZN (takoimenovane modre čelade). Izrael pa ni dovolil, da bi

čete OZN zavzele položaje tudi na njegovem ozemlju. Maja leta 1967 pa je Naser zahteval umik »modrih čelad« s Sinaja in s tem se je končalo 11-letno mirno obdobje v odnosih med Izraelom in njegovimi arabskimi sosedi. Arabske države so se medtem polarizirale v skupino »zmer-nih« (Jordanija, Irak, Libanon, Saudska Arabija) in skupino »tr-dih« (Egipt, Sirija in Palestinska stranka, ki jo je vodil že omenjeni veliki mufti). Izraelska država za arabsko miselnost nikakor ni bila sprejemljiva. Stotisoči beguncem pa so drezali v živo rano arabskega ponosa.

V začetku maja 1967 so v Damasku bili plat zvona, od sovjetske obveščevalne službe so zvedeli: Izrael zbira čete ob sirske meji in pripravlja napad na Sirijo. Egipt je s Sirijo vezala obrambna pogodba. Tako se je 18. maja zganil tudi egiptovski vojaški stroj protu Suezu in Sinaju. »Modre čelade« so se umaknile. 30. maja je nepričakovano priletel v Kairo jordanjski kralj Hussein in podpisal obrambni pakt z Egiptom. 4. junija se je paktu pridružil Irak, istega dne so iraške čete vkorakale v Jordanijo, da bi usklajevale skupne akcije. Egiptovski general Riad pa je z dvema bataljonoma komandosov odletel v Aman in prevzel tedaj ustanovljeno skupno egiptovsko-jordanjsko poveljstvo. Izraelske in arabske armade so si po 11 letih spet stale iz oči v oči. Na eni strani 275.000 Izraelcev z 2800 tanki in 280 letali, na drugi strani pa arabske vojske, in sicer Egipčani s 180.000 vojaki, 1200 tanki in 500 letali, Sirci s 50.000 možmi, 400 tanki in 120 letali, ter Jordanci s 55.000 vojaki, 250 tanki in 20 letali. Takrat, 4. junija 1967, pa je v Tel Avivu že padla kocka: Izrael bo naslednjega dne zjutraj napadel.

Ivo Orešnik

Juriš z vzhoda

Magyarul beszélünk — Govorimo madžarski

Več milijonov šilingov puščajo madžarski kupci v blagajnah dunajskih trgovcev. Gradiščanski list BF prikazuje v svoji reportaži ta nakupovalni paradiz. Marianhilfer Strasse in okolica sta se prilagodili na invazijo sosedov.

»Juriš z vzhoda« se začne že zgodaj zjutraj na mejnih prehodih. Tako naštejejo letos dnevno tudi do 2000 registracij več kot lani. Še preden se trgovine odprejo, iščejo karavane avtobusov, kolone dajci, moskvičev in poljskih fiatov parkirni prostor.

Velik trgovski tempelj na Marianhilfer Strasse in številne trgovine v sosedstvu so se prilagodile tej madžarski invaziji. Že v ranih jutranjih urah se začne misteriozno početje. Pred majhnimi trgovinami z elektriko stojijo številni madžarski avtomobili in vanje natovarjajo številne kartonske škatle s poceni računalniki, video napravami in televizorji. Slabo osvetljene izlozbe so polne stereo naprav in žepnih računalnikov.

Elektronske naprave vseh ka-

kovosti in cen so uvrščene na listi želja kupcev iz Madžarske. Radi segajo tudi po kozmetiki, orodju in džinsu. Plaćujejo največ s šilingi, pogosto tudi z nemškimi markami: vidimo pa tudi forinte.

In za vse to niti ne malo. Ko se Madžari popoldan vračajo domov, so natovorjeni s plastičnimi vrečkami in kartonskimi škatlami kot kak dedek Mraz. Mali trgovci z elektriko, tako je vsaj slišati, imajo kakšen dober dan tudi 150.000 do 200.000 šilingov prometa. Tako so pustili samo letos, po grobi oceni trgovinske zbornice Madžari v dunajskih trgovinah milijardo šilingov.

Do marca so cariniki na meji naštel 100.000 Madžarov, kar je več turistov ko v vsem lanskem letu. Tako bi lahko tudi gradiščanski trgovci dobili več od tega debelega kosa kot doslej. Le boljše se bodo morali prilagoditi tej nakupovalni mrzlici. V Marianhilfer Strasse je skoraj v vsaki izlozbi napis: Magyarul beszélünk — Govorimo madžarsko. Davčno dajatev pri večjih nakupih avtomatično odbijejo ob predložitvi

veljavnega potnega lista. Obstajajo tudi servisne službe, ki gredo na Madžarsko.

»Šleperji«, ki so vidni skoraj na vsakem vogalu dunajskega nakupovalnega paradiza, pa na Gradiščanskem niso priporočljivi.

Po mnenju gradiščanskega deželnega glavarja Sipőcza je gospodarska prihodnost Gradiščanske v odprtosti do vzhodnih sosedov. Domače gospodarstvo bi moralo hitro reagirati na ta plaz kupcev iz Madžarske.

Prvi ukrepi so že tu. Madžarskim potovalnim agencijam bodo poslani seznanili z vsemi trgovinami, v katerih obvladajo jezik te sosednje dežele. Turistične novinarje bodo usmerjali k konzulatom nakupovalnim središčem in povečali vse vrste propagandnih dejavnosti. Že na meji naj bi Madžare opozarjali na možnosti nakupov na Gradiščanskem. In da bi iz enosmerne ceste naredili bogato trgovinsko menjajo, je Sipőcz predlagal še dva ukrepa: V bližini meje naj bi trgovci uredili skupne trgovske centre, in to še preden bi prišla negradiščanska konkurenca. Potrebno se bo zavzeli tudi za nov mejni prehod pri Pamhagenu.

vi, kar je posledica neodločnosti in »ziheraštva«. Le posamezniki v Železnu, Oberpullendorf in Oberwartu so se pripravili na invazijo z vzhoda. Tečajni madžarskega jezika, kot so ga pripravili trgovci iz Ženavce (Jennersdorfa), so še redkost. Toda čas pritiska in prav zaradi tega je na Dunaju nastala ta reportaža. Tam so razvili poseben trgovski svet, ki bi ga morali prevzeti tudi na Gradiščanskem: stotine madžarskih trgovcev prodaja uvoženo blago z Daljnega vzhoda svojim madžarskim rojakom.

MURSKA SOBOTA — Na seji izvršnega sveta so sprejeli odredbo o določitvi najvišjih cen, ki bo veljala od 1. junija. Po njej bo možno stanarine in najemnine ter osnovne komunalne storitve, kot so razdeljevanje vode, odvajanje odpadkov, odvoz odpadkov, podražiti do 35 odstotkov. Seznanili so se tudi z dopolnjevanjem stalnih občinskih blagovnih rezerv ter potrdili predlog za izdajo odločbe o uvedbi komasacijskega postopka v delih katastrskih občin Peskovci — Križevci ter osnutek zazidalnega načrta za naselje Lipovci, ki ga bodo javno razgrnili, o tem pa bodo razpravljali tudi delegati skupščinskih zborov.

RADENCI — V hotelu Radin je bila ob koncu tedna krajša slovesnost ob podpisu pogodbe Radenske o sovlaganju v posodobitve polnihih naprav za mineralno vodo v Klokot Baaji na Kosovu. Gre za 4,5 milijarde dinarjev vredno naložbo iz sklada za manj razvite pokrajine in republike v naši državi. Poleg Radenske in Klokot Banje sodeluje pri tej pomembni naložbi tudi Razvojni center Celje.

GORNJA RADGONA — V petek, 13. maja, je bila seja izvršnega sveta SO Gornja Radgona, na kateri so obravnavali poročila občine, o delovanju lovskih dručin (v zvezo lovskih dručin Prekija je združenih pet lovskih dručin iz radgonske in tri iz ljutomerske občine), delu poravnalnih svetov, o razdelitvi sredstev solidarnosti za odpravo posledic lanskega neurja s točo ter drugo.

GORNJA RADGONA — V torek, 10. maja 1988, so na seji skupščine samoupravne stanovanske skupnosti izvolili vodstvo za naslednji dve leti. Novi predsednik je Zare Rues, podpredsednik pa Cvetka Sreš. Zboru uporabnikov bo še vedno predsedoval Ludvik Roškar, podpredsednik bo Karel Albert, predsednica zbora izvajalcev pa bo Nada Konrad in podpredsednik Mladen Puškar.

MURSKA SOBOTA — V več kot tri ure trajajoči razpravi ob poročilu o uresničevanju programov sisov družbenih dejavnosti v sotoški občini so člani predsedstva Socialistične zveze (po podobni razpravi v občinskem izvršnem svetu) sprejeli vrsto sklepov, med drugim tudi tistega, da je po 15. maju potrebno fleksibilno ukrepati, da bi se izognili zastoj v dejavnostih in nekašnemu preživetju.

LENDAVA: Na letni konferenci Avto-moto društva Lendava so ugotovili, da je vanj včlanjenih le 350 članov, kar je glede na število voznikov motornih vozil, kolikor jih je v občini, malo. Ena najbolj pomembnih nalog v prihodnje bo povečati število članov društva. Konferenca je kritično ocenila dosedanje delo. Kljub težavam jim je uspelo organizacijsko okrepiti društvo, kar se je pokazalo v uspehih, ki so jih dosegli v spidveju. Ponosni so na to, da imajo v svojih vrstah najboljše športnike v tem športu v Sloveniji in Jugoslaviji. V avtomobilu je lani opravilo voziške izpite 192 občanov, kar je malo. Nekateri namreč obiskujejo tečaj za voznike motornih vozil izven občine. Na skupščini so izvolili novo vodstvo, za predsednika pa Marjana Zerdina.

MURSKA SOBOTA — Sotoška književna mladina je izpeljala minuli petek v galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec še enega iz cikla Pogovorov na robu — pogovorov na obrobju. Tokrat je bila tema Mediji in politiki, sodelovali pa so: dr. Vojislav Šešelji iz Beograda, eden tistih jugoslovanskih »političnih disidentov«, ki so bili v novejši zgodovini najpogostejše prepovedovani, Svetlana Vasović, svobodna novinarka, sodelavka Mladine, katedre in drugih revij in časopisov, ter Franci Zavrl, odgovorni urednik Mladine. Čez sto zbranih je z zanimanjem prisluhnilo — sodelovalo pa tudi z vprašanji — dvumernemu pogovoru, osredotočenemu na zaplembe, prepovedi, sojenja in sodne procese, ki zadevajo sredstva javnega obveščanja.

do tedna

Interesne — še bolj nemočne dejavnosti?

Čeprav je bila glavna pozornost sklica pomladnih skupščin samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti namenjena oceni delovanja organov skupnosti v preteklem obdobju in volitvam kandidatov za nosilce funkcij v skupščinah, je bil odziv nanje slab. Ob lepem vremenu so predvsem delegati s podeželja potrdili, da je bolj kot papirnato pomembno pravo življenje in da se od besed ne da živeti. Ostali so na poljih, po vrtovih, v sadovnjakih — skratka tam, kjer bo setvi sledila žetev. Pa tudi tisti, ki niso neposredno vezani na zemljo in njene darove, ki so tudi plod dela, so raje ostali na svojih delovnih mestih, ker jim je nemoči delegatskega sistema očitno dovolj. V menjava, ki ni svobodna, v času, ko zvezna zakonodaja zaustavlja vsakršno pobudo in zožuje možnosti v posameznih dejavnostih, so brezplodna zasedanja in skupščine odveč. Tudi volilne, ker bistvenih sprememb tako ni, saj gre za podaljšanje mandatov, o tem, kako mačehovski je odnos do družbene sfere, pa se nam ni treba prepirati v papirjih, ker ga tako uporabniki kot izvajalci krepko čutimo v vsakdanjiku. Izhod je tako v drugačni zakonodaji, ker na eni strani blokirana množica denarja, na drugi strani pa likvidnostne težave, ki so pogojene z zakonom o časni prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev za porabo iz leta 1987. Ta očitno ni bil začasen, saj je bil v veljavi že od lanskega februarja in je zožil možnosti.

Še bolj pa jih bosta intervencijska zakona o časni omejitvi rasti bruto osebnih dohodkov in porabe v družbenopolitičnih ter samoupravnih interesnih skupnostih v tem letu in spremembe zakona o skupnem prihodku in dohodku. Z novo sprejetimi zakoni so osebni dohodki ter splošna in skupna poraba povezani s ciljno stopnjo inflacije porasli 90 do 95 odstotkov oziroma gibanjem drobnoprodajnih cen. To v bistvu pomeni, da bodo osebni dohodki in primeru poskoča cen, čez ciljno inflacijo, padli. Vendar realno ne več kot za dvajset odstotkov, razen pri izgubljanih. Hkrati so predvidene stimulacije za uspešne, predvsem pa nadpovprečno akumulativne kolektive. Z zakonom so določene nominalne meje rasti osebnega dohodka: v prvem polletju 139 odstotkov, v devetih mesecih 132 in v dvanajstih — torej v vsem letu — 119 odstotkov. Mimo teh omejitev bodo osebne dohodke lahko izplačevali le nadpovprečni kolektivi, kar bi naj spodbudilo k večjemu nalaganju sredstev za akumulacijo. To pa je cilj »nove« ekonomske politike — ki želi preko osebnih dohodkov doseči povečevanje akumulacije. V obratnih — primerih padanja in ne rasti pa je spodnja meja znana — 80 odstotkov njihovega povprečja iz istega obdobja preteklega leta. Ta znesek se zviša za odstotek rasti življenjskih stroškov v državi.

V skladu z intervencijskim zakonom o omejitvi porabe v družbenopolitičnih skupnostih in samoupravnih interesnih skupnostih družbenih dejavnosti v tem letu so izdatki v te namene usklajeni s ciljno stopnjo inflacije. Poraba se v primerjavi z lani v prvem polletju poveča največ za 152 odstotkov, v devetih mesecih 146 in v vseh dvanajstih — torej v enem letu za 127 odstotkov.

Tako o za zdaj znanih številkah, svoje pa bo pokazal čas in življenje, po 15. maju.

Brigita Bavčar

mednarodna
špedicija
in
transport
koper n. sol o

Intereuropa

INTEREUROPA KOPER, n. sol. o.
tozd špedicija, n. sub. o., Koper

RAZPIS

za zbiranje pisnih ponudb

za prodajo neopremljenih poslovnih prostorov filiale Maribor, izpostava v Murski Soboti, Cvetkova ulica št. 14, površina 119 m² in 3,40 m² shrambenega prostora v kleti.

Rok za pisne ponudbe, v zaprtih ovojnica, je 15 dni od dneva objave v Vestniku na naslov: Intereuropa Koper, n. sol. o., Vojkovo nabrežje 32, Koper, Služba za investicije.

Ogled navedenih prostorov je mogoč vsak dan od 7. do 15. ure, razen sobote in nedelje.

Druge informacije lahko dobite po telefonu (066) 33-221, int. 313.

Živeti z ukrepi — za boljši jutri

Z upanjem in strahom pričakovani 15. maj je za nami. Čeprav so bila mnenja o tem, ali je sedanja zvezna vlada še sposobna, da vodi gospodarsko politiko države, deljena, ji je zvezna skupščina podaljšala mandat še za dve leti, hkrati pa sprejela tudi program ukrepov za uresničevanje gospodarske politike v letu 1988 po 15. maju. Trajno stabiliziranje našega gospodarskega in družbenega razvoja je mogoče zagotoviti le s spremembami gospodarske sestave, s povečanjem industrijske proizvodnje, razvojem agrokompleksa, proizvodnjo v sektorju storitev, krepitvijo kakovostnih dejavnosti gospodarjenja, produktivnostjo dela, z večjo gospodarsko odgovornostjo in motivacijo gospodarskih subjektov ter za vse nujno reformo gospodarskega sistema, je zapisano v programu teh ukrepov. Pravzaprav nič novega, saj je združeno delo na potrebo po tem že ves čas opozarjalo. Predlog ukrepov je zdaj dobil podporo, delegati so sprejeli spremembo resolucije in vrsto izvedbenih predpisov, od vseh nas pa je odvisno, da začnemo sprejeto tudi dosledno uresničevati.

Neposredno ali posredno nas sprejeti ukrepi zadevajo prav vse, vsakršni dvom o njihovi uspešnosti pa bi že vnaprej pomenil neuspeh. Tako kot doslej ne gre več naprej, zato moramo pri sebi najprej razčistiti, če smo zdaj tudi sami pripravljeni kaj žrtvovati, da nam bo jutri boljše, ali delati in živeti po starem in pustiti, da nam bo čedalje slabše. Eden bistvenih ciljev programa ukrepov in dejavnosti za zniževanje inflacije in stabilizacije gospodarstva je zmanjšanje deleža splošne in skupne porabe v narodnem dohodku, prav tako pa tudi povečanje deleža gospodarstva pri delitvi dohodka in povečanje akumulacije, saj brez njene rasti ni mogoče zagotoviti razvoja. Prav to je področje, ki prizadeva slehernega posameznika. Čeprav je določanje in delitev sredstev za osebne dohodke najbolj občutljiva točka, bomo morali smelo in dosledno zagristi tudi v to kisljo jabolko. Do sklepa redakcije nam ni uspelo izvesti podrobnosti, ki urejajo to področje, jasno pa je, da pri osebnih dohodkih prihaja do omejevanja. Njihova rast je določena na osnovi ciljne stopnje inflacije, ki ne bi smela preseči 90 do 95 odstotkov. Če se bo to uresničilo, potem se bodo lahko bruto osebni dohodki v obdobju januar—junij 1988 v primerjavi z enakim lanskim obdobjem povečali za 139 odstotkov, v obdobju januar—september za 132 in v obdobju januar—december za 119 odstotkov. Vendar ukrepi dopuščajo možnost, da se ob preseganju ciljne inflacije uskladijo najvišji nominalni osebni dohodki vseh uporabnikov družbenih sredstev. Prav tako spodbujajo tudi motiviranost za dvig produktivnosti dela in boljše gospodarjenje, vendar je osnovni cilj, da se v delitvi dohodka poveča delež za akumulacijo. Prav tako dajejo tudi možnost za rast neto osebnih dohodkov nad nominalno mejo za bruto osebne dohodke in skupno porabo, če se na osnovi realnega zmanjšanja splošne in skupne porabe doseže zmanjševanje prispevkov in davkov iz osebnih dohodkov. Vendar je to že vprašanje, ki zahteva posebno obravnavo.

Naj bo kakorkoli že, ukrepi so tu, čakamo še na nekatere izvedbene akte, sprejeti jih moramo za svoje ter z njimi tudi živeti. Moramo se bo po vsem tem končno le začelo premikati na boljše in občutek, da smo k temu tudi sami nekaj prispevali, bo po vsem tem še veliko lepši.

L. Kovač

GORNJA RADGONA

Pozeba, ki je nastala 24., 25. in 26. aprila zaradi zapadlega snega in nizkih temperatur, bo povzročila 10-odstotni izpad družbenega proizvoda občine Gornja Radgona.

Največ škoda je na sadnem drevju in v vinogradih. Skupno je 850 hektarjev vinogradov, od tega 480 v družbenem in 370 hektarjev v zasebnem sektorju. Poleg 72 hektarjev intenzivnih nasadov sadnega drevja je še 1160 hektarjev ekstenzivnih. Največ škoda je v vinogradih, tako da bo letošnji pridelek manjši

PO STAVKI UČITELJEV — Konec dober — kdaj bo vse dobro?

Geneza problemov s šolstvom in šolniki je gotovo daleč starejša kot dogajanje od minulega petka do ponedeljka, ko so stavkali na sotoškem Srednješolskem centru tehniško pedagoške usmeritve. Pa vendar je šlo za tako burno in odmevno dogajanje, da je potrebno vsaj načelnega komentarja.

Na prvem mestu (kot že toliko drugih) omenjam popolno podporo zahtevam vseh slovenskih učiteljev za pravično

tenja dela interesov in ciljev, med obojimi. Še več. Zadnji »stavkovni« zbor delavcev je lep del krivde (za kaj le?) napravil poročevalcem. Tako je vsaj bilo mogoče razumeti nekatere retorično prepričljive razprave z razuzdanim besednjakom, ki pa jim v dobri veri, da so jih izrekli v izjemnih in stresnih časih, ne gre pripisovati posebne pomena, čeprav so bile tudi osebno žaljive. Novinarju se namreč zdi samo po sebi umevno, če ves čas stavke opozarja na možne posledice, ki jih lah-

boljšimi delovnimi razmerami, sodobnejšo opremo in podobno. O tem smo žal slišali le izjemoma. Sicer pa je eden učiteljev na zboru delavcev tudi sam prišel do spoznanja, da se med seboj v odmorih pogovarjajo le o plačah (ob vsej resnosti malo vedrejšega tona: podobno usodo deli večina zaposlenih Jugoslovancev).

Po burnih dnevih (in za nekatere neprespanih nočeh) je stavka mimo. Sklepati v korist kogarkoli bi bilo nesmiselno. Slovenska javnost je vsekakor opozorjena, odprla so se nekatere nova razsežja pri urejanju srednješolskih vprašanj. Z njimi se bodo morali v prihodnje prav gotovo resneje in načrtneje ukvarjati vse odgovorne občinske (pa še bolj republiške) strukture. Jugostvarnost in njena sivina sta tisti širši okvir, v katerega je nujno umestiti tudi to stavko. Zato je premalo zgolj obtoževanje politikov (ali novinarjev ali kogarkoli drugega) na lokalni ravni. Razmere v srednjem šolstvu se z danes na jutri ne bodo spremenile, tako kot jugoslovanska družba na hitro ne more iz krize (ali že kar paralize?) Sodeč po sproščnem zadovoljstvu večine po zboru delavcev, kjer so se odločili za nadaljevanje pouka, je marsikomu odleglo. Spriznati se bo pač treba z dejstvom, da nam gre pri nas zadnje čase le še bolj ali manj slabo in žal ne več dobro ali slabo. To sicer še ne pomeni, da bo vedno tako, a vendar: sotoški učitelji na

Na ponedeljkovem zboru delavcev, ko so se delavci SCTPU odločili, da nadaljujejo z delom, ker so v prvi vrsti vendarle pedagoški delavci, so izglasovali tudi naslednje: rok za izpolnitev vseh njihovih zahtev je konec šolskega leta, oziroma 31. avgust. Če do takrat ne bodo dobili poročila za leto 1987, ki jim ga zagotavlja resolucija, zahtevajo izplačilo osebnih dohodkov po osnovi, kot če bi bile resolucijske postavke uresničene. Če se to ne bo zgodilo, jih bodo ukrepi zvezne vlade tako prizadeli, da bodo osebni dohodki postali eksistenčno vprašanje. Od republiškega sveta Zveze sindikatov zahtevajo, da v primeru neuresničenja zahtev od prvega septembra začne s pripravo splošne stavke vseh slovenskih učiteljev v srednješolskem usmerjenem izobraževanju, republiški sindikat pa naj prav tako zahteva hitrejšo urejanje problematike na slovenskem izvršnem svetu, v republiški skupščini in slovenski izobraževalni skupnosti.

vrednotenje (pa ne le pravično, pač pa tudi zagotovljeno po dokumentih) njihovega dela — vendar v okviru mnogo širših zasnov, ki jih je skupno mogoče imenovati boj za boljše materialno osnovo srednjega šolstva. V kontekstu tega pisanja se mi zdi pomembno tudi dejstvo, da vlada pri nas na stavkovnem področju pravičari kaos — žal! Še vedno se ne ve, kdo pije in kdo plača. V konkretnem primeru: nihče ne more natančno opredeliti pristojnosti in dolžnosti stavkovnega odbora, po eni strani imajo pravico do stavke vsi delavci pri nas, po drugi pa učitelji ne smejo popolnoma prekiniti vzgojno-izobraževalnega procesa. Tudi tovrstni pravni nered je pripomogel k bistveno večjemu številu raznovrstnih kratkih stikov, kot bi jih bilo sicer!

Kronologija dogajanja zdaj ni več posebej pomembna, ker medtem pouk že teče. Zastavlja pa se na primer vprašanje o smiselnosti početja učiteljev. Posebej še, ker so stavko raztegnili na ponedeljek v močno občutljivem času (približuje se konec šolskega leta). Neposrednega in takojšnjega izboljšanja razmer vsekakor ni zaznali!

Običajno sicer novinarji o novinarjih (posebej pa o njihovih vlogah ob stavkah) ne pišemo. A tokrat je bil prav ta del odnosov — gre za stavkajoče in novinarje — postavljen na glavo. Ob stavki namreč ni bilo (sicer ob podobnih priložnostih skoraj običajnega) istove-

ko utrpijo predvsem učenci, ki jih je kar 1.600 in na katere (to menda ja ni sporno!) je večina stavkajočih pozabila ali o tem zavestno ni razmišljala. Tu pa se že začne vprašanje etike, s katero posamezniki opravljajo poklic. Kljub vsemu časovno kratka stavka je razkrila, da je šlo v prvi vrsti za boj za plače. Čeprav bi tudi to naj bila pogruntavščina novinarjev, pa je

Kaj naj bi med stavkajočimi na Srednješolskem centru tehniško-pedagoške usmeritve Murska Sobotna izšlo sodeč? Že 27. oktobra lanskega leta so sklicali izredni zbor delavcev, na katerem je bil sprejet sklep, da zahtevajo dosledno in takojšnjo uresničitev resolucijskih ciljev za leto 1987 glede ureditve gospodarskega položaja vzgoje in izobraževanja, predvsem pa za uskladienje njihovih osebnih dohodkov z gospodarstvom. Že tedaj je bil govor o prekinitvi dela, česar pa niso uresničili zaradi 10-odstotne novembrske valorizacije in obljube republiške izobraževalne skupnosti, da se bodo določila resolucije uresničila do 31. 1. 1988. Ker pa njihove zahteve niso bile v celoti uresničene, so 13. aprila letos naslovili na Izobraževalno skupnost Slovenije »grozljivo opozorilo«, da bodo 13. maja prekinili delo, če do 29. aprila ne dobijo od RIS-a zadovoljivega odgovora, oziroma če ne bo uresničena resolucijska stopnja glede osebnih dohodkov za lansko leto in če jim ne bodo uskladjili plač za prve tri mesece letošnjega leta s povprečnimi osebnimi dohodki gospodarstva v Sloveniji.

Sicer pa v ilustracijo objavljamo, kakšen naj bi bil razpon neto osebnih dohodkov v maju, ker so tako kot drugod v Sloveniji tudi na SCTPU še pred stavko dobili obvestilo o delnem poročilu (delni zato, ker po mnenju delavcev v SCTPU še vedno niso izpolnjene resolucijske postavke), ki so ga izplačali v torek. Majske plače naj bi bile torej take: snailka od 270 do 342 tisočakov, delavec s srednjo izobrazbo od 490 do 754, z višjo od 595 do 860 in visoko izobraženi delavec od 656 do 886 tisočakov.

Med stavko je objavil svoj odstop ravnatelj Vlado Sagadin. Svoje dolžnosti bo kljub temu do nadaljnjega še opravljal. Odstop je v neposredni zvezi s podaljšanjem stavke na ponedeljek, kar se Vlado Sagadinu ni zdelo umešno. Do sklepa redakcije uradne odločitve o novem ravnatelju še nismo zvedeli.

SCTPU so glasno zakričali svoj klic v sili — kdo vse ga je slišal (Ali hotel slišati) in koliko bo vse skupaj zalego v nadaljnji praksi, bo pokazal čas.

Sam akt stavke je bil v znamenju nekaterih napak, ki pa jih je težko opredeljevati prav zaradi že opisanega pravnega nereda na tem področju. Kljub vsemu je možna ocena, da se je po dveh dnevih vse skupaj vseeno dobro končalo. A kdaj bo vse dobro?

I. Benko
J. Graj
Bo. Peček

Škoda po pozebi precej večja

od 35 do 90 odstotkov (odvisno od sorte vinske trte in lege). Presenetljivo je najmočnejše prizadevanje sorta šipon, tudi do 90 odstotkov, nato beli pinot in traminac, okrog 50 odstotkov, in laški rizling, okrog 35 odstotkov. V sadjarstvu je stopnja poškodovanosti od 50 do 100-odstotna. Do 80-odstotno so prizadeti nasadi aidareda, jonagolda in rdečega delišesa, orehi so pomrznili

100-odstotno, marelice, višnje in breskve pa tudi do 90-odstotno. Tudi v ekstenzivnih nasadih so letos pričakovali bogato letino, prizadele pa so skoraj vse zgodnejše vrste sadnega drevja.

Po oceni škoda, ki jo je pripravil izvršni svet SO Gornja Radgona, je ta preračunala v dinarje okrog 4,5 milijarde (glede na predvideni in načrtovani pridelek) v vinogradih in okrog 680

milijonov dinarjev v sadovnjakih. Skupna škoda je 6,8 milijarde dinarjev, to pa je 10 odstotkov družbenega proizvoda občine. V radgonski občini upajo na republiška solidarnostna sredstva, kajti z zavarovalnico kaže bolj slabo — večina zasebnikov vinogradov sploh ni imela zavarovanj, družbeni sektor pa je tudi zavaroval z bore malo denarja, poleg tega pa je ocenjevanje in izplačevanje zavarovalnih stroškov zelo zamudno.

Bernarda Peček

Mladi in njihova organizacija

V maju, mesecu mladosti, se mladinska organizacija okrepi z nekaj tisoč sedmošolci. Zanimalo nas je, kako ocenjujejo mladi, ki bodo sprejeti v ZSMS, in tisti, ki so že nekaj let njeni člani, svojo organizacijo, njeno delovanje in svoje mesto v njej.

Sabina Vehar, 1. letnik Srednje zdravstvene šole Rakičan:

»Ko smo v sedmem razredu stopali v mladinsko organizacijo, so nas učitelji prepričevali, da bomo sedaj nekaj več, oziroma da bo naša odgovornost večja in da bomo imeli več možnosti, da uresničimo svoja hotenja. Mogoče sem pričakovala preveč, vendar s sedanjim položajem nisem popolnoma zadovoljna. Na šoli je največji problem slaba obveščenost, saj za marsikatero akcijo zvezo šele, ko je že mimo. Tudi v Murski Soboti, kjer živim, imamo mladi premalo možnosti za druženje. Mislim, da bi morali mladim prepustiti tudi več besede pri organiziranju prireditve ob dnevu mladosti. Zavzemam se za srečanja, kjer bi se mladi iz širših okolij spoznavali in se pogovarjali o problemih, ki nas težijo.«

Simona Špindler in Jolanda Sluga, 4. letnik SDEŠ Murska Sobota:

»Ko so nas v sedmem razredu sprejemali v mladinsko organizacijo, v bistvu sploh nismo vedeli, kaj to pomeni. Sami nismo niti toliko pričakovali od mladinske organizacije, vendar misliva, da bi moralo tisto, kar se na sestankih zmenimo, tudi obveljati. Doma sva v Ljutomeru, kjer se je zadnje čase veliko pisalo o naši mladinski organizaciji. V začetku sva odobraval delo novega vodstva, vendar se nama zdi, da se več govori, kot pa dela, pa tudi premalo mladih je vključenih v te aktivnosti. Mogoče je problem ta, da so to nekoliko starejši mladinci, ki imajo drugačne poglede in probleme, kot jih imamo mi, srednješolci. Mladinska organizacija bi morala bolj pritegniti široke množice mladih. Mogoče bi bilo dobro, če mladinski funkcionarji ne bi bili profesionalci. Ob dnevu mladosti bi lahko organizirali kakšno večjo prireditev za mlade iz več občin. Poleg različnih tekmovanj, izmenjave mnenj in še česa bi se vse lahko končalo s koncertom kakšne bolj znane glasbene skupine.«

FRANC GRAJFONER Z ZAVRHA V LENARŠKI OBČINI DOBITNIK ZLATEGA ZNAČKA OF

»V nobenem društvu in pri nobeni akciji ne manjkam...«

Majhna vasica je, tale Zavrha, nekaj čez osemdeset hišnih števil, premore. Pa vseeno ga ni Pomurca in prebivalca s severovzhodne Slovenije, ki ne bi vedel za tole vas, ki jo vidimo že z glavne ceste Maribor-Lendava. Opazimo predvsem stolp in marsikdo se je v želji, da bi užival v lepem razgledu, podal po strmi poti. Zavrha pa je znan tudi po tem, da tamkajšnji občani nikoli ne mirujejo. Komaj dokončajo in zberejo ves potreben denar za eno akcijo, že načrtujejo drugo. In kako složni so!

Le kdo bi rekel, da ima za to največ zaslug visok možakar, nekaj čez šestdeset let ima, rahlo osivelih las, ki smo ga srečali na dvorišču hiše številka 45. Pričakal nas je sam, na mizi pa sta bila pripravljena priznanje in zlati znak. Videlo se je, da je nanju zelo ponosen. Pripovedoval nam je, kako čudovito je bilo v Ljubljani na podelitvi, kjer so se čisto po domače pogovarjali z vsa mima fasade, pa pri smučiču, ki ga mislijo do prihodnje zime

Franc Grajfoner z Zvrha v občini Lenart je s svojim aktivnim družbenopolitičnim delom veliko prispeval k razvoju kraja.

urediti prav pod stolpom. Poleg tega pa sodelujejo v akciji krajevne skupnosti Voličina za napeljavo telefonskega omrežja. Ljudje ga imajo radi, saj s svojo voljo in prepričljivim govorjenjem pritegne prav vsakega. Nikogar ne moti, ne Franca in ne občanov, da je pravzaprav priseljenec; rodil se je namreč v Dolgih Njivah pri Mariboru. Franc Grajfoner je letos postavil že 21. mlaj — hočemo reči, da je Franc že 21 let predsednik krajevnega

konference SZDL Zavrha. Že štiri-ideset let v tej vasi redno pobirajo članarino, članov pa je okrog 90 odstotkov vseh krajanov. Socialistična zveza je bila organizator in pobudnik vseh akcij, pa najsi je šlo za družabna srečanja ali asfaltiranje ceste, postavitev Maistrovega stolpa ali ureditev spominske sobe.

»Če nisi tesno povezan s krajani, ne moreš sam nič narediti. Mi smo zelo tesno povezani. Sklicati smo konferenco, se zmenili za akcijo... pa je šlo. Na primer lani, ko je bila tista vaza. Nič nas ne sme presenetiti; večkrat smo že imeli kake vaje gor in dol... mi pa smo se dogovorili, da bomo s to akcijo polepšali naše okolje. Tako smo lani med akcijo NNNP prekrili celotno dvorano. Na strehi je bilo 45 moških. Če je izvršni odbor dober, pa seveda predsedstvo, potem gre,« je skromno dejal Franc Grajfoner.

Stena v sobi, kjer smo se pogovarjali, je bila prekrita z odlikovanji. Ne smemo pozabiti omeniti, da je že 32 let lovec, lani je za svoj prispevek lovstvu dobil srebrno plaketo. Pred dvema letoma je dobil visoko zvezno priznanje — red dela s srebrnim vencem —, zlati znak OF pa mu kljub vsemu največ pomeni.

Največje priznanje in veselje pa je zanj uresničitev načrtovanega, zmaga pešcioc krajanov, zmaga volje, trdega dela, soglasja in prijateljstva. Zaradi tega bo Zavrha že čez nekaj časa najbolj priljubljena izletniška točka tako poleti kot tudi pozimi.

Bernarda Peček

Tekmovanje mladih v SLO in DS

ŠALOVČANI PRED BELTINČANI

V Murski Soboti je bilo občinsko tekmovanje mladih iz znanja in veččin splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, ki ga je pripravil koordinacijski odbor za vprašanja ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite pri predsedstvu OK SZDL Murska Sobota. Na tekmovanju, ki je bilo pri Osnovni šoli Karel Destovnik-Kajuh Murska Sobota, je sodelovalo 29 ekip z osnovnih šol soboške občine. Na slavnostni otvoritvi je udeležence tekmovanja in številne goste pozdravil ravnatelj Osnovne šole Karel Destovnik-Kajuh, Ludvik Nemec, ter predstavil šolo z vsemi njenimi značilnostmi in spomnil na pomnike preteklosti.

Mladim tekmovalcem je spregovorila tudi izvršna sekretarka predsedstva OK ZKS Murska Sobota Vlasta Veron ter poudarila, da to tekmovanje predstavlja eno od najpomembnejših oblik podružbljanja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite in oblik manifestacije meseca mladosti. Tekmovanje je dobilo tudi slavnosten značaj, ker se je v tem času mudila na šoli kurirčeva torba z letošnjimi sporočili pionirjev, ki nadaljujejo revolucionarne tradicije kurirjev narodnoosvobodilne vojne ter na ta način spoznavajo našo revolucionarno preteklost. Priložnostni kulturni program so pripravili učenci gostiteljice letošnjega tekmovanja mladih iz soboške občine. Razveseljivo je, da so se tokrat v organizacijo tekmovanja vključile tudi družbenopolitične organizacije in druge obrambne strukture v občini. Mladi so pokazali primeno znanje iz veččin splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, tako da je tekmovanje doseglo svoj namen, hkrati pa je to nov prispevek k podružbljanju te pomembne dejavnosti. Največ znanja so pokazali učenci z Osnovne šole Šalovci in so zasedli prvo mesto pred ekipama z beltinske osnovne šole.

Rezultati tekmovanja: OŠ Šalovci I 1.178 točk, OŠ Beltinci I 1.134, OŠ Beltinci II 1.116, OŠ Tišina I 1.115, OŠ DŠM Murska Sobota II 1.107, OŠ KDK Murska Sobota I 1.101, OŠ DŠM Murska Sobota I 1.096, OŠ Grad 1.094, OŠ Šalovci II 1.090, OŠ Tišina II 1.076 točk.

F. Maučec

Učenci Cankarjevih šol

V Bogojni so se minuli četrtek popoldne zbrali učenci vseh šol Ivana Cankarja v Sloveniji. Po petindvajset jih je prišlo na prireditev, ki se je začela ob 16.00, prvi pa so se predstavili domačini. V kulturnem programu so bili uprizoritev lutkovne igrice, recitacije in zabavno popoldne, katerega izletniški del je bil ogled rotunde v Sela, Moravskih Toplic in drugih značilnosti pokrajine, v kateri je letošnje tradicionalno srečanje učencev s Cankarjevih šol potekalo.

Pomlad se je razbohotila z vsemi čari in marsikje skoraj pravilčno dopolnila čedalje bolj urejene pomurske kraje. Tele mlade zadovoljnejše smo sredi sončnega aprilskega dopoldneva ujeli na filmski trak v središču Bakovec.

Foto: Janko Stolnik

KONČALI ŠOLO, PA ŠE BREZ POKLICA

Okrog 180 mladih iz Pomurja, ki so lani uspešno končali eno izmed srednjih šol usmerjenega izobraževanja, višjo ali visoko šolo, je še vedno brez poklica. Kako je to možno, se utegne kdo vprašati. Odgovor je na videz preprost: niso končali tudi obveznega pripravništva — 6 ali 12 mesecev — ki je z reformo šolstva postalo sestavni del vzgojno-izobraževalnega procesa. In to pripravništvo je potrebno opraviti v enem izmed delovnih kolektivov (gospodarskih ali negospodarskih). A tu se za mnoge začenja križev pot. Noben delovni kolektiv jih namreč ne sprejme kot pripravnike, ker to pomeni tudi sklenitev delovnega razmerja; pripravniki postanejo torej obenem tudi delavci z enakimi pravicami in dolžnostmi, kot jih imajo drugi delavci. In njihove pripravniške plače se prav tako štejejo v maso osebnih dohodkov kot vseh drugih. V času, ko z administrativnimi ukrepi sredstva za osebne dohodke omejujemo, v družbenih dejavnostih pa tudi število zaposlenih, se organizacije združenega dela hočeš nočeš pripravnikov branijo; resnici na ljubo pa so ponekod tudi dokaj kratkovidni, ker so preveč zaprti in kot da bi se bali strokovno usposobljenih kadrov, ki bi lahko postali nosilci njihovega hitrejšega razvoja in boljše prihodnosti.

Dokaj čudno je tudi, da so za lansko šolsko leto organizacije združenega dela iz Pomurja razpisale 809 kadrovskih štipendij, zaposlile pa so le 207 štipendistov. Nekaj mora biti očitno narobe.

In kako se pravzaprav godi tistim, ki so končali šolo, pa so še vedno brez poklica, ker še niso uspeli opraviti pripravništva? K nekaterim smo se pred dnevi napotili kar na naslove, ki so nam jih posredovali na Skupnosti za zaposlovanje v Murski Soboti.

IRENA GOMBOC s Petanjec nam je povedala, da je lani končala srednjo kmetijsko šolo v Rakičanu, in sicer program kmetijskega tehnika. Nameravala je sicer študirati, toda prišlo je drugače in sedaj že od novega leta išče, če bi jo kje vzeli za pripravnico. Naslovila je že več prošenj na Panonko, Mesno industrijo, Kmetijsko gospodarstvo Rakičan in drugam, a doslej je bilo vse zaman. Povsod v glavnem vzamejo fante.

»Nekateri pa sploh ne odgovarjajo na prošnje. Ko sem se odločala za to šolo, je bilo veliko govora, da je kmetijstvo prihodnost, da se je potrebno le izobraževati, s službo pa ne bo posebnih problemov. Zdaj je očitno drugače.«

Nekaj časa bo Irena še poskušala, če pa v kmetijstvu ne bo uspela opraviti pripravništva, razmišlja, da bi se preusmerila in šla študirat ekonomijo. Na kmetiji namreč ni možnosti, da bi ostala doma.

ZVEZDANA SAPAČ iz Satohovec pa je že pred 2 letoma končala administrativni program na Srednji ekonomski in družboslovni šoli v Murski Soboti, pa še vedno pošilja prošnje, če bi jo kje vzeli za pripravnico.

»Najbrž sem že napisala okrog 50 prošenj. Prejela pa sem le 5 odgovorov in vsi so bili negativni. Ponekod mi povedo, da imajo svoje kadrovske štipendiste, druge ne navedejo niti razloga. Mislim, in vem tudi za konkretne primere, da gre pri sprejemanju pripravnikov marsikje le prek zvez in poznanstev. Jaz očitno tega nimam, zato bom, kot kaže, ostala brez poklica. Čakati brez dela in službe več ne bom mogla, saj ne morem biti dlje odvisna od moške in mamine plače. Imam že tudi otroka. Upam, da bom naposled dobila službo v Muri kot delavka. Drugega mi ne preostane.«

SILVIN TITAN iz Bakovec si je prav tako vse drugače predstavljal pot do poklica, kot se mu godi sedaj. Končal je elektro šolo (program elektrotehnik-elektronik), in ker ni imel kadrovske štipendije, so ga takoj poslali k vjakom, zdaj pa je od septembra doma in tako kot drugi piše prošnje na razpisana mesta pripravnikov. Poslal jih je v Elrad, Tovarno polnilne opreme Varstvo, Elektropodjetje... odgovora pa še ni bilo pozitivnega. Le v tovarni Mura so mu rekli, da ga bodo morda po letnih dopustih vzeli.

»Poklic, za katerega sem se odločil, me zelo veseli in se ne bi rad kar tako preusmeril. Ko so v Murski Soboti uvedli ta program, so govorili, da je elektronika nekaj zelo obetavnega, da bo tu veliko možnosti za zaposlitev. To zaenkrat, kot kaže, še ni tako.«

ANICA DOMANJKO iz Ižakovci še tudi poseda doma brez poklica in zaposlitve, čeprav je lani končala srednjo ekonomsko šolo (program poslovno-finančna dejavnost). Tudi ona je mnenja, da bi morala imeti boljše zveze in poznanstva, če bi ji kaj kmalu uspelo dobiti kakšno pripravniško mesto.

»Med drugim sem bila tudi na pogovoru v Domu oskrbovancev v Rakičanu in rečeno mi je bilo, da sem med prijavljenimi kandidati še največ pokazala, potem pa so mi odgovorili, da so sprejeli drugega, ustrenejšega kandidata. Najbrž je imel »ustrenejše« zveze. Zdaj pa že okrog 2 meseca nisem zasledila nobenega razpisa za pripravnike šole, ki sem jo končala. Ker je oče v naši družini edini zaposlen, nam zares ni lahko.«

OBLAST, KI NIMA UŠES, DA BI SLIŠALA, TU-DI GLAVE, DA BI VLADALA, NIMA. (IZ RAZ-GLASA)

»Slovenski kmet, tvoje upornosti in pokončnosti, zrasle iz zaveznanosti zemlji, jeziku, kulturi, materialni in duhovni dediščini preteklih rodov s tega konca sveta, ni zlomila nobena oblast — ne z nasiljem, ne z ideološko-političnim zapostavljanjem. Tvoja misel je tako ostala preudarna, beseda tehtna. Žal pa jo moraš zgovorjati le zase. Mladi kmetje pa nočemo biti le glas posameznika, ki se izgubi v množici. Želimo, da slovensko kmetstvo končno postane množica, ki ima svoj glas. V ta namen tudi ustanovljamo Zvezo slovenske kmečke mladine, RK SZDL pa predlagamo, da hkrati s nami ustanovi Slovensko kmečko zvezo. Gre nam za ustvarjalno zvezo med mladostjo in radikalnostjo ter izkušenostjo in modrostjo. Glavna naloga stanovsko-političnih organizacij slovenskega kmetstva — zveze kmečke mladine in kmečke zveze — naj bo agrarna reforma in tak nacionalni program razvoja kmetijstva, ki bo temeljil na ekonomskem (kmetijsko-gozdarskem), naravovarstvenem in narodno obrambnem ovrednotenju prostora. Naš skupni cilj ni le ekonomsko učinkovit razvoj kmetijstva, temveč harmoničen, celovit razvoj vasi in podeželja. Odsraniti bo treba ideološke dogme in politično špekulativnost, ki onemogoča tak razvoj, prostor pa odpreti znanju, stroki, kmečki samoupravi in ustvarjalnosti ljudi, ki so zavezani zemlji. Nočemo politične stranke, želimo postati gibanje, resnična zveza kmetov, ki bo spodbujala demokratizacijo in je ne bo strah biti opozicija, kadar bo to razumno in potrebno.« Tako se začne Razglas ustanovnega odbora Zveze slovenske kmečke mladine pri RK ZSMS, ki smo ga primorani povzeti, če naj razumemo dogajanje na četrtkovni javni kmečki tribuni v ljubljanski univ. dvorani, kjer je tisočineveč mladih slovenskih kmetov nenapovedano in spontano ustanovila Slovensko kmečko zvezo in Zvezo slovenske kmečke mladine. Tudi pomurska kmečka delegacija — predvsem iz Ljutomerja (s posebnim avtobusom), pa Murske So-

duhu koncepta o »podružljanju dela, sredstev in zemlje«, v katerem pa se kmet kot samostojen gospodarski osebek tudi ne more potrditi. V zadnjem času — in skrajni čas je že bil! — je začel povzdigovati svoj glas in ostreje, radikalneje nastopiti zoper vse večje siromašenje kmetijstva. Ker pa ga oblast očitno ni preveč resno vzela, so na politično sceno stopili mladi. Na zdaj že »zgodoinski« žalski konferenci so terjali novo agrarno reformo in ustanovitev neodvisne, avtonomne stanovsko-politične organizacije, na občnem zboru slovenskih zadrugnikov pa na predlog mladih imenovali iniciativni odbor za ustanovitev slovenske kmečke zveze. V bistvu gre za nezaupnico slovenski politiki, slovenski politični organiziranosti z vidika kmeta, pri čemer Emil Erjavec, pomurski rojak, diplomant živinorejstva na Agronomski fakulteti v Ljubljani, ki sodi med »duhovne očete« nove zveze, poudarja, da namen kmečkih zvez v večini držav Evrope ni, da bi bile stranke. »To je v bistvu kmečki sindikat z razširjenim političnim delovanjem. Nismo z delavskim sindikatom in zato tudi imamo tako ime, ki bo pritegnilo ljudi in označuje sindikalne in politične zahteve. Gre za to, da v tem prvem trenutku postanemo opozicija današnjemu razmišljanju in političnemu odločanju v kmetijstvu,« pripija Erjavec. Na nedavni javni kmečki tribuni je skušal biti zelo neposreden in določil: »Ustvarjanje kmečkih zvez je hudičevo težko delo. Ne gre toliko za konkretne odpore posameznikov, temveč za odpor sistema, ki ni varen drugačnosti in legitimnosti. Gradimo na obstoječem in ne zavračamo tistega, kar je dobro. V ustvarjanju novega iščemo podporo predvsem v ljudeh, kmetih in tistih reformatorjih družbe, ki jim zaupamo. Smo interesno združeni ali stanovsko-politično organizirano gibanje pri republiški mladinski konferenci. Članstvo ni neimenovana množica, temveč je registrirano. Opredelitev članstva je enaka kot pri Slovenski kmečki zvezi. Vprašanje članarice je zaenkrat odprto. Ne sme-

ZVEZA ZA PRITISK NA OBLAST

Zaorana je težka brazda, zato jo bo treba orati skupaj. Predvsem mladim ni vseeno, kaj se bo v prihodnje dogajalo s slovenskim kmetijstvom.

rabljanju različnih dovoljenih metod dela in, če ne bo šlo drugače, organiziranju štrajkov. V mladinski organizaciji se organizirano borimo za interese mladih kmetov. Zveza slovenske kmečke mladine vztraja pri tem, da je mnenje mladih kmetov o kmečkih problemih obvezujoče za mladinske funkcionarje in delegate. Brez dobro postavljenih in pozneje primerno organiziranih organizacij ne bomo sposobni izpeljati ustreznega pritiska na oblast: brez vsesplošnega pritiska vsaj v začetku pa ne bomo želi uspehov. Brez vidnih uspehov, ekonomskih, socialnih, kulturnih, bomo kaj hitro propadli. Za doseganje postavljenih ciljev sta potrebna samozavest in odgovodovanje. Ne obupati! Le vkup, le vkup!« je pozval Erjavec.

samoupravni socializem diktatura kmečkega prebivalstva... Nadaljevanje take socialne politike bo imelo katastrofalne posledice, saj kmetje ne mislimo delati več samo zaradi ljubezni do zemlje. Iz teh razlogov morebitnih nastalih socialnih in političnih nemirov sedanja oblastna sestava ne bi mogla več preprečiti, razen morda z režimom, ki bo še bolj totalitar, in s specialnimi enotami, ki so bile pred nedavnim prikazane na televiziji in je njihova potrebnost v posmeh in sramoto demokraciji. Osebnih dohodkov zaposlenih na kmetiji bi moral biti primerno visok, saj mora uspešen kmet obvladovati več znanj o agronomiji in ekonomiji, kot so ustrezna naložena politika, poznavanje sodobnih agrotehničnih novosti, posojilna politika, finančno-računovodski posli, raziskava trga in še marsikaj.

Socializem po meri ljudi — torej tudi kmetov

Kasneje je Žizek ponovil nekatere zgovorne primerjave, ki se tičejo izrazitih cenovnih neskladij, argumentiral nevzdržan socialni položaj kmeta in spomnil na elemente sodobne prisilne oddaje, ki se je kot zgodovinske sramote starejši kmetje še dobro spominjajo. »Kmet v začetku leta sklene pogodbo o sodelovanju s svojo zadrugo. Ta pogodba mu omogoča nakup reprodukcijskega materiala. Pri prodaji svojega pridelka pa na oblikovanje cene ne more več vplivati. Za kupljeni reprodukcijski material plačuje realno obrestno mero. Iz primera se jasno vidi, da je to specialna prisilna oddaja. O akumulaciji v zasebnem kmetijstvu ni mogoče govoriti. Delno se razvijajo samo mešane kmetije, kjer polkmetje zasluženi denar v ozdu vlagajo v razvoj polkmečkega gospodarstva. Prometni davek na rezervne dele in opremo je dovolj tehten razlog za kmetovo ogorčenost nad sedanjim sistemom, saj je družbeni sektor oproščen vseh teh obveznosti. Obstoječo diskriminacijo je treba povsem odpraviti, kar lahko storimo le organizirani v obeh zvezah, ki morata doseči določeni politični vpliv. Prav neverjetno je dejstvo, da je v Jugoslaviji na tisoče dragih službenih avtomobilov, ki so jih ozdi in državna birokracija kupili brez davka. Mislim, da tudi kmetu pripada avtomobil brez prometnega davka, saj ga za luksuzne namene tako ne more uporabljati. Znani so primeri, da so kmetje na osnovi zemlje v zakupu povečali svojo pridelavo, ko pa jim je bila spet odvzeta, so zaradi izpeljanih, zdaj nedonosnih naložb propadli... Nas kmete zanimajo alternativna dogajanja pri nas, kot so svoboda tiska, govor, civilno služenje vojaškega roka, verbalni delikt. Možno je namreč, da bodo tudi naše upravičene zahteve označene kot verbalni delikt, žalitve osebnosti, spodkopavanje bratstva in enotnosti, rušenje koncepta socialističnega samoupravljanja in podobne oblike specialne vojne, kar trdijo najbolj konzervativne sile pri nas. Trdim, da je oblika specialne vojne odnos sistema

do kmetov, katerega zatiranje traja desetletja. Lahko se sistem tudi sklicuje na zloglasni 133. člen in nas obtoži; bomo vsaj vedeli, s kakšno obliko demokracije imamo opraviti. Znano je, da naj bi bil osnovni namen zadrug pridelava hrane za druge, ne pa kraja kmetovega dohodka. Predlagam, da družbeni sektor prida zemljo, ki je ne more racionalno obdelati, kmetom po takšni ceni, kot jo je od njih kupil. V dokaz konkurenčne sposobnosti zasebnega kmeta predlagam, naj mi družbeni sektor odstropi 50 hektarjev svoje ravninske zemlje. Obdelal jo bom sam. Znano je, da je v družbenem sektorju na 10 hektarjev eden zaposleni. Takole je sklenil Žizek: »V našem imenu naj ne govori in odloča nihče več. Svoje zahteve bomo uresničili le

organov zadruga, ki ne zastopajo njenih interesov. Terjamo neposredne volitve vseh organov oblasti v republiki, v katerih bodo mogli politično organizirani kmetje kandidirati svoje predstavnike. Priznati moramo, da obstaja zadrugi svet in Zadruga zveza Slovenije, njihove predstavnike pa volijo zadruga posebej in postanejo hlapi, ki so hujši od gospodarjev. Zahtevamo ukinitve zemljiškega maksimuma in vrnitev zemlje pod istimi pogoji, kot je bila odvzeta kmetom po vojni, svobodno konkurenco med zasebnim in družbenim sektorjem ter da kmetje sami določajo cene svojim proizvodom; regrese in premije je treba ukiniti, ne potrebujemo nobene miloščine. Namesto tega naj se z uveljavljanjem tržnih zakonitosti omogoči tudi kmečki družini, da živi od svojega dela človeka vredno življenje. Zemljo je potrebno dati tistemu, ki jo obdeluje in jo je pripravljen obdelovati, tiste pa, ki zemlje ne obdelujejo, je treba prisiliti, da jo obdelujejo, ali pa jo dajo v najem. Končno naj nam že enkrat povejo, ali bodo ostale zadruga zgolj prekupevalske organizacije, ker bomo v tem primeru kmetje začeli ustanovljati zadruga, vredne tega imena, ne pa zadruga organiziranih šušmarjev,« je bil nabrušen Štuhec. Pripomniti moramo, da je del bistvenih zahtev ljutomerskih kmetov našel prostor v sporočilu kmečke tribune javnosti, ki ga posebej objavljamo. Ni dvoma, da so to tudi zahteve pomurskih kmetov, ki so prav tako v povojnem obdobju doživljali vzpone in padce. Še nekaj vtisov in premislekov s tribune. Če bi danes živel Janez Evangelist Krek, izvirni osmišljavalec slovenskega zadrugništva iz Cankarjevih časov, bi zanesljivo spisal nove Črne bučke kmečkega stanu. Dobršen del scenarija zanje bi nedvomno dobil v ljubljanski dvorani kina Union, kjer je nastala platforma za delovanje obeh zvez. Narod si bo pisal sodbo sam, ne frak mu je ne bo in ne talar. Talar mu je ne več, kaj pa frak, se je vprašal eden od uvodničarjev. Cankarja so razpravljali še večkrat ome-

MILAN RUS, KZ Ljutomer — Križevci: »Zveza je ustanovljena in vsi kmetje so dolžni, da jo podprejo z vsemi sredstvi: mislim celo, da je najboljša naložba za našo prihodnost, za prihodnost kmetijstva in delovnih ljudi. Imamo priložnost, da si zagotovimo mesto v ustavi in da dobimo status družbenopolitične organizacije, s tem pa prostor v vseh upravnih telesih oz. tam, kjer se odloča.«

JOŠKO SLAVIČ, KZ Ljutomer — Križevci: »Zadruga in Mlekopromet imata monopol in po svoje, brez nas, določata cene izdelkov. Smo v povsem podrejenem položaju. Podpredsednik RK SZDL je na tribuni dejal, naj se počasi organiziramo. Dovolj je bilo čakanja štiri in več desetletja: ne počasi, ampak takoj moramo začeti z delovanjem. Zveza naj bi bila neke vrste kmetov sindikat in v njem bomo močnejši.«

FRANC KUČAN, KZ Panonka: »Sem sicer za ustanovitev obeh zvez, saj navsezadnje tudi sodelujem v iniciativnem odboru Slovenske kmečke zveze. Mislim, pa, da bodo morala nekatera spoznanja dozoreti. Nameraval sem se oglašiti na tribuni, vendar je zmanjkalo časa. Dodal bi še, da v našem kmetijstvu in zadrugijstvu le ni vse tako narobe in zanič, kar potrjuje primer naše zadruga.«

bote in Gornje Radgone — se je v bistvu plebisitarno izrekla za novo obliko organiziranosti in metodo delovanja slovenskega kmetstva.

Oster kot britev in grenak kot pelin

Padajo še zadnje t.i. prepovedane teme iz povojne zgodovine slovenskega (jugoslovanskega) kmeta in kmečkega stanu. Znano je, da je prva agrarna reforma boleče zarezala v njegovo lastnino (zemljo), boljševidni koncept pa ga je silil v »slovite« obdelovalne zadruga in v proletariacijo v imenu kolektivizacije. Vse do leta 1963 jugoslovanski kmetje niso smeli imeti kmetijske mehanizacije, kar je bil odraz globokega nezaupanja ideologije in oblasti do kmetstva. Ponovimo naj parolo iz tistih časov, da je »kosilnica v rokah kmeta brzostrelka, s katero strelja na socializem.« Tudi gospodarska reforma leta 1965 se je za kmete klavirno končala z likvidacijo zadrugništva in zadruga lastnine. Po letu 1970 smo sicer zadrugništvo začeli obnavljati, to pot v

mo se zbirokratizirali. Formalno organiziranje je treba priveriti na minimum, ki je nujen za resno delovanje. Osnovna celica so zbori kmečke mladine, ki se oblikujejo krajevno ali območno pri zadrugah, občinskih konferencah ZSMS, na šolah, fakultetah ali tudi samostojno. Zveza sprejema tudi individualne člane. Najvišji organ je skupščina, izvršilni organ pa izvršni odbor. Razlika v primerjavi s Slovensko kmečko zvezo je v načinu dela, v odprtosti seji, odbor ima le določeno število stalnih članov, v oblikovanju hitrih skupin za aktualne probleme. Skratka, v delo te organizacije moramo vplesti značilnosti organizacije mladih, to pa sta neposrednost in konkretost. V skupščini so voljeni predstavniki zborov, poleg tega pa je vsaka skupščina javna tribuna v malem, tako da bi zagotavljali stalen pretok misli in idej. Erjavec je ponovil, da bo njihova organizacija tesno sodelovala s Slovensko kmečko zvezo — tudi pri skupnih akcijah — »vendar bo razlika v radikalnosti, v upo-

BRANKO ŠTUHEC, KZ Ljutomer — Križevci: »Kmečki glas se gotovo mora močnejše, glasneje slišati. Ljutomerski kmetje smo dali na tribuni konkretne predloge in pripombe in zadovoljni smo, da jih je večina sprejela. Zdalj nas čaka resno, odgovorno delo na terenu, ki se ga homo takoj lotiti. Ponačljaj: zemljo tistemu, ki jo obdeluje, kdor je ne, ga je treba prisiliti oz. naj jo da v najem.«

EMIL ERJAVEC: »Najprej je treba dobiti odbornike, predstavnike. Tisti, ki so bili danes tu, bi se morali sestati in zmeriti za organizirano delovanje. Po krajevnih skupnostih oz. večjih vaseh bi morali ustanoviti krajevne ali vaške odbore, kmete spodbuditi, jim predstaviti, kaj se je na tribuni dogajalo, zakaj je to sploh potrebno. Ne gre za rušenje zadruga, ne sistema, ampak za borbo za kmeta.«

združeni in enotni v okviru Slovenske kmečke zveze in Zveze slovenske kmečke mladine. Komu se bodo za boljše politično delo pripenjale odlikovanja, je odvisno od nas samih. Za svoje zahteve bomo morali tudi štrajkati, izvesti bojkote in podobno. Nadaljnja politična izoliranost — družbenopolitične organizacije za nas ne storijo dovolj oz. ničesar — nas bo namreč pripeljala v še bolj nevzdržan položaj.

Opazen delež k javni kmečki tribuni so dali tudi pomurski — točneje: ljutomerski — kmetje in mladinci. Branko Štuhec je zbranim pojasnil odločitve, »da bomo ustanovili svojo politično organizacijo in zato z navdušenjem sodelujemo pri ustanavljanju Zveze slovenske kmečke mladine in Slovenske kmečke zveze; končno lahko iz vsega nastane ena sama organizacija vseh kmetov.

Politična organizacija slovenskih kmetov mora zahtevati in omogočati neposredne svobodne volitve organov zadruga. Kmečka zveza lahko zahteva predčasno razrešitev tistih predstavnikov iz

njali; med drugim tudi v tem smislu: morda nimamo veliko skupnega s Cankarjem, imamo pa z njegovo materjo, ki jo je zatajil; kot je samoupravni socializem zatajil kmeta in kmečki stan.

Toda Cankar je svoj greh obžaloval in se zanj pokoril, kaj pa naš samoupravni socializem? Če namreč socializem po meri ljudi, potem tudi socializem po meri kmetov, so zahtevali zborovalci iz vse Slovenije. Glede na večletne vsestranske in globoke krize razmere sta obe stanovsko-politični organizaciji, Slovenska kmečka zveza pod okriljem RK SZDL in Zveza slovenske kmečke mladine pod okriljem RK ZSMS, spoznana nujnost. Kmet res ne more kar naprej ubogati.

Orjemo težko brazdo, zato jo moramo orati vsi skupaj. Naj se sliši in spoštuje kmečki glas!

Branko ŽUNEČ

Pomurski projekt družinske kmetije

Poročali smo že, da sta Slavko Svenda in Ludvik Lazar, mlajša strokovnjaka z Živno-rejsko-veterinarskega zavoda, na zadnjem zasedanju skupščine občinske raziskovalne skupnosti v Murski Soboti učinkovito predstavila (in »ubranila«) več kot zanimiv raziskovalni projekt Ekološka optimalizacija in energetska racionalizacija družinske kmetije, usmerjene v molžo mleka. Zdi se, da bi projekt prav lahko uvrstili na seznam Pobud za oblikovanje projektov ali programov, za katere je mogoče dobiti sredstva na osnovi zakona o zagotavljanju in uporabljanju sredstev za spodbujanje tehnološkega razvoja Jugoslavije (objavljene v Uradnem listu SFRJ). Na njem je, recimo, med drugim Radenski program Razvoj tehnološke poljnosti tekočih živil in ostalih tekočin, kar ni mačji kašelj.

Splošno celotnost, krožnost, ravnovesje, raznovrstnost in nizke entropije pri organizaciji proizvodnje na kmetiji krav molznic

Pri raziskovalnem projektu, ki nima le pomurskih, marveč širše razsežnosti, (za zdaj) sodeluje 13 različno profiliranih strokovnjakov in štiri gospodarske enote: ob ŽVZ še Gradbeništvo Pomurje, Panonija in lendavska Nafta. Kakšna je njegova vsebina in kakšni so njegovi cilji? Iz krajše predstavitev razbiramo več ugotovitev.

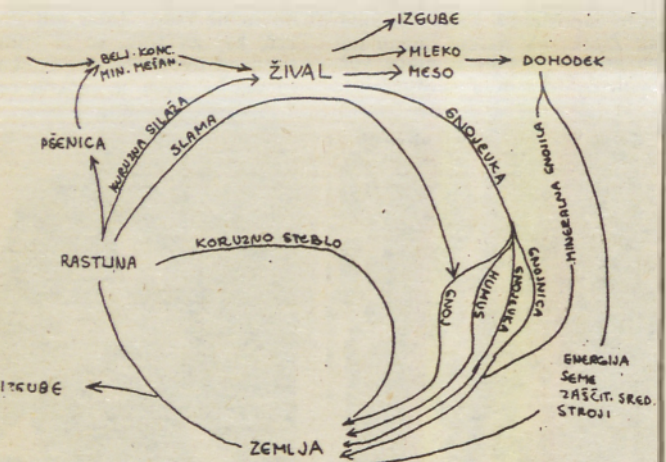
»Razvoj v visokorazvitih kmetijskih državah je pokazal, da je v kmetijstvu sicer nujna specializacija proizvodnje privedla do nesmisla: po eni strani imamo opravka s hiperprodukcijo hrane, po drugi z degradacijo okolja. Kaže, da se

optimalen, saj vnaprej ne upošteva omenjene paradigme,« beremo v predstavitvi.

Viskokospecializirana kmetija nujno predpostavlja znanje kot temelj svojega obstoja.

Večletne izkušnje, nastale ob strokovnem ukvarjanju s kravami molznicami, so nosilce projekta po logiki stvari pripeljale do »spoznanja, da je kmetija zaprti krog, v katerem ni najpomembnejšega produkta — v tem primeru sta to mleko in meso — ampak vsi proizvodi tako ali drugače vedno znova vstopajo v sistem. Ker je posredi zaprt sistem, ki ga lahko narišemo v obliki kroga oz. kroženja posameznih proizvodov (na skici), postane jasno, kako pomembno je optimaliziranje slehernega dela v krogu. Vsako pretiravanje v to ali ono smer ruši sistem: po eni strani se povečujejo izgube, po drugi se pojavljajo kvantni vplivi. Ker gre za sistem z relativno majhnim številom elementov, je toliko občutljivejši od tistega, ki ga je pred dvajsetimi leti predstavljala klasična kmetija, ki je imela na voljo veliko število elementov. Do preskoka je prav tako prišlo s specializacijo, torej z menjavo tipa kmetije. Medtem ko so prej igralo glavno vlogo izkušnje, jo igra zdaj znanje, kajti sistem je postal preveč tog in s premalo elementi, ki bi mogli prevzeti vlogo puferskega, da bi dopuščal napake, ki bi jih nato popravljali z izkušnjami. (Po Slovarju slovenskega knjižnega jezika je puffer snov, ki preprečuje, da bi se koncentracija vodikovih ionov v raztopini zaradi dodatka kisline ali baze bistveno spremenila — op. B. Z.) Povsem drugo je vprašanje, v kolikšni meri je mogoče tak tog sistem, ki nam je tako ali drugače ušel iz kontrole popravljati v smislu navedene ekološko entropijske paradigme. Nakazano nas pripelje k sklepu, da viskokospecializirana kmetija nujno predpostavlja znanje kot temelj svojega obstoja.

Ob koncu predstavitve je dodano: »Z delom mislimo sistem obogatiti z večjim številom elementov s pomočjo energetske najsmotnejše uporabe gnojek. S tem bomo bistveno zmanjšali ekološko obremenitev zemlje z gnojevko. Z novim načinom siliranja trave bomo bistveno zmanjšali porabo energije in povečali kakovost osnovne krme. Z novim načinom obdelave tal bomo zmanjšali porabo energije in ohranjali ugodno sestavo tal.« Da bodo

Kmetija je zaprti krog oz. sistem, ki je izredno občutljiv in mu sleherno pretiravanje toliko bolj škoduje.

tudi pri nas ne moremo izogniti škodljivim vplivom take specializirane proizvodnje. Ne glede na to, da je za tovrsten projekt potrebna drugačna organizacija stroke in znanosti, pa tudi drugačen odnos politike, ne gre pozabiti, da postajajo razvojna vprašanja za našo pokrajino, ki je veljala in še vedno velja v slovenskem prostoru za zaostalo, čedalje pomembnejša. Hkrati ne kaže zanemariti, da izpeljava projekta terja znanja s povsem različnih področij in da njegove potrebne koncentracije ne bo nikoli mogoče doseči v eni ustanovi, še manj v eni delovni organizaciji. Izbrali smo povsem nekonvencionalno pot: oblikovati skupino strokovnjakov, ki so v praksi zaposleni pri povsem različnih delih in nalogah, vendar se le te pokrivajo s problemi, ki jih bo treba v danem projektu praktično reševati. Tehnične rešitve, ki so njegov sestavni del, prevzame v svoj proizvodni program industrija Panonije, kar je argument več, da je pokrajina sposobna za lastnim znanjem in lastno industrijo na višji ravni posegati v kmetijstvo, ne pa samo kot dobavitelj naravnih proizvodov. Projekt sloni na ekološko entropijski paradigmi, to je na upoštevanje celotnosti, krožnosti, ravnovesja, raznovrstnosti in nizke entropije pri organizaciji proizvodnje na kmetiji krav molznic. Z drugimi besedami, izhajamo iz predpostavke, da proizvodni proces na kmetiji ni

lahko izpeljati zadevni raziskovalni projekt, ki je očitno izredno ambiciozen, bodo potrebna znatna finančna sredstva. Nosilci, s katerimi smo se nekajkrat pogovarjali, so (tudi) v tem pogledu dokaj optimistično razpoloženi, čeprav so že na samem začetku trčili ob določene ovire. Veliko jim pomeni, da jim bo med drugim pomagala občinska raziskovalna skupnost, največ pa dejstvo, da je med uporabniki, kmetiji precejšen zanimanje. Prva testiranja na posameznih kmetijah že potekajo in kmalu bodo tudi znani rezultati. Ob tehnično-tehnoloških, ekološko-energetskih in ekonomskih razsežnostih naj bi projekt Ekološka optimalizacija in energetska racionalizacija družinske kmetije, usmerjene v pridobivanje mleka, vseboval družbene (sociološke in še kakšne) razsežnosti, kar z drugimi besedami pomeni, da je izrazito večdisciplinaren in vsestranski uporaben. Zgolj kot zanimivost: vanj bi se lahko vključil »izdelava« določenih naprav ali delov naprav — pretežni del pomurske kovinske predelovalne industrije.

V premislek — in ravnanje! Če prenesemo teorijo, po kateri je danes povsod v svetu konec »velikih« procesov, ki jih vodijo od zgoraj — in tako velja tako za politiko kot za druge družbene procese — sledi sklep, da enovite rešitve sploh ne more biti. Enovite rešitve — partijske ali drugačne — je iluzija. Razvoj bo mogoče samo, če pri- znamo iniciativo različnih skupin od spodaj, ki bodo vse skupaj dele zgodovinske rezultate. Tako zanimivega filma Jugoslavija še ni gledala. (Po Reviji za razvoj, štev. 4/88)

Branko Zunc

OGORČENJE V KROJU

Nemoč ob (upravičenem) protestu

Kam umestiti nekajurne prekinitev dela, ki se zadnje čase kar vrstijo, največ zavoljo vroče krvi ob plačilnih dnevih? Nedvomno okoliščine, ob katerih do tovrstnega dogajanja pride, niso niti malo enostavne. Zato, ker običajno ne direktor ne odgovorni v širši družbenopolitični skupnosti ne morejo obljubiti ničesar, kar bi vsaj deloma zadovoljilo ogorčene delavce.

Pred tednom delavci soboškega Kroja niso želeli nadaljevati z delom, ker so aprila dobili za 9 odstotkov nižje plače. Istočasno so jih v nekaterih sorodnih kolektivih povišali, in to je le še dolilo bencin na ogenj ogorčenja. Sledil je zbor delavcev, kjer so z vodstvom delovne organizacije in predstavniki občine skušali najti kar najprimernejše rešitve.

KOMENTAR

V zadnjih nekaj tednih so se v Lendavi kar vrstili sestanki, na katerih so obravnavali kmetijstvo. Govorili so seveda o tej panogi v svoji občini. Ugotovitve niso nove: promet s kmetijskimi zemljišči se še naprej povečuje, posamezni zasebni kmetovalci (zlasti starejši) ne dosegajo zadovoljivih proizvodnih rezultatov, družbeni sektor kmetijstva ima rekordne pridelke, vendar se krepi na račun zmanjševanja zemljišč zasebnih kmetov, lendavsko pridelovalno območje je še vedno surovinska baza za predelovalno industrijo na drugih, razvitejših območjih, sestavljena organizacija združenega dela ABC Pomurka ne poskrbi za ustrezne predelovalne zmogljivosti na območju lendavske občine...

Lokalpatriotizem ali zaplotništvo? Ne, poudarjajo sestankovalci, ampak opozarjanje na razvoj kmetijstva, ki ne gre v smeri, kot si želijo. Pa ne samo želijo, ampak kot je nujna, saj občina kot družbenopolitična skupnost mora skrbeti za razvoj in krepitev zlasti dejavnosti, ki so značilne za njeno območje. V občini Lendava je to vsekakor kmetijstvo. Resnici na ljubo pa je treba povedati, da najočje predelovalne industrije za vsako ceno. Tako so se že sprijaznili, da prave ali, če hočete, nove vinske kleti še dolgo ne bodo imele, je pa nujna prevzemovalnica grozdja, da ga posameznikom ne

Kako ne bi razumeli delavke s plačo 270 tisočakov, ki s tem (očitno) ne more preživeti družine? Razlaga, ki jo je novinar ob podobnih priložnostih dolžan dati, dobili pa smo jo od direktorja Karla Ficka, je naslednja: aprilske plače so bile nižje, ker so delali dan manj, poleg tega pa so imeli podaljšane praznike. Obenem so nameravali povišati osebne dohodeke za 35 odstotkov, vendar šele maja. Po krajši prekinitvi dela (o stavki v klasičnem pomenu besede ob dogajanju v Kroju ne more biti govora) in sestanku posebne komisije so sklenili, da bodo tisti, ki so imeli do sled 500 tisočakov, prejeli 40 odstotkov več, oni, ki so nad to mejo, pa le za petino več. Če je na prvi pogled sklep upravičen in solidarnosten, pa je dolgo-

ročno zelo dvomljivo, če se bo Kroj lahko razvil. Uravnilovka pri plačah običajno vodi v stagnacijo, pridobivanje strokovnjakov je malone onemogočeno. In prav nič si ni težko zamisliti, kako enostavno je v družbah, kjer so najnižje plače še tudi dovolj za spodobno življenje! Tam ni nujna misel na socialo in razvoj v isti sapi!

Kakorkoli že, nezadovoljstvo delavcev pri nas že dolgo ni zgolj plod napak posameznih kolektivov ali nepomirljivega spora med vodstvom in neposrednimi proizvajalci. Gre za mnogo zapletenejše razsežnosti, ki jih ni mogoče pojasniti z dogajanjem (recimo) v Kroju ali soboški občini. In kot vse kaže, se lahko razmere v bližnji prihodnosti samo še poslabšajo. Bojan Peček

Lokalpatriotizem?

bo treba voziti v Ljutomer ali Radgona. Ne vpijejo tudi pa takih vrstah predelovalne industrije kmetijskih pridelkov oziroma prireje iz hlevov, kot jih že imamo v drugih pomurskih občinah, saj se zavedajo, da že delujoči obrati niso polno izrabljeni. Hočejo predelovalni obrat, kot ga v pokrajini ob Muri še nimamo. V Lendavi tudi nimajo predloga, kaj naj bi to bilo, saj upravičeno terjajo, da na to vprašanje odgovori sozd ABC Pomurka. Na račun te organiziranosti je bilo v razpravah o kmetijstvu izrečenih več kritik. Pa ne samo zato, ker da se v Lendavi nič ne premakne, ampak tudi zato, ker sozd nasploh ne poskrbi za višjo predelavo poljščin in prireje iz hlevov. Tako smo slišali očitke, da je tudi ABC Pomurka pravzaprav surovinska baza za druga območja. Nekaj resnice v tem prav gotovo je!

Družbeni sektor kmetijstva v lendavski občini se vse bolj krepi. Naj zveni še tako nelogično, vendar je dejstvo, da temu ne ploskajo, saj tozda Poljedelstvo in govedoreja povečuje obseg svojih zemljišč na račun zmanjševanja kmečke posesti. Posledice: na nekaterih območjih občine je vse več kmetov brez zemlje, ljudje se preseljujejo v mesto oziroma pritiskajo na organizacije združenega dela, naj jim dajo delo. S tem, ko kmet prodaja zemljo družbenemu sektorju in

ostane brez dela na kmetiji, se ne povečajo možnosti za zaposlitev v družbenem sektorju, kajti sodobna tehnologija ne potrebuje veliko rok. Torej naj bi povsod tam, kjer je količina možnosti za umno kmetovanje, ljudje (kmečki sinovi) ostali še naprej na zemlji. V družbenem kmetijskem gospodarstvu sicer zatrjujejo, da posledje ne bodo s tako vno kupovali kmečkih zemljišč, vendar pa ne izključujejo možnosti, da bodo oblikovali še eno delovno enoto (med Horizo in Bisticami), če bo večja ponudba zemljišča. Zdjaj je na potezi kmetijska zadruga, ki ima enake možnosti do republiških nepovratnih sredstev za nakup zemlje. Nakupljena zemljišča naj bi dajala v dolgoročni najem tržno usmerjenim kmetovalcem. Le na ta način se bo sklad zemljišč v zasebni lasti povečal, s tem pa se bodo povečevale možnosti za ustrezen zaslužek od kmetijske pridelave. Pa tudi pritisk na zaposlovanje v družbenem delu bo manjši.

St. Sobočan

Primat Maribor, tozda Skladiščna oprema Lendava

DOKLEJ PRISILNI DOPUSTI?

Zlobnež bi dejal: Delavcem lendavskega tozda Skladiščna oprema pa se dobro godi: letos so bili že dvakrat na (izrednem) dopustu — v marcu in te dni. Žal pa to dopustovanje ni noben privilegij, ampak v tem poslovnem letu nujna, kajti s tem, da so skupaj za 20 dni »prerazporedili« delovne dneve, so nekoliko zmanjšali stalne stroške.

Direktor tozda Skladiščna oprema, dipl. inženir strojništva Jože Balaško, je ob tokratnem obisku v glavnem ponovil vzroke za težave, ki se »vlečejo« iz leta 1984. Od tedaj je naložena dejavnost v jugoslovanskem gospodarstvu manj živahna, pač zaradi visokih cen opreme in zmanjševanja denarja, ki organizacijam združenega dela ostaja, potem ko potegnejo črto med prihodki in stroški proizvodnje. Lastnega denarja jim torej ne ostaja veliko, posojila pa so draga. To je en vzrok, ki vpliva na to, da v lendavskem tozdu Skladiščna oprema zmogljivosti niso polno izrabljene. Na poslovanje pa vplivajo tudi razni interventni ukrepi, kot so možnost povečevanja cen pri dobaviteljih surovin, v tem primeru raznih »profilov« iz železa. Nekako bi še šlo, ko bi potem lahko z enakim odstotkom dvignili cene svojih izdelkov! Ne le da tega niso mogli (smeli) ampak so morali cene vrniti na prejšnjo raven. V prvih treh mesecih letošnjega leta so v lendavskem tozdu »prigospodarili« 790

milijonov dinarjev izgube. Ta znesek sestavljata predvsem dve »postavki«: 366 milijonov zaradi znižanja cen izdelkov zaradi ukrepov interventnih predpisov, izdanih ob koncu lanskega leta. Veliko večje breme — 511 milijonov dinarjev — pa je neplačana realizacija. Ob koncu prvega letošnjega četrtletja so torej imeli za toliko neplačanih računov. Seveda se v Primatovem tozdu ne izgovarjajo samo na zunanje dejavnike, saj je tudi znotraj njihove ograje kar nekaj slabosti (Le kje jih ni? Žal!). V začetku leta so potemtakem neuspešni tudi zato, ker premalo delajo. Tako pa »delajo« zato, ker ni dovolj naročil. Fizični načrt proizvodnje za prve tri mesece so uresnili čili komaj s 50 odstotki.

Kako naprej? O tem sicer precej razmišljajo, zdi pa se, da niso dovolj odločni pri ukrepanju. Res pa je tudi, da se ne kaže zaletavati. V mislih imamo morebitno odcepitev od Primata Maribor. V Lendavi zdaj to možnost izključujejo, zlasti v zadnjem času, ko bo po reorganizaciji Primata Maribor v Lendavi še naprej ostala temeljna organizacija z vsemi pravicami in obveznostmi. Jasno kot beli dan pa je, da bo treba v ta tozda prenesti nekatere »funkcije«, ki so zdaj na ravni delovne organizacije, in za katere ugotavljajo, da sedanja organiziranost ni primerna. Navajamo zgled: vzrok, da ima Primat veliko neporavnanih računov, je tudi v fakturnem oddelku v Mariboru, saj je zdaj »potreboval« po 10 dni, da je lahko sestavil račun za izdelek iz Lendave.

V Lendavi bodo skušali še naprej obdržati sedanji proizvodni program in celo izpopolniti ga nameravajo z novimi vrstami izdelkov. Že dlje časa se zavedajo, da je njihov lastni delež v nekem izdelku še vedno preskromen, saj smetano poberejo dobavitelji in kooperanti zato bodo poslej kar največ izdelali sami. Tako bodo sčasoma uvedli izdelavo reduktorjev, izdelovali jih bodo v prvi polovici drugega polletja, na vidiku pa je tudi hidravlični sistem, brez katerega si nj mogoče zamisljati vilicarjev; izdelovali jo bodo za lastne potrebe in za druge. Vse to pa še ni zagotovilo, da poltel ne bo več težav. Prizadevajo si še najti kooperacijska dela, zlasti zdaj, ko so dobili nekaj novih strojev.

Občutek imamo, da so dolgoročni načrti tozda Skladiščna oprema dobri, čeprav niso revolucionarni. Ampak: ukrepi so nujni že danes! Če bodo dosegli večjo finančno disciplino pri kupcih, to bo že nekaj! Če bodo boljše izbrali umski in delovni potencial svojih strojnih inženirjev, tehnikov, delavcev, delavcev za stroje... tudi to bo pripomoglo h kakovosti. Toda vse to, kar bodo naredili, je treba znati prodajati. Zdi se, in to tudi pravijo v Lendavi, da prodajne službe v Mariboru niso dovolj agresivne. Na to jih stalno opozarjajo tudi drugi ozdi, rezultatov pa ni. Lendavski tozda se bo zato sam preskušal na prodajnem področju, čeprav bo to zahtevalo nove zaposlitve in podvajanje.

O problemu tozda Skladiščna oprema so že večkrat govorili tudi na sejah lendavskega izvršnega sveta. Znova bodo te dni. Lendavska občinska vlada bo morala biti prej ko slej odločnejša tudi na obiskih v Mariboru, saj od obljub 400-članske kolektivi v Lendavi pač ne more živeti.

Š. Sobočan

Elrad tudi letos uspešen na tujem

V delovni organizaciji Elrad so zadovoljni s poslovanjem v prvih mesecih leta 1988, tako v tozdu PEE kakor tudi v tozdu PAK. Oba tozda sta oblikovala sklada v približno enaki višini, razlika je le v tem, da je PAK dosegel četrtino celotnega prihodka s prodajo v tujini. V delovni organizaciji so ustvarili 13,8 milijarde dinarjev celotnega prihodka, kar je 186 odstotkov več kot v enakem obdobju lani. Spodbudni podatek pa je, da so prihodki s tu-

jeja trga za skoraj 4-krat večji v primerjavi z lani. Dohodek znaša 7,3 milijarde, čisti dohodek pa 5,5 milijarde dinarjev. Ugodni finančni rezultati v začetku meseca pa niso nikakršno zagotovilo, da bo tako tudi ob koncu leta 1988. Tudi v Elradu s strahom pričakujejo 15. maj in nove ukrepe, drugo četrtletje je po navadi sezona slabe prodaje izdelkov Elrada, prav tako pa tudi v Elradu že močno zantostajajo v naložbeni dejavnosti.

hp

VARSTVO ŽIT PRED NEKATERIMI GLIVIČNIMI BOLEZNIMI

Ukrepi za intenzivno pridelovanje žit vplivajo na spremembo mikroklima (gost sklop — višja relativna vlažnost zraka) in s tem ugodno vplivajo na pojav in razvoj glivičnih bolezni lista, bili in klasa. To so predvsem poleganje, fuzarioza, žitna pepelasta plesen in septorioza. Pojavljajo se različno močno, odvisno od sorte, lege in leta, vsako leto pa zmanjšajo pričakovni pridelek. Zato moramo v intenzivni pridelavi žit, kjer želimo čim bolj izkoristiti potencialno rodnost novih sort, zagotoviti preventivne ukrepe, kot so ustrezen kolobar, temeljito podoravanje strnišč takoj po žetvi, setev odpornih ali tolerantnih sort proti posameznim boleznim in s fungicidi zavarovati posevek.

Žitna pepelasta plesen

Razširjena je povsod, kjer pridelujejo omenjena žita. Na ječmenu je sedaj poleg rženega listnega ožiga najpomembnejša bolezen, nevarnejša od rje. Povprečno zmanjšuje pridelek za 10 %, srednje močna okužba zmanjša pridelek za 15—20 %, močnejša pa še bolj.

Začetnih bolezenskih znamenj pri žitni pepelasti plesni ne opazimo prav lahko. Najprej so okuženi osnovni deli listov in tudi stebela, ko se ti že neposredno naslanjajo na zemljo ali so v njeni bližini. To je posebej izrazito, če je posevek gost ali pregest. Na omenjenih organih se razvije najprej nežna belo sivkasta prevleka micelij. V začetku je rahla kot pajčevina, pozneje pa se zgosti in so blazinice micelija videti kot rahli polegali kosmiči vate. Na miceliju se oblikujejo trsoznosci in nespolni trosi — oidiji. Z micelijem, ki se širi z oidiji, pepelasta plesen postopoma okužuje vse zelene organe žita, zlasti pa listne ploskve in pozneje tudi listno nožnico. Na pšenici so lahko močno napadene tudi plevce, kar je zelo škodljivo, ker ima asimilacija ravno v plevicah poseben pomen v mlečni zrelosti pri »polnjenju« zrn s škrobom. Okuženi listi se kmalu posušijo. Pri

Bolezni in škodljivci v posevkih ozimnih žit

močni okužbi so s plesnijo pokrita tudi stebela in pleve. Če plesen okuži mlade žitne posevke, kmalu ko sneg skopni, lahko povzroči veliko škodo, ker žito prezgodaj dozori, zrna pa ostanejo drobna in zgubana. Če pa se plesen v večjem obsegu pojavi po cvetenju žita, navadno ne napravi posebne škode.

Žitna progasta rja

Žitna progasta rja okužuje pšenico, ječmen, oves in rž. V primerjavi z drugimi rjami ta napada vse zelene dela žita. Razvija se pretežno na bili in listni nožnici, napada pa tudi listno ploskev, plevce, rese, izjemoma pa tudi zrno v mlečni zrelosti. Na vseh opisanih organih se pojavljajo temno rjave prašnate proge — ležišča letnih trosov. Te proge se večkrat združujejo v so razmerno dolge temne črte. Če je več teh vzporednih črt, da objamejo steblo, je to za bil izjemno škodljivo.

Žitna progasta rja je sorazmerno termofilna v primerjavi z drugimi. Njen temperaturni minimum, optimum in maksimum za kalitev spor, okužbe in razvoja micelija v rastlini je najvišji od vseh rj na pšenici. Zato je razširjena tudi v južnih krajih. Za kalitev uredospor je minimum 2 °C, optimum med 22 do 24 °C in maksimum 31 °C. Toplota v maju in juniju ter obilje in razpored dežja ter megle in rose pospešujejo pojav žitne progaste rje.

Pšenična rja

Pšenična rja se na pšenici bolj redno pojavlja kot žitna progasta rja. Zato so tudi škode zaradi nje stalnejše, čeprav v posameznem letu navadno manjše kot omenjene progaste rje.

Tja rja okužuje predvsem list, pretežno gornjo stran, v manjšem obsegu pa tudi listno nožnico. Ležišča letnih trosov — okrogli, rjavkasti uredospori so podobno kot pri rženi rji brez reda razmetani po listni ploskvi. Združujejo se le redko kdaj, samo v primeru zelo hudega napada.

Na listni nožnici se uredospori pojavljajo na spodnji strani listov črna ležišča zimskih spor, ki so pokriti s povrhnjico. Ta rja okužuje predvsem pšenico, živi sicer lahko tudi na nekaterih drugih travah, vendar je to pomembno samo posredno, ker se na njih lahko ohranja v določeni etapi razvoja.

Ječmenova rja

Razširjena je povsod, kjer rastejo samonikle vrste ječmena in kjer pridelujejo ječmen. Ob intenzivni gojitvi ječmena se večkrat pojavi v velikem obsegu. Tada lahko povzroči precejšnje izgube pridelka.

Na listih, listnih nožnicah in drugih nadzemnih delih ječmeneve bili se med rastjo pojavljajo drobni, okrogli, brez reda razmetani rjavkasto-rdečkasti kupčki — uredospori. Ker se povrhnjica nad njimi raztrga, se iz njih sprosti mnogo letnih spor, ki jih veter raznaša na večje in manjše razdalje. Z njimi se gliva širi med rastno dobo. Ko ječmen začne zoreti, se na istih organih oblikujejo rjavo črni prašnati kupčki, ki so prav tako brez reda razporejeni, vendar so v začetku pokriti s celo povrhnjico, ki se šele pozneje raztrga.

Listna pegavost pšenice

Tu in tam je bila ta bolezen najnevarnejša za posevke pšenice. Če se pojavi v bolj zgodnjem rastnem stadiju pšenice, lahko povzroči, da se posuši tudi do 60 % lista. Pri poznejši močnejši okužbi povzroči prezgodnje dozorevanje, kar pridelavec precej zmanjša. Pri nas so bile bolj občutljive italijanske sorte pšenice kot sovjetske in sedaj domače, vendar se gliva lahko pojavlja, čeprav v manjšem obsegu na vseh.

Ozimno žito se lahko okuži že jeseni. Navadno pa v večjem obsegu v vlažnih in hladnih pomladih. Najbolj je prizadeto najnižje listje, na katerem se naredijo podolgovate sive pege z izrazito pepelnato sredino s številnimi črni-

mi točkami — piknidiji — in temnejšim robom. Včasih pa pri nas v Sloveniji pege niso tako izrazite, ampak je listje kar rjavkasto, kot da bi začelo normalno odmirati, z lupo pa se lahko vidi tudi pinidiji. V primeru hujših okužb se listje v celoti lahko posuši.

Rjava pegavost pšeničnih plev

Gliva lahko okužuje bilke od vznika pa do oblikovanja klasov. Okužbe lahko ugotovimo na listnih nožnicah, listnih ploskvah, na bilah in na klasnem vretenu. Končno se okužijo pleve, kjer so bolezenska znamenja najbolj značilna. Najprej se na napadenih organih pojavijo majhne rjavke pege, ki se širijo in združujejo. Znotraj peg se pozneje pojavijo majhne rjavo črne točke, ki so nespolna plodišča — piknidiji — glive.

Okužena zrna pšenice so bolj klice ali manj iznakažena, zmečkana in imajo na površju rjave pege. Klice iz takega zrnja vznikli kalčki so pogosto okuženi, kar se vidi po rjavih pegah na njih. Okuženo seme ima manjšo energijo kalivosti.

Ječmenov listni ožig

Bolezenska znamenja so prav značilna. Na listih opazimo ovalne, 1 do 2 cm dolge pege, ki so najprej vodene, nato modrikasto sive. Pozneje postanejo svetlo rjave z izrazito temno rjavim do vijoličasto rjavim robom. Na listu je lahko večje število peg. Močnejše okuženi listi se posušijo. Gliva okužuje predvsem listno ploskev, listno nožnico, pleve in rese.

Zatiranje omenjenih bolezni je delno omejeno že v opisih z omejevanjem možnosti razvoja. V agrotehničnem smislu pa je to z uporabo kemičnih pripravkov za varstvo rastlin. Te uporabljamo takrat, ko je to nujno potrebno, izbiramo pa tiste, ki so učinkoviti na večje število bolezni, naše priporočilo pa zajema v trgovini dostopne fungicide.

Žitno pepelnato plesen zatiramo, ko je 25 % rastlin napadenih s plesnijo na zgornjih treh listih, pšenično rjo, ko je 5 % rastlin napadenih, in pegavost plev ter listno pegavost, ko je napadene 10 % listne površine oziroma klasa.

Priporočamo uporabo naslednjih dveh pripravkov:

— bayleton EC 125 ob uporabi 1 l/ha zelo dobro učinkuje na pepelasto plesen in listni ožig, proti rjam, slab pa je proti pegavosti, plev in listov;

— tilt 250 EC ob uporabi 0,5 l/ha je zelo učinkovit proti pepelnati plesni, pegavosti, plev in listov ter rjam in listnemu ožigu.

VARSTVO ŽIT PRED NEKATERIMI ŠKODLJIVCI

V zadnjem času ugotavljamo, da se žitni strgači in listne uši vse močnejše pojavljajo v posevkih žit. Vzrok za to so tudi preveliki odmerki dušičnih gnojil in raba sistematičnih fungicidov, kar povzroča razvoj nežnejših rastlin in podaljšuje dozorevanje. V sušnih in vročih pomladih ter poletjih se lahko množično razvijejo žitne stenice. Škodljivci s strganjem oziroma sesanjem zmanjšajo asimilacijsko površino in povzročajo neposredno škodo — gluhe klase. Žitne stenice pa povzročajo hudo posredno škodo, saj moka iz steničnih zrn zgubi pecivnost.

Rdeči žitni strgač

Ta je postal z intenziviranjem gojitve žit pomemben škodljivec. Napada kar 24 rastlinskih vrst, od gojenih rastlin pa je največkrat škodljiv ovsu, pšenici, ječmenu, rži in včasih celo koruzi. Hrošček je dolg od 4,4 do 5,5 mm. Telo je podolgovate oblike. Ličinke, ko se izležejo, merijo 1 mm, ponej pa zrastejo do 5 mm, podobne pa so majhnim polžkom.

Geza Džuban, dipl. inž. agr.

POMURCI V NOvem SADU

Minuli petek so v Novem Sadu odprli 55. mednarodni kmetijski sejem, na katerem sodeluje letos rekordno število razstavljalcev, saj je svoje izdelke in opremo predstavilo več kot 1.600 razstavljalcev iz 73 držav. Tudi na tej letošnji kmetijski manifestaciji, ki se uvršča med tri največje v svetu, se predstavljajo pomurski kmetijski in izdelovalci kmetijske mehanizacije in opreme.

Sodelovanje organizacij združenega dela iz sozda ABC Pomurka je na tem sejmu že tradicionalno, pomurski razstavljalci pa se ponasajo tudi z najvišjimi priznanji, ki so jih za razstavljene proizvode dobili v preteklosti. Še posebej uspešni so bili rejci plemenskih govedi, ki so osvojili že najvišje sejemске naslove, med njimi naslov šampiona novosaškega sejma, s podobnimi naslovi pa se ponasajo tudi nekatere druge organizacije. Pomurski rejci se na sejmu v Novem Sadu predstavljajo tudi letos, saj so razstavili tri kolekcije (17 glav) plemenskih telic, med živinorejci pa so na sejmu še prašičerejci, saj je farma Nemšček razstavila plemenske svinje in merjasce. Pomursko predelovalno industrijo na letošnjem sejmu predstavljajo mesarji in mlekarji, prav tako pa na njem že vrsto let uspešno sodeluje tudi industrija kmetijske mehanizacije in opreme. Soboška Panonija se je ob standardnem proizvodnem programu predstavila z dvema novima izdelkoma, Ijutomerski Tehnostroj pa je razstavil celo vrsto novih izdelkov. Več o nastopu Pomurcev na novosaškem sejmu v prihodnji številki.

L. Kovač

Pomen časa košnje za kakovost krme

Tudi na travnatem svetu lahko pridelamo obito hranilnih snovi, pri tem pa moramo upoštevati dvoje načel:

- v spomladanskem času pravilno gnojenje,
- izbira optimalnega časa rabe travne ruše.

Kdaj je optimalni čas košnje?

Optimalni čas košnje na naravnih ali sejanih travnikih je odvisen od več dejavnikov. To je količina pridelka, ki naj bi znašala 2—2,5 t SS na hektar. Drugi kriterij pa je razvojna faza rastlin. Pri čistih posevkih trav in travno-deteljnih mešanic se oziramo na razvojno fazo trav.

Za zeleno krmo ali pašo je najprimernejša trava v fazi bilčenja, v tej fazi je še trava bogata z beljakovinami in ima majhen odstotek vlaknine. V tej fazi je trava visoka 15—20 cm in jo koristimo 6-krat letno.

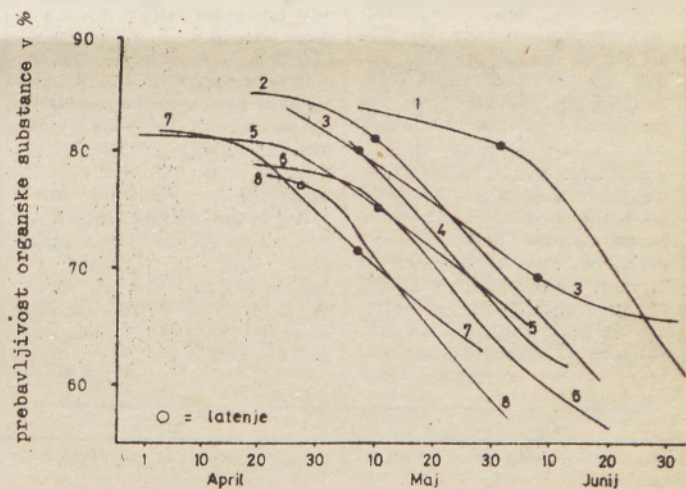
Če pa travo kosimo ob začetku latenja, pridelamo na hektar največ energije. Koriščenje trave v tem razvojnem stadiju mora biti 4-krat letno. Trava v latenju je zaradi nizke hranilne vrednosti in konzumacije primerna samo še za manj zahtevne živali (presušene krave, starejše telice). Če je v ruši zastopan večji delež detelj, je vpliv staranja krme manjši.

Košnja trave ob cvetenju ali pa še pozneje ob zorenju nam zagotavlja, da pridelamo le vlaknino, ki pa nam zmanjšuje hranilno vrednost krme.

Razlika pa je tudi med posameznimi travami, kar bomo videli na spodnjem grafikonu.

Vpliv staranja trave na prebavljivost organske snovi.

GRAFIKON 1. Razmerje med datumom prve košnje in prebavljivostjo organske snovi pri posameznih vrstah in sortah trav.

(1,2 angleška ljulka, 3 mačji rep, 4 travniška bilnica, 5 italijanska ljulka, 6 travniška latovka, 7 trstikasta bilnica, 8 pasja trava)

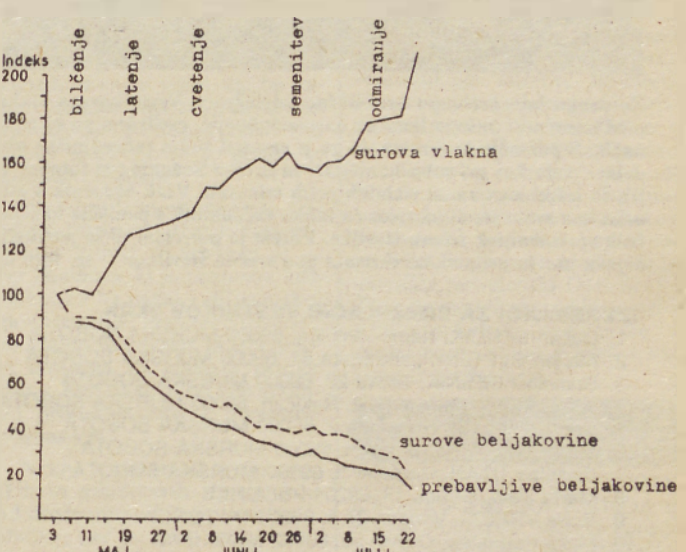
Najhitreje se zmanjšuje prebavljivost organske snovi pri pasji travi in trstikasti bilnici, najpočasneje pa pri angleški ljulki.

Torej pravilna izbira travne ruše zahteva, da za zeleno krmo ali pašo koristimo najmanj 6-krat letno, če koristimo travo za seno ali travni silos pa 4-krat letno.

Če hočemo ob 3-kratnem koriščenju travne ruše pridelati še nekaj hranilnih snovi, moramo temu prilagoditi gnojenje, tako da gnojimo predvsem s fosforjem in kalijem. S tem gnojenjem spodbudimo rast detelj.

Vpliv roka košnje na vsebnost hranilnih snovi.

GRAFIKON 2. Razmerje med razvojno fazo trav in vsebnostjo surovih vlaken, surovih beljakovin in prebavljivih surovih beljakovin.

V fazi latenja in cvetenja trav vsebnost surovih vlaken zelo strmo narašča, vsebnost surovih proteinov pa zelo strmo pada. Vsebnost prebavljivih beljakovin se zmanjšuje še hitreje kot vsebnost surovih beljakovin.

Surovi proteini se s staranjem zmanjšujejo hitreje pri travah, počasneje pa pri leguminozah in zelih.

Jože Puhar, dip. inž. kmet.

Aktiv mladih zadružnikov v Šalovcih

Potrebujemo urejene razmere v kmetijstvu

Aktiv mladih zadružnikov iz Šalovec je eden redkih, ki še deluje na tej strani Mure. Leta 1980 so mladi, ki so se odločili ostati na kmetijah, začutili potrebo po organiziranem srečevanju in izmenjavi mnenj tako o problemih kmetovanja kot o vsem drugem, kar zanima in teži mladega človeka. V začetku je bilo nekaj problemov, ker so nekateri člani vodstva po končani srednji kmetijski šoli odšli na nadaljnje šolanje v Ljubljano.

Anton Abraham, Marjan Jakiša in Aleksander Abraham, slaba polovica aktivna mladih zadružnikov iz Šalovec, na »svoji« njivi.

Pred štirimi leti pa je delo ponovno zaživelo pod vodstvom novega predsednika Aleksandra Abrahama.

In kaj sploh delajo mladi zadružniki? Od kmetijske zadruge Panonka so dobili hektar njive, ki jo skupno obdeluje vseh sedem članov aktiv. Letos so se odločili, da bodo posejali koruzo. Upajo, da bo pridelek dober in da ga bodo na jesen lahko prodali ter si tako zagotovili potrebna finančna sredstva. Prirejajo tudi različne prireditve; večkrat so že uspešno sodelovali na kvizu Mladi in kmetijstvo (letos so bili tudi organizator regijskega tekmovanja), nekajkrat pa so se tudi udeležili kmečkih iger na Vranskem, kjer poleg družabnega dela in različnih tekmovanj v kmečkih opravilih izmenjajo mnenja s kmečko mladino iz drugih delov Slovenije.

Pravijo, da je dandanes težko kmetovati, saj kmet ne more skoraj ničesar načrtovati. Največji problem so po njihovem mnenju cene oziroma nesorazmerje med cenami kmetijskih pridelkov in cenami reprodukcijskega materiala. Krmila, gnojila, nafta ... vse se draži iz dneva v dan, cene kmetijskih pridelkov pa ostajajo dalj časa nespremenjene. Težave pa povzročajo tudi druge stvari. Določenih pridelkov včasih sploh ni možno prodati. Tako je bilo lanske jeseni s krompirjem, ki so ga morali potem kmetije doma uskladiščiti kar je seveda pomenilo izgubo, saj ni bilo denarja, ki bi ga lahko obračali.

Mladi Šalovčani niso zadovoljni tudi z načinom pokojninsko-invalidskega zavarovanja kmetov, kjer je potrebno že za najnižji razred plačati kar veliko denarja. Menijo, da je v kmetijstvu še veliko nerešenih vprašanj, kar povzroča nezadovoljstvo kmetov, pa tudi to, da se vse manj mladih odloča ostati na kmetiji. Pozitivne se jim zdijo pobude za ustanovitev Slovenske kmečke zveze in Zveze kmečke mladine, saj je potrebna neka organizirana sila, ki se bo borila na strani kmeta in za njegovo pravico. Ob tem pa bi se morali zavedati vsi, da brez urejenega kmetijstva država ne bo zlezla na zeleno vejo.

S. Eöry

FRANCEKOVO
PREMIŠLJANJE

— Vračajo se stari časi. Nekoč smo imeli društva kmečkih

fantov in deklet,
zdaj imamo
kmečko zvezo ...

— Da, in nekoč sem kosil s koso
in zdaj spet prehajam na koso.

15. VESTNIKOV VLAK V CELJE PO VESELJE

Pogovor s Frančkom Stefane- cem, predsednikom odbora za pripravo Vestnikovega vlaka

Kdaj in zakaj letošnji Vestni-
kov vlak v Celje?

»11. junija okoli 6. ure bo z
železniške postaje v Murski So-
boti krenil proti Celju jubilejni,
15. Vestnikov vlak. In zakaj
gremo letos ravno v Celje? Cel-
je je eno najzanimivejših mest
na Slovenskem, tako iz zgodov-
nine kot glede sedanjega utri-
pa. Ima zelo razvito industrijo,
zanimivo in lepo okolico in še
marsikaj drugega. Doslej smo
se običajno vozili skozi Celje,
zdaj pa se bomo tudi ustavili.«

Sliši se, da bo na letošnjem
potovanju nekaj novosti. Kakšne
so te spremembe?

»Vagoni bodo tokrat lepši.
Imeli bomo udobne poslovne
in tokrat bo bife na sredini vla-
ka. Doslej smo imeli namreč
probleme, ker je bilo to nekje
na koncu, pa so morali potniki
hoditi po okrepčilo kar daleč
skozi vagon. Ti vagoni so tudi
bolj varni. Do zdaj se nam je
dogajalo, da smo imeli vagon
slabo zaklenjene, pa se je po-
tem pretihotal v njih kakšen
ljubitelj kriminala, sedaj to ne
bo več mogoče, ker bodo vago-
ni tudi varno zaklenjeni.

Poleg tega bo letos še ena za-
nimivost. To so vagoni za mla-
de, ki bodo posebej ozvočeni.
V njih bodo lahko poslušali di-
sko glasbo, ki bo v organizaciji
radijske oddaje Radia Murska
Sobota 21 232 pod vodstvom
Dušana Loparnika. Vlak bo
imel seveda tudi radijski pro-
gram in presenečenja za druge
potnike, ki bodo poslušali bolj
narodnozabavno glasbo. Z nji-
mi se bo peljal humorist Geza
Farkaš. V vagonih bo dovolj
strehnega osebja, tako da s pi-
jačo in jedačo tudi tokrat ne bo
težav.«

In kaj vse nas čaka v Celju?

»Na celjski železniški postaji
bo slavnostni sprejem. Pozdrav-
il nas bo pihalni orkester, po-
tem pa še predsednik OK
SZDL Celje, Slavko Pezdur. Vsi
potniki se bodo potem razvrsti-
li v skupine (letos jih bo 11).
Čakalo nas bo 11 voznikov, ki
nas bodo z avtobusi popeljali
na različne izlete. Ogledali si
bomo tovarne: Toper, Cinkar-
no Celje, Pivovarno Laško in
Keramično industrijo v Ljube-
čni pri Celju. Mnogi od potni-
kov se bodo odpeljali na celj-
ski grad, ki je posebno zanimiv
iz zgodovine; z njega je tudi

enkratni pogled na Celje. Eni
bodo videli Pokrajinski muzej,
ki je poln prečudovitih starin
in v njem se vidi marsikaj iz ži-
vljenja znanih celjskih grofov.
Drugi si bodo ogledali Muzej
revolucije, pa muzej Stari pi-
sker. Oba sta posebnega pome-
na iz novejših zgodovine. Tudi
rimske izkopanine v Šempetru
pri Celju so vredne ogleda,
sploh pa je mesto samo izred-
no zanimivo.«

Po kosilu sledi navadno dru-
žabni in zabavni del. Ali bo tako
tudi tokrat?

»Ja, najbolj veselo naj bi bi-
lo v hali Golovec od 13. do 17.
ure, ali pa še dlje. Vsi potniki
bodo deležni obilnega kosila,
nato bo sledilo veselje. Za mla-
de potnike bo organizirana za-
bava v tamkajšnjem disku, sta-
rejši pa bodo ostali v največji

hali v Golovcu, kjer jih bosta
zabavala narodnozabavni an-
sambel Franca Klinca in zaba-
vni ansambel ter humorist Geza
Farkaš. Tu bo tudi možnost naku-
pov knjig, tekstilnih izdelkov,
keramične posode in drugega.
Manjkal ne bo srečelov in še
nekaj presenečenj bo. Okoli
18.00 se bomo počasi popeljali
na postajo in Vestnikov vlak
nas bo odpeljal proti domu.
Rajanje se bo po stari navadi
nadaljevalo na vlaku samem.«

Kaj bi povedali na koncu?

»15. Vestnikov vlak pelje
proti 40-letnici Vestnika in
30-letnici Radia Murska Sobota.
Zaradi tega bi moralo biti
letos na njem še posebno pri-
jetno in veselo.«

S. Eory

CELJSKA MESTNA RAZGLEDNICA

MESTO, KI IMA DUŠO

Mogoče vam je že pi-
smonoša prinesel značilno
razglednico Celja: mesto,
posneto iz ptičje perspekti-
ve, pod njim koleno Savi-
nje, staro mestno jedro,
stisnjeno v slikoviti trikot-
nik, starinski zvoniki, pro-
stor pa zapirajo bližji hri-
bi. Celjske razglednice sli-
kajo največ z gradu celj-
skih grofov, tako da naj-
večje mestne znamenitosti
sploh ni videti. Kljub temu
pa je ta mogočni, zgodovin-
ski grad tretja najbolj obi-
skana turistična točka v
Sloveniji. Celje ni le naj-
bolj priljubljena turistična
znamenitost, pač pa dajejo
mestu ton predvsem njegovi
prebivalci, nato rimski,
srednjeveški in novoveški
spomeniki pa nova naselja,
znane tovarne...

To mesto, cvetočo Celjo, so
oblikovali že Rimljani, ki so tu
zgradili številne stavbe, templje
in tudi vile. Vse imenitnejše hiše
so imele centralno ogrevanje.

Celjo so imenovali tudi, ne za-
man, Troia secunda — Mala
Troja. Nekaj rimskih spomeni-
kov se je ohranilo. Nad Savinjo,
pod Miklavškim hribom, so
ostanki Heraklejevega templja, v
lapidariju muzeja, ob reki, so na
prostem še drugi ostanki bogate
rimske kulture. Precej pa jih je še
pod zemljo.

Veliko celjske stave gre na ra-
čun stodvajsetletne vladavine
mogočnih celjskih grofov. Iz zgo-
dovine in književnosti se spomi-
njamo grofov Hermana, zalju-
bljenega Friderika, zadnjega Ul-
rika, nesrečne Veronike Deseni-
ške, Hermanove hčere, alkimist-
ke Barbare, ki je postala rimsko-
nemška cesarica, in drugih, kate-
rih pol tisočletja stare lobanje si
ogledujejo turisti v celjskem po-
krajinskem muzeju. Pod celjski-
mi zvezdami so nastala in se

ohranila številna stara srednjeve-
ška poslopja. Tako je v Celju še
nekaj starega srednjeveškega ob-
zidja z obrambnimi stolpi, kjer
so se Celjani branili pred turški-
mi vpadi. Protestantске ideje je
med bivanjem v Celju širil Pri-
mož Trubar, ki ima v mestu svoj
spomenik. Potem kmečki upori,
južna železnica, narodnostni boji
med Slovenci in Nemci, indu-
strializacija. V industrijsko razvi-
tem mestu so se delavci dobro
organizirali. V »rdečem«
Jošto-
vem mlinu je imela predvojna
KPS svojo drugo konferenco.

Nato je zavijanje mestnih siren
oznanilo drugo svetovno vojno.

Sila rodi upor. Veliko Celjanov
so hitlerjanci preselili v Srbijo in
na Hrvaško. Ustanovljena je bila
Prva celjska četa. Partizanstvo se
je zelo razmahnilo. Na kruti čas
vojne spominjajo eksponati v
muzeju revolucije in veličastni
Savinškov spomenik vojnih gro-
zot, ki je med najlepšimi v Jugo-
slaviji.

Povojni razvoj se je seveda za-
čel z obnovo. Gospodarske teme-
lje mesta, ki se še vedno razvija,
sestavljajo Cinkarna, EMO, Že-
lezarna v Štorah, Etoi, Žična,
Metka, Toper, Aero, Zlatarne
Celje, Merx, Kovinotehna, Izle-
tnik, Ingrad, Vulkanizacija, Ste-
klar, Remont, Obnova, TAMI,
Pohištvo, Fotolik, Aurea, Raz-
vojni center in drugi. Razviti so
tudi trgovina, gostinstvo in turi-
zem. Pozabiti pa ne smemo tudi

udeležbo in Teden domačega fi-
ma.

Odmevni so tudi celjski
mednarodni sejem obrti, medna-
rodna zlatarska razstava in sejem
Vse za otroka. Športni dejavnosti
sta namenjena atletski stadion in
center Golovec. Celjski športniki
so dosegali uspehe evropskega in
svetovnega pomena. Zadnja leta
se uveljavljajo tudi uspešni alpi-
nisti.

Tisti, ki v tem mestu živimo in
delamo, da poznamo drugače

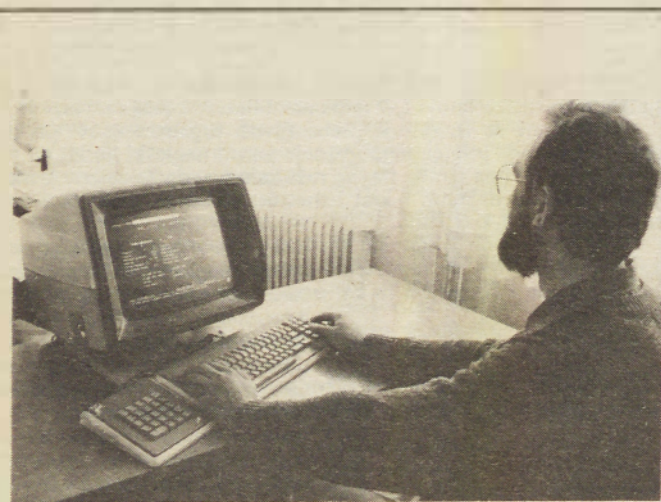
šolstva, otroškega varstva, kulture,
zdravstva in športa. V Celju je
skupaj z razvitim osnovnim in
srednjim šolstvom tudi nekaj od-
delkov mariborske univerze. S
sredstvi samoprispevka gradimo
novo mestno bolnišnico. V Celju
deluje nad 50 kulturnih društev.

Velikega pomena je celjsko gle-
dališče. V Celju ima svoj sedež
najstarejša slovenska knjižna za-
ložba, Mohorjeva družba. Znana
sta dva celjska festivala: Mladin-
ski pevski festival z mednarodno

kot tisti, ki prihajajo vsak dan na
ogled njegovih zgodovinskih
spomenikov ali privlačne okoli-
ce.

Mnogi prihajajo v mesto po-
slovno. Mesta se ločijo po tem,
da so lepa ali pa tudi ne, da ima-
jo dušo ali pa so brez nje. Celje
lahko uvrstimo med mesta z du-
šo.

BRANKO
JERANKO

Že drugo leto žrebamo brezplačne udeležence Vestnikovega vlaka
med naročniki našega lista na nov, sodobnejši, predvsem pa hitrejši
način. S pomočjo programa, ki ga je sestavil vodja računalniške ob-
delave podatkov pri soboškem SDK-ju Štefan Sedonja (na fotografiji),
so izžrebanci znani v slabih petih minutah. Vsak naročnik Vest-
nika ima svojo številko, tako da lahko računalnik s pomočjo naključ-
nih spremenljivk izbere številko. Potem je potrebno le še poiskati,
čigava ime in priimek se skrivata pod srečno številko. se, foto nj

IZŽREBANCİ ZA BREZPLAČNI VESTNIKOV VLAK

1. Dušan BENCİK, Nemščavci 2 a, 69000 MURSKA SOBOTA
2. Marjan SVETINA, Lendavska 61, 69000 MURSKA SOBOTA
3. Stanislav CESNIK, Titova 22, 69000 MURSKA SOBOTA
4. Jožica KOSI, Panonska 2, Rakičan, 69000 MURSKA SOBOTA
5. Ivan Kolarič, St. Rozmanova 2, 69000 MURSKA SOBOTA
6. Jože LOVENJAK, Bakovci, 69000 MURSKA SOBOTA
7. Gostilna TITAN, Čermelavci, 69000 MURSKA SOBOTA
8. Marta JUG, Gorica 13, 69201 PUCONCI
9. Boris VREČIČ, Vaneča 37 a, 69201 PUCONCI
10. Milka Pondelek, Otovci 55, 69202 MAČKOVCI
11. Mirko OSTRIČ, Čepinci 125, 69203 G. PETROVCI
12. Ludvik Jakaša, Šalovci 74, 69204 ŠALOVCI
13. Jože ČARNI, Kančevci 48, 69206 KRIŽEVCI V PREKMURJU
14. Ernest KERČMAR, Ratkovci, 69207 PROSENJAKOVCI
15. Vilma ROTH, Suih vrh 20, 69208 FOKOVCI
16. Franc BEJEK, Mlajtinci 11, 69221 MARTJANCI

17. Štefan HORVAT, Bogojina 140, 69222 BOGOJINA
18. Franc CIGAN, Gančani 43 a, 69231 BELTINCI
19. Franc BALIGAČ, Bratonci 122, 69231 BELTINCI
20. Ana MESARIČ, Lipovci 101, 69231 BELTINCI
21. Franc Goubar, Rankovci 27, 69251 TIŠINA
22. Ida FURŠT, M. Črnci 42, 69251 TIŠINA
23. Marija KRANJEC, Tišina 21 f, 69251 TIŠINA
24. Jože HAJDINJAK, Rogašovci 19, 69262 ROGAŠOVCI
25. Edvard MIHALIČ, Rogašovci 9, 69262 ROGAŠOVCI
26. Franc KRPIČ, G. Slaveči 51, 69263 KUZMA
27. Jožef GJERGJEK, Vidonci 9, 69264 GRAD
28. Anton ROUDI, Kovačevci 13, 69264 GRAD
29. Evgen TEMLIN, Puževci 43, 69265 BODONCI
30. Branko FEKONJA, Stavešinski vrh 31, 69245 SP. IVANJCI
31. Marija MULEC, Orehovski vrh 43, 69250 GORNJA RADGONA
32. Marija DE CORTI, Kidričevo naselje 6, 69252 RADENCI
33. Anton HERIC, Radenci 121, 69252 RADENCI
34. Jože IVANEK, Lutverci 48, 69253 APAČE
35. Jožica ŽNIDARIČ, Stara c. 12, 69240 LJUTOMER
36. Ludvik BRATUŠA, Noršinci 1 e, 69240 LJUTOMER
37. Emilija STRAJNŠAK, Ul. F. Kovačiča 12, 69241 VERŽEJ
38. Štefan Kerčmar, Boreci 20, 69242 KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU
39. Marija KOROŠAK, Precetinci 9 a, 69243 BUČKOVCI
40. Karel LEBAR, Mlinska 3, 69220 LENDAVALA
41. Štefan ŠKRABAN, Mostje 51, 69220 LENDAVALA
42. Jurij ŠRAJ, Trg ljudske pravice 12, 69220 LENDAVALA
43. Ignac BERDEN, Strehovci, 69223 DOBROVNIK
44. Štefan HOZJAN, Nedelica 49, 69224 TURNIŠČE
45. Ignac BALAZEK, Vel. Polana 150, 69225 VELIKA POLANA
46. Marija ČOLIG, Trnje 137 a, 69232 ČRENŠOVCI
47. Ferdo KOHEK, D. Bistrica 1, 69232 ČRENŠOVCI
48. Ana FRAS, Sred. Bistrica 8, 69232 ČRENŠOVCI
49. Milan VODUŠEK, Grabonoš 68, 69236 CERKVENJAK
50. Martin FORJAN, Melinci 163 g, 69231 BELTINCI

IZŽREBANI POTNIKI IZMED NAROČNIKOV NEPUJSAGA:

1. Jozsef KEPE, Vodna 8, 69220 LENDAVALA
2. Jozsef SZEP, Dolga vas 37, 69220 LENDAVALA
3. Anna MARTON, Dolina 18, 69220 LENDAVALA
4. Jozsef KRAJCSICS, Dobrovnik 228, 69223 DOBROVNIK
5. Istvan SZOMI, Radmožanci 15, 69223 DOBROVNIK
6. Jozsef MAGYAR, Trimlini 30, 69220 LENDAVALA
7. Maria GAL, Trimlini 24 b, 69220 LENDAVALA
8. Evgen OŽVATIČ, Motvarjevci 9, 69207 PROSENJAKOVCI
9. Geza DAVID, Krplivnik 9, 69205 HODOŠ
10. Sandor PEČEK, Domanjševci 14, 69206 KRIŽEVCI V PREKMURJU

LEPŠE MESTO? KAJ NAS PA BRIGA!

Vsaj tako bi lahko ocenili sobotno akcijo turističnega društva v Ljutomeru in krajevne skupnosti. Napovedana in dogovorjena akcija, s katero naj bi pred praznikom krajevne skupnosti dodali še tisto manjkajočo piko na i k še lepšemu videzu mesta, je ostala zgolj in le napovedana akcija. Le malo je bilo tistih, ki so v soboto popoldne poskušali odstranjevati tiste nesnažne malenkosti, ki včasih tako motijo skladnost zelenja in cvetnih barv, ki jih je v mesecu maju vse polno. Ljutomer je kot mesto že sam po sebi zanimiv. Tudi komunalni službi uspeva kolikor toliko ohranjati mestne ceste in ulice snažne, vendar pa vsega ne zmorejo. Vedno bo nekega kakšen papirček, med ceterim in v parkih pa kakšen plevel, ki ga nihče ne odstrani. Tudi pomivanje fasadnih stekel pred vhodi v bloke in ureje-

vanje okolice teh stanovanjskih gigantov in posameznih stanovanjskih hiš, ki ni vedno brez nesnage, bi pripomoglo k prijetnejšemu počutju v okolju, v katerem živimo vsak dan.

Pravzaprav je sobota pokazala, koliko je vsem nam do tega, da bi živeli čisto in lepo. Izrek (ki je že tolikokrat modificiran) »Povej mi, kako živiš, in povem ti, kdo si« je lahko zelo primeren. Kaj pa je mišljeno z njim, pa verjetno ni potrebno posebej razlagati. Zato pa gre toliko večja pohvala vsem tistim redkim posameznikom, ki jih ni bilo sram prijeti za motike, lopate, grablje in vedra za smeti. Škoda, da so bili zelo redki. D. L.

ZA MAČKE DA! KAJ PA ČLOVEK?

Pred kratkim je bil v Vestniku objavljen članek Kako naj ljudje pomagajo bolni mački. Napisano je, da jo lahko odnesejo k veterinarju, ki ji da odroščilo injekcije, da ne bi po nepotrebnem trpela. Kakšna skrb za mačke! Kaj pa človek? Ali se tudi njemu ne bi dalo pomagati v hudem trpljenju, na primer pri raku? Tu so bolečine večkrat neznosne, tako da nobena injekcija ne pomaga več. Tudi ena injekcija na dan, ki jo navadno dajejo patronažne sestre, je premalo. Se res ne bi dalo urediti, da bi si rakasti bolnik kupil zdravilo, ki bi ga za vedno uspavalo, ko bi postale bolečine neznosne. Tako bi prevzel nase vso odgovornost za življenje in smrt. Saj zdravniki nočejo sodelovati pri evtanaziji, oziroma nočejo prekiniti človeškega življenja, pa čeprav mu že itak ni pomoči. Morali bi najti način, da se to reši, tako da bo lahko bolnik sam odločal o svojem življenju, ko to ni več življenje, temveč eno samo trpljenje.

Občudujem zdravnike, ki pomagajo bolnim tako, da jih rešijo trpljenja, pa čeprav s tem žrtvujejo tudi svojo svobodo. Gotovo bi se bolniki manj bali konca, ko bi vedeli, da si bodo, ko bo postalo najhujše, sami pomagali. Tako bi bilo tudi manj predčasnih samomorov. Evgen

Še o mlečni tolšči

Kot vse kaže, je moj članek Manipulacija s tolščo mleka, objavljen v časnikih Vestnik dne 7. 4. 1988 in Delo dne 8. 4. 1988, povzročil pri nekaterih ljudeh v TMP Murska Sobota razburjenje. Tako se je nekdo v imenu TMP močno potrudil, da mi pojasni, kako netočni oz. nepovprečni so bili moji vzorci mleka. Hotel je povedati, da ne znam vzeti povprečnega vzorca, čeprav sem pri tem delu navzoč že več kot 20 let. V tem času bi si prav gotovo zapomnil toliko, da bi znal vzeti vzorec. Povdura poštenosti dela pri analizi mleka. V poštenosti naprave verjamem, pa tudi ta ima to pomanjkljivost, da ne ovekoveči — registrira podatke, o poštenosti ljudi v naši družbi pa bolje, da ne govorimo.

Ob neki priliki sem se ustavil pri direktorju TMP M. S. in mu pojasnil, da želim s svojimi opažanji samo koristiti dobremu sodelovanju obeh partnerjev. Želim, naj bi se sodelovanje razvijalo v obojestransko korist. Opozoril sem ga, da je kmet prav gotovo najpomembnejši člen v verigi mlekarstva; če odpove ta člen, odpove vse, in ne obratno. Direktor mi je povedal, da so edino njihovi kontrolorji strokovno usposobljeni in pristojni za odvzem vzorcev mleka in da ne priznavajo nobene druge ugotovitve, če vzorca ni vzel njihov kontrolor in ga tudi sam zapečatil. S temi besedami je povedal nekako takole: verjamem samo sebi in svojim.

Spoštovani bralci, vprašam Vas, kako pa naj potem kmet verjame njegovim in njemu, ki ne verjame nikomur drugemu.

To, kar sem napisal v prejšnjem članku, ni samo moje mnenje, pač pa delim mnenje z večino tistih, ki pridobivajo mleko. O številkah analize mleka bi se dalo še veliko povedati, pa morda kdaj drugič.

Samo še to: Zgodi se, da se pokvari hladilna naprava v zbiralnici TMP. Potem mora kmet vse oddano mleko — prevzeto od TMP — vzeti nazaj in nastri vsi škodo sami. TMP pa nič. Ta odnos pa povzroča nezainteresiranost delavcev pri vzdrževanju naprav, saj njegovi prejemki niso odvisni od dobrega dela. Tudi interes kolektiva kot celote ni ustrezen, ker s tem nič ne izgubi.

V pogodbi o odkupu mleka je v enem členu določeno, da mora kmet vzeti mleko nazaj, če se kupcu pokvari naprava (lahko tudi iz malomarnosti). O vsebini pogodbe se s tistimi, ki pridobiva mleko, itak ne razpravlja. Gotovo pa take vrste kupoprodajne pogodbe nikjer drugje ne poznamo, da bi ves riziko nosila samo ena stran.

Takšen odnos je videti nekako tako:

Zgled: Kmet je naročil in prevzel od TMK krmilo PU štarter, nato pa so mu poginili pujske. Ali naj bi zdaj obvestil TMK, naj pridejo po krmilo, ker je imel nesrečo?

Pripominjam: pri hitro pokvarljivem blagu so seveda potrebni hitro reagirajoči ljudje.

Bralcem prepuščam v presojo, kaj je prav in pošteno.

Ernest PINTARIČ
Šalamenci 86
69201 Puconci

Komu koristi odlašanje?

Po sklepu soboškega izvršnega sveta je bilo melioracijsko območje Pertoča—Sotina razdeljeno v dve fazi. Za prvo fazo, to je za območje Pertoča—Jurij, je bil na seji občinske skupščine lanskega aprila sprejet ureditveni načrt. Fazno sprejemanje oziroma razdelitev celotnega območja Pertoča—Sotina je narekovalo dejstvo, da bi izdelava smernice za varstvo naravne in kulturne dediščine, za kar je zadolžen Zavod za spomeniško varstvo Maribor, pomenila precejšen časovni odmik pri sprejemanju ureditvenega načrta za celotno območje. To pa ni bilo sprejemljivo predvsem za investitorja melioracij, KZ Panonka, ki se je skupaj z Območno vodno skupnostjo Mura in Kmetijsko-zemljiško skupnostjo Murska Sobota zavzela za postopno sprejemanje ureditvenega načrta, s čimer se je strinjal tudi soboški izvršni svet.

Že prej pa so seveda potekali številni usklajevalni sestanki z vsemi odgovornimi dejavniki, kot so Zavod za ekonomiko in urbanizem, Zavod za spomeniško varstvo, Projektivni biro, predstavniki lovskih in ribiških družen ter gozdnega gospodarstva. Vendar niso prišli do soglasja, pri čemer ni bila sprejemljiva niti različica o regulaciji potoka Lendava. Zato je komite za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve v Murski Soboti sprejel stališče, po katerem naj se ureditveni načrt za regulacijo Ledave pripravi po zasnovi vodnega gospodarstva. Takšno različico je Zavod za ekonomiko in urbanizem pripravil kot lokacijsko dokumentacijo, ki pa jo je znova odklonil Zavod za spomeniško varstvo Maribor. Slednji naj bi potemtakem izdelal smernice za varstvo naravne in kulturne dediščine. Po zadnjih informacijah pa teh smernic doslej še vedno nista naročila niti investitorja melioracij in regulacije — KZ Panonka in Območna vodna skupnost Mura, niti Zavod za ekonomiko in urbanizem kot pripravljalec ureditvenega načrta. Mar ta primer ne meče slabo luč na prizadevanja za čimprejšnji sprejem ureditvenega načrta melioracij na območju Pertoča—Sotina, se lahko upravičeno vprašamo?

Milan Jerše

NAVADE IN VOLJA

Prejšnji mesec sva s prijateljem prostovoljno obiskovala gostilne in razne bifeje širom v našem prostoru Goričkem in Ravenskem.

V svojem križarjenju sva se obnašala protitobačno in protialkoholno — a nikogar zaničevala. Nikjer nisva našla niti enega opozorila, da nikotin in alkohol dajeta zle učinke tako mlajšemu kot starejšemu telesu. Presenetljivo je pa ugotovitev, da se opitimi mladostnikom zakonsko prepoveduje točenje alkoholnih pijač — a okoli omame z nikotinom nič. Naj mladina kadi in v samotnih prostorih prižiga še pipe za obred zdravljenja pljuči!

Ali res cigareta ob špricerju daje subtilno moč in vzbuja občutek odraslosti in svobode?

Vsak gostinec ponuja samo vsakdanje omame, le redko kateri naravna pogovor na ugodno ponudbo po naročilu — »ajdinske zlevanke«. In verjemite v uspeh. Viktor že radodarno servira vice pri sosedni mizi, da se zakajeni strokovnjaki cestnega podjetja zadovoljno smehljajo.

Človeka prevzame hitrost serviranja in — kajpada zlevanke so na mizi. Od vseh strani prihajajo osvežitni dimni oblaki.

Kajenje je prostovoljno — a poskus odvajanja kajenja je za zdravje družbo edino zdravilo.

Škodoželjno se nama je nasmihal že sključen, osivel in mrk zidar z nemško pokojnino. Zaslanjal si je oči in gledal v stvarnost ali privid. Vidva — pa brez litra na mizi! V njegovem glasu je bila nadutost ali neka nevoščenost v kolesju življenja.

KUŠTANOVCI

Končno tudi gasilski prapor

Osmega maja so gasilci v Kuštanovcih na Goričkem spet pripravljali večjo krajevno slovesnost, na kateri so razvili društveni prapor in pregledali uspehe, ki so jih s skupnimi prizadevanji dosegli od ustanovitve društva pred 55 leti do letošnjega dneva zmage. Društvo se je opremjalo postopoma, tako, kot je bilo ob skromnih sredstvih mogoče. Zdaj imajo primerno brizgalno in drugo opremo ter avtomobil, na dom, ki so ga v preteklosti zgradili s skupnimi močmi, pa so namestili tudi sireno. Da bi bili tudi kadrovsko primerno pripravljeni, bodo v prihodnje namenili še več pozornosti usposabljanju gasilcev.

Na slovesnosti ob razvitu prapora so za kulturno zabavni program poskrbeli šolska mladina in ansambel Violete.

vljenja, ki se vrta naprej v svojevrstnem gibanju in boju za veličansko ugodje.

V Čardi je že k točilni mizi stopilo nasmejeno rdečelično dekle. Njena pojava je vznemirila mlajše moške, da so na glas govorili — ta je že marsikaterega spravila ob cigareti in vinu v posteljo. — Prijazen smeh ob lepi glasbi je prihajal vsem iz globočine mladostne razigranosti, ki je polno veselja in vedrine.

No, deklina — če boš spila en kozareček — boš obrise tega stvarnega sveta razočevala. Torej — na eks, da bo smeh?!

DINI TITAN

Lendavski ribiči so začeli loviti tudi v Bukovniškem jezeru. Plačati morajo za vsak dan, ko lovijo, čeprav so člani ribiškega društva. Cena je dokaj visoka, saj je potrebno za enodnevno dovolilnico plačati 2500 dinarjev. V jezero so vloženi krapci, večji pa so v mrtvih rokavih Mure, v katerih je reden gost tudi ribič Bojan Zajc iz Lendave. Z lanskim plenom, krapom, težkim 16,5 kg in dolгим 112 cm, je rekord lendarjske občine. Lendarjski ribiči bodo letos skušali izboljšati ta edinstveni rekord. Jani D.

Vode je potrebno zaščititi, sicer rib ne bo!

Kmalu se bo začela ribolovna sezona, ribičev bo ob naših vodah, ki so iz dneva v dan čedalje bolj umazane, vedno več. Med najbolj onesnaženimi je potok Ledava, saj se vanj izliva praktično vsa industrijska odpadna voda. V tem potoku so zastupitve rib, letno tudi po dva- do trikrat, kar povzroča veliko skrbri ribiškim družinam, ki jim je zaupano varovanje naših voda, potokov in rek. Tudi z reko Muro ni nič boljše, dovolj je onesnažena, da v njej izginjajo nekatere vrste rib. V zadnjih letih so ribiči spustili ribe v nekaj zapuščenih gramoznic, iz katerih naj bi dobili vsaj nekaj dobrih rib, to pa je seveda premalo. Edina rešitev je v ureditvi čistilnih naprav, ki bodo preprečevale izlivanje onesnaženih in strupenih snovi v potoke. Takšno napravo delajo v Lendavi, prav na potoku Lendava, in začetka njenega delovanja se ribiči najbolj veselijo, saj bi lahko postal potok spet bogat z ribami, ki je bil nekoč. Hudo kri pa je sprožila novica, da bodo regulirali potok Črnc, ki je še edini naravni rezervat za ribe in ptice. V Črncu je sicer še vedno čista voda, vendar se tudi vanj izliva čedalje več strupenih snovi, predvsem pa zaščitnih sredstev. Bilo bi škoda, da bi človeška roka dregnila v ta, še vedno najbolj neomadeževani kosček narave, kjer še živi potonačna postrv in nekatere druge ribe.

Jani D.

OREHOVSKI VRH

Zakonca Luci poročena 60 let

V Orehovskem Vrhu 9 pri Gornji Radgoni sta pred nedavnim slavlom v krogu domačih 60-letnico poroke zakonca Anton in Marija LUCI. Še danes sta oba dokaj čista, vendar več ne zmoreta vseh opravil, kot v minulih letih. S skromnim življenjem, kot viničarja, in pozneje Anton kot tesar, sta si uspela zgraditi skromen dom z nekaj zemljo, na kateri še zdaj rada postarita to in ono, večkrat pa gresta po raznih opravkih, posebno Marija, v Gornjo Radgono. V zakonu sta imela dva otroka, vendar živi le še eden.

Ob biserni poroki so ju obiskali predstavniki Društva upokojencev iz Gornje Radgone. Anton je namreč uspel uveljaviti pokojnino, ki jima je tudi glavni vir za preživljanje. Ob tem so jima izročili posebno darilo in zaželeli še mnogo zdravih skupnih let. To jima želimo tudi mi.

Franci Klemenčič

BOGOJINA Asfaltirajo cesto

V teh pomladnih dneh se je Splošno gradbeno podjetje Pomurje iz Murske Sobotice lotilo tudi modernizacije ceste Bogojina—Gančani. Asfalt bodo položili v dolžini 2.100 metrov. Denar za to investicijo se zbira od izkopa gramoza.

Tudi v Murskih Petrovcih so se gasilci in številni drugi vaščani zavzeto lotili gradnje novega vaško gasilskega doma, ki bi ga radl še letos spravili pod streho. Doslej so opravili nad tisoč prostovoljnih delovnih ur in veliko traktorskih prevozov. Najnujnejši denar za novo pridobitev zbira s krajevnim samoprispevkom.

Foto: F. Kuhar

Končana akcija tekmovanja za čiste zobe

V Pomurju so učenci osnovnih šol tekmovali v akciji, ki jo je razpisala stomatološka sekcija SZD in DZDS Ljubljana. Tekmujemo za zdrave zobe. V soboški občini so tekmovali učenci osnovnih šol v OVIZ-u Murska Sobota in učenci z osnovne šole Prosenjakovci. Med 48 razredi, ki so tekmovali v tem šolskem letu, je zbral največ točk 4. a razred osnovne šole Dane Šumenjak-Miran, ki je zbral 88 točk. Generalni pokrovitelj letošnje V. republiške akcije Tekmujemo za čiste zobe je bila tovarna LEK iz Ljubljane. Letos se je vanjo vključil tudi Sanolabor z nitko za nego zob in bo dodatno še prispeval nekaj nagrad, zato so bili ob koncu akcije izbrani še najboljši razredi.

Na letošnji slovesnosti, ki bo 26. 5. 1988 v Domu španskih borcev na Zaloški cesti v Ljubljani, bodo zbrani po en predstavnik zmagovalnega razreda, razrednik zmagovalnega razreda in predstavniki šolskega zobnega dispanzerja, ki so akcijo v Sloveniji vodili.

V pogovoru z Zdenko Mataj iz zobozdravstvenega doma iz Murske Sobotice, ki je akcijo vodila, je bilo rečeno, da bodo v naslednjem šolskem letu na soboškem območju akcijo razširili še na več šol. V šolski zobni ambulanti ugotavljajo, da je bila akcija pri učencih uspešna, ker imajo učenci čistejše zobe in pojavov kariesa je manj pri tistih, ki so bili vključeni v to akcijo.

Pohvalo pa je potrebno izreči vsem, ki so pri tej akciji pomagali, in to vodstvu šolskega zobnega dispanzerja, medicinskim sestram, učencem, staršem, učiteljem, vodstvom šol in šolskim svetovnim službam. Upamo, da začeto delo ne bo zaman, ampak da bo obrodilo sadove pri učencih in starših in da se bo delo nadaljevalo.

O. Krefi

Ena redkih vasi, ki je brez gostilne in cerkve

Novi prostori pošte in krajevne skupnosti

»Pri nas se še vedno ubadamo s takimi problemi, ki so za druge zgodovina, za nas pa življenjskega pomena. Tako sedaj rešujemo problem ustreznih dovozov do vseh hiš,« je med pogovorom dejal Rudi Slogovič, predsednik skupščine KS Spodnji Ivanjci, ki je zaposlen v DO Avtoradgona.

Pravzaprav smo se najprej začeli pogovarjati o njihovi hiši, mogočni stavbi sredi Spodnjih Ivanjcev. Od 1925. leta, ko je bila zgrajena, pa do druge svetovne vojne sta bili v njej gostilna in trgovina, nato pa do 1974. leta smo gostilna. V njej je delala Rudijeva mama, sam pa do gostinstva nima veselja. Meni, da se posel ne splača: »To stavbo je zgradil moj dedek, nam pa pustil probleme. Lahko si samo zamišljate, kako drago je vzdrževanje take stare stavbe, ki meri 19 x 11 metrov. Vsaka naložba je dvakrat dražja. Dandanes niso primerni časi za gostilniške posle, niti za vinotoč. Če že dajesh, moraš vsaj nekaj tudi dobiti.«

Tako so Spodnji Ivanjci po za-
slugi Slogovičev (ali po njihovi
krivdi) ena redkih slovenskih va-

si, ki je brez gostilne, poleg tega pa nimajo niti cerkve. Je pa zato veliko drugih stvari, ki tamkajšnje krajeane združujejo. V prvi vrsti je to lovstvo in pri Slogovičevi hiši so kar trije lovci — to smo ugotovili tudi po lovskih rogovih.

Združujejo pa jih tudi proble-
mi, ki jih lahko rešijo le s skupni-

Rudi Slogovič, predsednik skupščine krajevne skupnosti Spodnji Ivanjci.

mi močmi, kajti vsaka vas pose-
bej bi lahko bore malo naredila.

In kaj si najbolj želijo v Ivanjcih, na Ivanjskem Vrhu, v Grabonošu, Očeslavcih, Stavešincih in na Stavešinskem Vrhu? Če iz-
vzamemo Ivanjce, kjer gradijo celotno vodovodno omrežje in zajetje, bi lahko dejali, da si vsi želijo asfaltiranih cest in telefo-
nov.

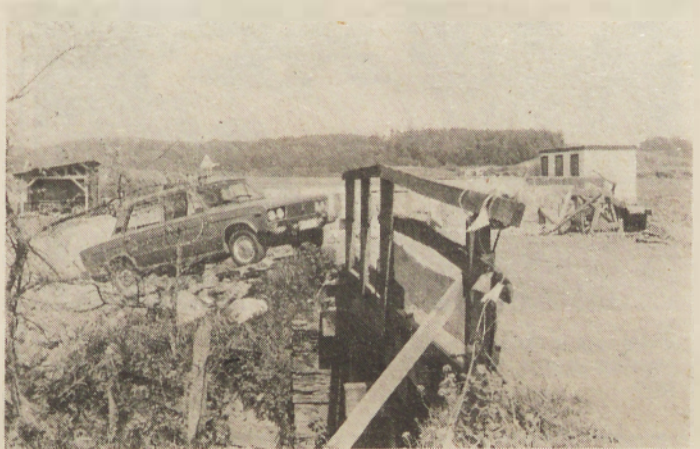
Rudi Slogovič je o tem dejal: »V naši krajevni skupnosti smo pred kratkim uspeli dograditi objekt, kjer bosta dobili svoje prostore pošta in krajevna skupnost. Prav tako smo navozili gramoz na 3,5 kilometra ceste Grabonoš—Grabonoški Vrh, čaka pa nas še napeljava vaškega vodovoda in razširitev pitnega omrežja. Sodelujemo tudi pri obsežnih delih na Ščavnici, dokaj pa smo vključeni pri financiranju asfaltiranja ceste Okoslavci—Stavešinci v dolžini 4,5 kilometra. Tretjino vseh potrebnih sredstev, in sicer okrog 450 milijonov, bo zbrala krajevna skupnost. Letos bo končan le del ceste.«

Čeprav je bil prvi telefon v Spodnjih Ivanjcih že 1928. leta (tudi pošta je bila takrat v Slogovičevi hiši, nato pa so jo še trikrat selili), še do danes niso uspeli dobiti zadostnega števila telefonskih priključkov. Sedaj je v krajevni skupnosti Spodnji Ivanjci le 20 telefonov. Z novo centralo naj bi dobili 80 novih števil — toda to bo za potrebe obeh krajevnih skupnosti Spodnji Ivanjci—Negova premalo.

O krajevni skupnosti z dvema središčema — Negovo in Spodnjimi Ivanjci — smo že pisali. V eni vasi pošta, v drugi cerkev, v eni trgovina, v drugi šola, v eni postaja, v drugi gostilna...

Pomembno je, da se ljudje raz-
umejo in s skupnimi močmi ne-
kaj naredijo, kje, pa niti ni toliko pomembno.

Bernarda Peček

Dokler je suho, še nekako gre, čeprav je vzpon zelo strm. Drugače pa je potrebno zapeljati po obvozu čez Grabonoš. Tri mesece je že zaprta cesta. Kako dolgo bodo gradili nov most in strugo — jim bo zgled Spodnja Ščavnica?

Delovna organizacija

SERVIS VOZIL IN KMETIJSKE MEHANIZACIJE

69240 Ljutomer, Kolodvorska c. 16 a, tel.: (069) 81-063, 81-535, 81-505, 81-515, 81-525

KRATEK OPIS NAŠE DEJAVNOSTI

Cenjene stranke obveščamo, da od leta 1986 poslujemo kot samostojna delovna organizacija: Servis vozil in kmetijske mehanizacije Ljutomer, p. o., ali skrajšano: Servis vozil Ljutomer, p. o. . .

Pred letom 1986 smo poslovali pod imenom TEHNOSTROJ, tozdr Servis vozil in kmetijske mehanizacije, Ljutomer.

NAŠIM KUPCEM PONUJAMO:

- servisne storitve za osebne avtomobile: ZASTAVA, LADA SAMARA, LADA NIVA, ŠKODA
- servisne storitve za tovarne avtomobile: TAM, ZASTAVA, FAP
- servisne storitve za kmetijske traktorje: IMT, TORPEDO, ZETOR, FIAT ŠTORE, UR-SUS
- servisiranje prikolic in polprikolic
- izdelujemo in montiramo specialne nadgradnje za tovorna vozila, kot so: nadgradnje za prevoz hlodovine, drv in dolgih tovorov, nadgradnje »pajek«
- izdelujemo in montiramo prekucne in špedicijske zabojnike
- izdelujemo enoosne kamionske prikolice za vleko dolgih tovorov, nosilnosti 1 tona, 5 in 8 ton
- izdelujemo specialne samohodne nakladalnike za nakladanje razsutih tovorov, lesa, železa in sekundarnih surovin
- montiramo več različnih tipov hidravličnih avtodvigal (HIAB, LIV, RIKO, HAK, GORICA)
- po želji stranke in v skladu s predpisi skrajšujemo ali podaljšujemo šasije tovornih vozil
- imamo trgovino z rezervnimi deli

S storitvami iz našega pestrega programa se priporočamo!

Pokličete nas lahko po telefonu:
(069) 81 515 direktor
(069) 81 505 vodja tehnične službe
(069) 81 535 vodja delavnice
(069) 81 525 vodja delavnice
(069) 81 063 sprejemna pisarna
(069) 81 257 trgovina z rezervnimi deli

SERVIS VOZIL IN KMETIJSKE MEHANI- ZACIJE LJUTOMER

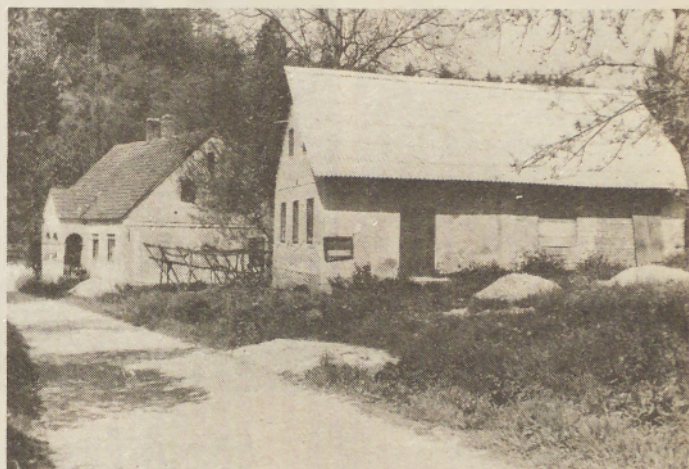
ŽIVLJENJE NA OBROBJU

Med dvema cestama lahko izbirate, če želite priti v Ocinje, po nobeni pa vožnja ni preveč prijetna. Še posebej ne po tisti, ki v Serdici zavije z asfalta in se vzpenja mimo Serdiškega brega, saj dobi človek občutek, da so cestarji nanjo pozabili. Nekoliko boljše je tista, ki pelje iz Kramarovec, vendar tudi ta še nekaj časa ne bo dočakala asfalta preveke. Čeprav odrinjeni na obrobje in stisnjeni ob državno mejo, so se ljudje v tem kraju navadili na takšno življenje in ne nergajo pretirano. Zavedajo se, da lahko le sami največ prispevajo za svoj boljši vsakdan, zato družno primerejo za vsako skupno delo.

Nekaj čez 40 hišnih števil je v vasi, vendar jih je naseljenih le še slabih trideset. V drugih je življenje zamrlo, nekaj pa se jih je tudi podrla. Ruševine zidov so ostale le opomin, da življenje v teh krajih ni bilo rožnato, mladi pa so zapuščali domačije. Skopa gorička zemlja je zahtevala veliko truda, zato so si poiskali boljši kos kruha drugje. V zadnjem času je odseljevanja nekoliko manj, tu in tam pa je zrastle kakšna nova hiša. Tudi nekaj mladih je v vasi, kar daje upanje, da življenje v Ocinju ne bo povsem zamrlo. Večjih možnosti za zaposlitev v bližini ni in ljudje se pač znajdejo po svoje. Nekaj jih dela na bližnji enoti kmetijskega gospodarstva v Kramarovcih, večina pa je kmetov, ki čas, ko je na kmetiji nekoliko manj dela, izkoristijo za sezonsko delo v sosednji Avstriji. Blizu je do meje in vračajo se lahko vsak dan.

Čeprav je vas majhna, ljudje potrebujejo prostor, kjer se lahko sestajajo, načrtujejo skupne akcije in organizirajo družabno življenje. Odločili so se za ureditev vaških prostorov v nekdanji stanovanjski hiši in delo pri tem lepo napreduje. Lani so začeli z deli, uredili so večjo sobo in kuhinjo, pripravljena imajo že okna, ki jih bodo zamenjali, nato pa bodo uredili še zunanost. Sredstva za to so prispevali vaščani, nekaj pa je primaknila tudi krajevna skupnost iz skupne blagajne. Seveda bi bila ureditev vaških prostorov veliko dražja, če ne bi večino del postorili sami. Sicer pa so v Ocinju vaščani pripravljeni delati, pravi Janez Obal, ki so mu v vasi zaupali funkcijo predsednika vaškega odbora. Tudi takrat, ko je treba prijeti za krampe in lopate ter se lotiti urejanja vaških cest. Teh imajo okrog osem kilometrov, vzdrževanje pa ni poceni. Po lanskem toči so na te ceste dobili nekaj gramoz, vendar premalo, da bi jih lahko pošteno utrdili. Da bi se sami odločili za navoz gramoz, je predrago, saj bi ga morali voziti od Mure, zato so sklenili, da v Ocinju odprejo kamnolom. Včasih so od tam že vozili gramoz na vaške ceste in pravijo, da je material izredno kakovosten. Vaščani so že zvrtili luknje in pripravili vse potrebno za razstrelitev. Prevoze bodo opravili sami, računajo pa, da bo nekaj primaknilo tudi gozdno gospodarstvo, ki ima na njihovem območju precej svojih gozdov, prav tovarnjaki pa so tisti, ki najbolj uničujejo ceste.

V Ocinju, ki leži na skrajnem severozahodnem delu Goriškega in je stisnjeno v trikot ob avstrijski meji, pa se ljudje srečujejo tudi z drugimi vsakdanjimi, na videz sicer drobnimi, a pomembnimi vprašanji. V vas ne vozi avtobus, avtobusna proga se konča v Kramarovcih, bližje pa jim je do posta-

Nekdanjo stanovanjsko hišo bodo preuredili v vaški dom in tako dobili prepotrebne prostore, kjer se bodo lahko sestajali in načrtovali nove skupne akcije.

je v Serdici. Le malo dobre volje in več skupnega jezika bi bilo potrebno, pa bi to lahko uredili. Nekoliko drugače je z zbiralnico mleka. Tudi te v Ocinju nimajo in morajo mleko vsak dan nositi v Serdico. Dogovarjali so se že s Tovarno mlečnega

»Osem kilometrov vaških poti moramo vzdrževati v Ocinju, zato smo se odločili, da aktiviramo ta kamnolom,« pravi Janez Obal, ki v vasi opravlja funkcijo predsednika vaškega odbora.

prahu, vendar ta ne kaže zanimanja za ureditev zbiralnice, saj se v vasi zbere premalo mleka. Zanimivo pa je, da jih vsak dan obiskuje pismošča, medtem ko telefonske zveze ni. Le en telefonski priključek imajo v tem kraju, trije novi telefoni pa naj bi zazvonili še letos. Ni sicer veliko, vendar le dajejo upanje, da niso ostali povsem pozabljeni.

Ludvik Kovač

(NE)TURISTIČNI RADENCI

Zdraviliški kraj Radenci je lani prejel naziv najlepše urejenega turističnega kraja. Z naslednjimi fotografijami ne želimo zanikati njegove urejenosti, le odgovorne bi radi opomnili na nepravilnosti, ki bi se dale odpraviti z malo več volje, da ne govorimo o sodelovanju z zasebniki in drugimi gostinstvo-turističnimi organizacijami.

1. S pomladjo se je tudi radenski park napolnil z obiskovalci od blizu in daleč. Prav vsi prehajajo pot od restavracije Vikend do Velike terapije. Nekako na sredi zagledajo tole stavbo, v kateri se je včasih dogajalo marsikaj. Zakaj morajo biti ti prostori, idealni za prodajo časopisov ali kaj podobnega, danes prazni, zanemarjeni? In to že vrsto let!

NOVO V HOTELU DIANA V MURSKI SOBOTI!

Samopostrežna restavracija

Pinki

Pestra izbira toplih in hladnih jedi, sladice, solat in prigrizkov.

Pinki, prijatelj vseh, ki ljubite novosti, ki radi sami sestavljate svoje jedilnike in vam je čas zlato.

Pinki, restavracija, kakršne v Soboti še ni bilo.

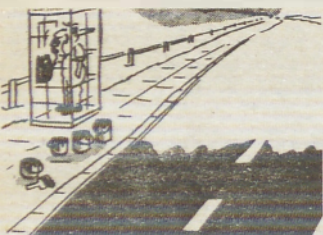
Vljudno vabljeni!

Radenska

Barčki za vdihavanje

V stavbi japonskega parlamenta so postavili posebne kisikove kabine, v katerih so se utrjeni poslanci po nekajminutnem vdihavanju kisika okrepili in se sveži vrnil v dvorano k novim razpravam. Potem pa so oktobra lani v znameniti tokijski blagovnici Takasimaja odprli prvi kisikov bar, ki se na prvi pogled prav nič ne razlikuje od podobnih barov. Tudi tu obiskovalci posedajo po visokih barskih stolčkih in imajo pred sabo vinske kozarce. Razlika je v tem, da iz njih ne pijejo, ampak so kozarci nekakšna maska za usta in nos, skoznje pa gosti vdihujejo osvežujoč kisik. Kisik prodajajo oziroma naročajo v štirih različnih: z blagim vonjem kave, mete, limone in mačkake, neke vrste gob. Tri minute globokega vdihovanja stanejo, preračunano na naš denar, 1.100 dinarjev. Kozarec martinija je v vsakem boljšem tokijskem lokalu vsaj desetkrat dražji. Če že nič drugega, je vdihavanje res cenejše.

Tole nazorno inovacijo bi lahko s pridom uporabili tudi vzdrževalci pomurskih (nekoč asfaltiranih) cest. Prevlekli bi jih s črno barvo, da vdolbine, razpoke in površne krpe ne bi vsakogar tako bodle v oči...

Norveška zaskrbljenost

Medtem ko iz različnih koncev sveta prihajajo skrb zbujajoči podatki o previsoki nataliteti, pa Norvežani počasi zahajajo v drugo skrajnost. Čedalje manj jih je.

Po sodbi statistikov bo na Norveškem čez 50 let živelo približno 3,4 milijona ljudi (priseljenci niso všteti), medtem ko jih je sedaj štiri milijone. Marsikatera občina bo tako preprosto »izginila«; od leta 2010 pa bo veliko število starih ljudi hudo breme za državno blagajno. Zato so raziskovalci statističnega urada pozvali državne organe, naj odpro vrata priseljencem, saj sedanje priseljevanje le malenkostno popravlja stanje. Kot predvideva statistični urad v Oslu, bo začelo število prebivalstva upadati od leta 2023, če se bo na leto priselilo 5.000 ljudi, če pa se ne bo priselil nihče, pa že takoj na začetku naslednjega stoletja.

Norveška je najbolj redko naseljena država v Evropi (4,1 milijona prebivalcev na 320.000 kvadratnih kilometrih), zato bo še huje občutila tragične posledice nizke natalitete.

Slabi časi za čebelji rod

Čebela leta 2000 ne bo več vedela, kam naj se zateče, saj jo bodo do tedaj dodobra zastrupili s pesticidi, težkimi kovinami, pa še radioaktivnost jo bo čedalje bolj ogrožala.

V Entomološki inštitut univerze v Bologni vsak dan pripeljejo žrtve onesnaženosti — mrtnice čebele, ki so jih njihove tovarišice vrgle iz panja. Sledi »osmrtnica«, v kateri je vpisano ime, priimek in naslov čebelarja, območje, kjer živi, odstotek smrtnosti čebel in podatek o tem, ali uporabljajo kemična sredstva za škropljenje rastlin, ki jih čebele obiskujejo.

Pravo pravcato avtopsijsko poginulih čebel opravijo v kemijskem laboratoriju inštituta, kjer s posebno napravo zvedo tudi za ime nevidnega morilca. V glavnem je to vsaj eden od insekticidov, ki jih nekateri neodgovorni kmetovalci uporabljajo za škropljenje rastlin na poljih.

Dobljene rezultate obdela računalnik. Tako znanstveniki dobijo zemljevid, na katerem so vrtana rizična področja, na ka-

terih čebele z življenjem plačajo onesnaženost vsake vrste.

V tem primeru je čebela najprimernejša posredovalka, saj v enem samem dnevu obleti površino sedmih kvadratnih kilometrov. Botaniki so izračunali, da en sam roj lahko obišče vsaj 250 milijonov cvetov in preleti razdaljo, ki je enaka tisti med Zemljo in Luno. Poleg tega se čebela ustavlja na listih, pogleda v cvetne čaše, pije vodo iz izvirov in pobere številne drobce umazanije, ki jih nato zanese v čebelnjak. Drugače povedano: ti prizadevni ekološki stražarji nas sproti opozarjajo na vse napade, ki jih je deležna narava, mi pa jih ne opazimo.

Številne čebele dohitijo smrt na poti in se nikoli ne vrnejo v čebelnjak. Na njihova domovanja postavljajo elektronske števec, ki ugotavljajo številčno razliko med čebelami, ki so zjutraj odletele na pašo, in tistimi, ki so se vrnile v čebelnjak. S to napravo vsakek pridobimo čas, saj se alarmna naprava oglasi takoj, ko se število čebel ob vrnitvi naglo zmanjša.

Skupina japonskih znanstvenikov je izdelala najmočnejši magnet na svetu. Čeprav je velik kot kocka sladkorja, lahko drži celo tono težak jekleni blok...

Avtomobili, ki jih poganja sončna energija, lahko prevozijo okrog 32.000 kilometrov, njihova največja hitrost pa je sto kilometrov na uro. Pred kratkim so v Avstraliji priredili celo dirko s temi svojevrstnimi vozili, ki niso grda, ampak nelepa, stanejo pa »samo« pet tisoč dolarjev...

strnjeno v vrstičke

V Jemnu so odkrili novo vrsto varana, ki doslej še ni dobil imena. Svojevrsen kuščar je dolg 120 centimetrov in je največji na Arabskem polotoku...

Tolovaji v Runesu pri Parizu so »napadli« bančni zid s tovarnjakom in tako na hitro prišli do trezorja. Zbili so ga z ležišča in ga z varilnimi aparati na kraju samem odprli in izpraznili. O naropani vrednosti bančniki raje molčijo...

Kadar želijo odkriti prisotnost težkih kovin v zraku — svinca, mangana, cinka in bakra, strokovnjaki postavijo čebelje panje v neposredno bližino tovarn. Dve družbi iz Britanske Kolumbije pa uporabljata čebele tudi za odkrivanje skritih zakladov. Kako, no, to pa je še skrivnost.

Ni pa skrivnost, da se da v medu, pelodu in vosku odkriti radioaktivnost. Italijanski entomologi so takoj po Černobilu postavili kontrolne panje okoli vseh jedrskih central v državi...

Avseniki sredi petintridesete pomladi

To pomlad praznuje visok jubilej prvi izvrstni ansambel slovenske narodnozabavne glasbe — ansambel bratov Avsenik. Tri in pol desetletja so minila od takrat, ko so se začeli uveljavljati tudi prek radijskih valov in osvajati srca mladih in starejših. Sledile so plošče — trideset milijonov jih je izšlo do današnjih dni — zvrstilo se je nad osem tisoč nastopov doma in tujini. Milijone kilometrov so prepotovali in za svoj trud prejeli zlata, diamantna in platinasta odličja, povsod pa so bili najlepši spodbujevalci

bučni aplavzi. Čeprav je imel ansambel od ustanovitve do danes spremembe in dopolnitve v sestavi, mu ne manjka oboževalcev, ob novih ploščah pa se hitro množijo tudi kasete.

Slavka Avsenika so vprašali, za koga počnejo vse to in kako dolgo bo še trajalo. Bil je kratek: »Delamo za ljudi, narod, ki nas ima rad in stoji za nami. Brez vseh teh ljudi bi mi ne bili nič. Tako bo tudi v prihodnje, dokler bo zdravje dopuščalo. Kot glasbenik si želim, da bi bilo to še dolgo.«

Pozni sneg je skupaj z nenadnimi ohladitvami tudi na sadnem drevju marsikje opravil svoje. Kljub vsemu pa je ostalo za čebele še precej paše.

Foto: Nataša Juhnov

NEVARNI ODPADKI

V Angliji in na Walesu je 500 odlagališč odpadkov, nevarnih za zdravje ljudi in njihovo imetje, ker iz njih uhajajo plini, ki bi lahko eksplodirali. Da bi ta odlagališča uredili tako, da bi bila varna, bi potrebovali 160 milijonov funtov.

Prvič so objavili rezultate študije o onesnaženosti te vrste marca letos na sestanku v Harwellu, kjer je podal svojo oceno inšpektorat za nevarne odpadke, del vladnega inšpektorata za onesnaženost. Lani je leta izvedel za 14 primerov, ko so se morali ljudje izseliti iz svojih hiš zaradi nevarnosti eksplozije. Zdaj nastaja veliko več metana in ogljikovega dioksida zaradi sodobnih metod odlaganja (hitrega kopičenja odpadkov, ki jih potem pokrijejo).

Britanska vlada pa doslej ni obljubila novih in strožjih zakonov o odlaganju odpadkov.

Novost v zaščiti knjig

Ameriški raziskovalci z univerze Yale so odkrili preprost, a uspešen način za uničevanje knjižnih zajedalcev. Boj s temi drobnimi insekti že dolgo traja in je bil do zdaj kaj malo uspešen. Za kaj gre? Šef katedre za entomologijo Charles Remington je zamrznil nekaj insektov, ki se hranijo s papirjem, in jih pustil na ledu 12 ur. Rezultat: vsi do zadnjega so poginili. Po tem uspešnem poskusu so sodelavci univerzitetne knjižnice začeli dajati knjige, ki so jih napadli zajedalci, v plastične vrečke, te pa v hladilnike s temperaturo -44° Celzija. Pozneje so zgradili tudi poseben hladilni prostor, v katerem lahko hranijo okoli 30 tisoč knjig in dokumentov.

V Združenih državah Amerike na veliko uporabljajo ta način za uničevanje knjižnih parazitov. Ustanovili so tudi posebno podjetje, ki oskrbuje knjižnice z napravami za zamrznitev knjig.

Še k maši ne brez pištole

Svetovno javnost so presenetili podatki o skokovitem naraščanju števila oboroženih žensk v Združenih državah Amerike. Že število prijavljenega orožja zbujajo pozornost, kaj pa tisto, ki ga posedujejo brez dovoljenj?

Po statističnih raziskavah Gallupovega inštituta je število žensk, ki so si v obdobju od 1983. kupile orožje, zraslo za 53 odstotkov, medtem ko je število lastnikov orožja moškega spola enako kot prej. Še bolj preseneča podatek, da štirikrat več žensk kot prej (2 milijona) premišljuje o tem, da bi si kupile orožje. Res je, da se vpisuje v strelške klube več žensk kot nekoč, vendar se večina (75 odstotkov) odloči, da si bo kupila orožje in se naučila streljati zaradi samoobrambe. Če bo šlo tako naprej, pravijo poredneži, ameriška ženska kmalu še k maši ne bo šla brez pištole...

Tako lastnice orožja kot sociologi se strinjajo, da oboroževanje žensk pomeni spremembo v mišljenju in zavračanje tradicionalnih vlog. Berkeleyski profesor Jerome Skolnick pravi temu pojavu »spolna revolucija«, kajti pojmovanje, da so varuhi po naravi le moški, ne velja več. Odvetnik Teryl Jansons iz Massachusettsa pa pravi, da je manj možnosti, da bi zlikovci izkoristili človeka, ki ne kaže strahu. Strahu pa ne kaže, ker se res ne boji, saj se lahko sam brani.

Inštruktorji streljanja opažajo, da so ženske boljše učence, nekateri celo menijo, da so boljše strelke; vzamejo si čas in se disciplinirano učijo. Povrh se ne hvalijo naokrog. Izdelovalci orožja so se brž prilagodili povpraševanju: na trg so poslali manjše pištole, torbice z etuijem zanje in podobno.

Mnogi varuhi zakona pa se bojijo posledic še večjega oboroževanja družbe, ki že tako ima preveč orožja. Policijski načelnik Robert Bonneville iz Glencoja v Illinoisu je prepričan, da je odgovor lastnikov orožja, da nosijo pištole zgolj zaradi samoobrambe, najslabši od vseh. Orožje namreč silno redko uporabijo, da preprečijo vlom. Še največkrat se zgodi, da ropar odnese z drugim vred še pištolo...

Skrivni laboratoriji

Po podatkih ameriške policije je v zadnjem času prišlo do pravega razcveta skrivnih laboratorijev, kjer pridelujejo mamilo, ob njem pa še druge opojne snovi, celo sintetični heroin. Večino mamilarskih tovarnic vodijo podjetni zasebniki; mamilarske bande niso neposredno vpletene v ustanavljanje in delovanje teh »tozdov«.

Nekaj znanja iz kemije in kakih 5.000 dolarjev gotovine za nabavo kemikalij, ki jih je mogoče nenadzorovano kupiti povsod, ter najpreprostejše laboratorijske opreme zadošča, kot piše v Newsweeku, da si v kratkem času nakopičite lep kup denarja in obogatite. In seveda pridete hudo navzkriž z zakoni.

Z vsem omenjenim je namreč mogoče ilegalno pridelati okrog 5 kilogramov kristalnega praška, eno od vrst amfetamina, ki na uživalca učinkuje podobno kot kokain. Kilogram tega praška je mogoče prodati za 20 do 30 tisoč dolarjev. Trgovci z mamili na drobno pa z njim kasneje v preprodaji iztržijo tudi do desetkrat toliko.

Lani so državne in zvezne policijske enote odkrile 647 takih delavnic, kar 479 več kot leto prej. Tri četrtine mamilarskih tovarnic so odkrili na območju Južne Kalifornije, kjer, kot kaže, tovrstna industrija cveti. Vsako leto se število skrivnih laboratorijev poveča najmanj za 50 odstotkov, menijo poznavalci razmer.

Zajčkov na pretek

Nekateri otoki v arktičnih vodah so zmeraj skriti v megli, zato prihaja do pogostnih brodolomov ob njihovih obalah. Nesrečni brodolomci morajo včasih počakati teden ali več, preden jih najdejo in rešijo. Da ti občasni stanovanjci otokov ne bi pomrli od lakote, so pred petimi leti naselili otoke z zajci. Vse bi bilo lepo in prav, če se ti glodalci ne bi tako naglo razmnoževali. Zdaj jih je že toliko, da dobesedno uničujejo bomo travo, edino hrano na teh negostoljubnih otokih. Na nekaterih mestih je plast plodne zemlje že izgnila. Znanstveniki menijo, da je treba čimprej najti tako rešitev, sicer se bo slabo pisalo tako zajcem kot brodolomcem, saj se bodo otoki kmalu spremenili v gmote golih skal brez ene same travnate bilke.

Naj se spet oblečem? Neki tip me je kar po telefonu povabil na pomladno kavo...

PIŠTA modruje

Držina je več sester bratof, menje bogatih — več smakof. Tak je tuj v naših pozdih, tozdih, ozdih pa ešče sozdih.

Občina je malo nači, ta že ove menše slači. Nej je važno što kaj ma, glavno ka kak največ da.

Republika zbira tudi prihranke, čr dosti nuca za sestanke. Či njej slučajno kaj gor ostane, te tisto da za zafušane plane.

Država to je takšna stvar gye bogme nika ne prijde na kvar. Lejko je velka ali mala, dosti gye mlé pa malo tala.

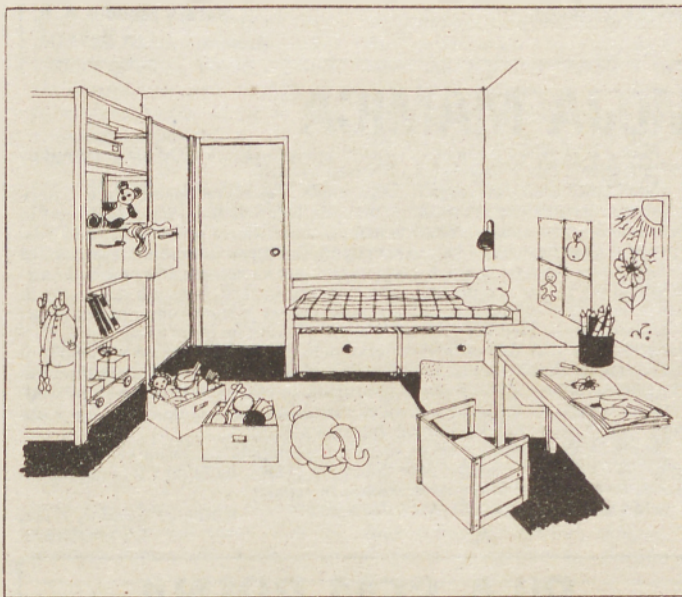

STANOVANJE IN ZDRAVJE

OTROŠKA SOBA

Soba majhnega otroka mora biti udobna, praktična in predvsem varna. Udobnost in praktičnost dosežemo s pazljivo izbiro pohištva in opreme ter ustrezno razporeditvijo in medsebojnim odnosom med posameznimi elementi. Otroška soba bo varna, če bomo vnaprej premislili o podrobnostih, ki bodo otrokom omogočile čimveč svobode, star-

Otroška omara mora imeti v spodnjem delu police za igrače, v srednjem delu police in obešalnike za obleko in perilo, zgoraj pa prostor za odlaganje sezonske opreme. Stoli za majhne otroke imajo po navadi sedišče in naslonjalo enake oblike. Predelamo jih lahko v mizo in stol, ali pa improviziramo avtomobil, pregrado ali stopnice. Šolskemu

šem pa miru, medtem ko so otroci sami v sobi.

Med najpomembnimi pohištvenimi elementi otroške sobe je postelja. Izberemo normalno veliko posteljo (90 x 190 x 40 cm), v katero se otrok preseli takoj, ko preraste otroško posteljo. Ležišče mora biti trdno. Priporočljivo je, da ima z ene ali obeh strani ograjo, ki preprečuje, da bi blazina in odeja ponoči padli na tla. Če imamo več otrok, varčujemo s prostorom tako, da jim uredimo postelje »v nadstropju«. Vsekakor je najboljša, da se, če je le mogoče, pogradom izognemo.

Uporabnost majhnega stanovanjskega prostora je povsem odvisna od razporeditve omar.

otroku moramo nujno priskrbeti pravo pisalno mizo ali delovno površino in dober stol s prilagodljivim sediščem, ki spremlja otrokovo rast. Vsak šolar mora obvezno imeti svoj delovni prostor in stol. Svetlobi v otroški sobi moramo nameniti veliko pozornosti. Sredi stropa namestimo luč, ki jo prižgemo ob vstopu v sobo. Luč izberemo glede na vrsto senčnika in žarnice. Luč se ne sme niti preveč bleščati, kar zelo škoduje očem, niti ne sme delati globokih senc, ki utrujajo. Seveda je mogoče vse te nasvete uresničiti, če imate na voljo dovolj prostora, toda z malo dobre volje se da narediti veliko, vse pa bo koristilo vašemu otroku pri zdravem in pravilnem razvoju.

ZA AVTOMOBILISTE

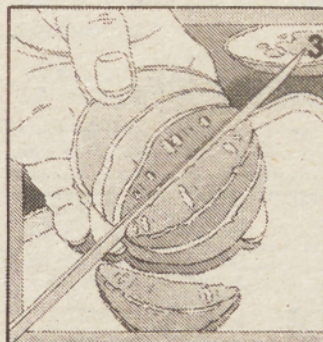
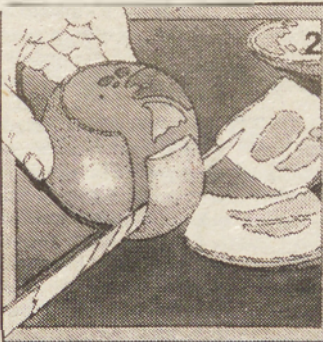
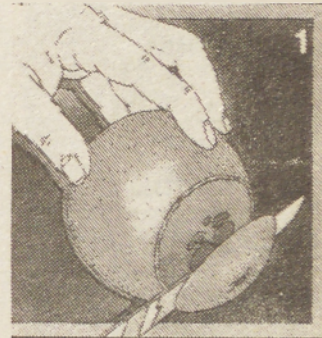
Manj težav za lastnike dizlov

Tovarna Ivasim iz Ivanič grada je na nedavnem beograjskem avtomobilskem salonu razstavila nekaj zanimivih izdelkov, ki se jih bodo razveselili predvsem lastniki avtomobilov z dizelskim motorjem. Med temi sta predvsem linijski grelnik dizelskega goriva, ki ne dovoljuje tvorjenja parafrinskih čepov tja do minus 35 stopinj Celzija, vgradi pa se lahko na vsak motor z 12- ali 24-voltno napeljavo. Dolžine grelnikov so med 1500 in 2000 milimetri. Grelnik sikop, kot ga imenujejo, je, na primer, za avdi je in volkswagone z dizelskim motorjem. Iz te tovarne prihaja tudi cela vrsta merilnikov pretoka goriva, ki pri delu motorjev zagotavljajo varčno porabo, ob tem pa tudi skrbijo za manjše onesnaževanje okolja.

Kako do pomarančnih krhljev?

Za sadne solate in druge sladice potrebujemo do živega olupljene pomarančne krhlje. Pomarančo najlaže razdelimo na krhlje tako:

1. Zgoraj in spodaj odrežemo sadežu pokrovček — režemo v živo.
2. Pomarančo postavimo na desico, s ostrim nožem režemo lupino od sadeža in pri tem posnamemo tudi vse kožice.
3. Z ostrim nožem sedaj režemo krhlje iz sadeža — režemo jih brez kožice in nad skledo, da pestrežemo sok.
4. Istisnemo sok iz vseh odrezanih delov in ga uporabimo za pripravo sadnega preliva ali omake. Pri takem načinu rezanja pomaranč je sicer nekaj več odpadka, zato pa je delo hitro in natančno opravljeno.

RAZISKAVE

Dva obraza feferonov

Strokovnjaki pravijo, da je le od količine odvisno, ali nas bodo majhne ostre paprike zavarovale pred najhujšo boleznijo ali pa jo bodo celo povzročile.

Lovite sapo, otepate z rokami in s kretnjami prosite pri mizi za kozarec vode. Po nerodnosti ste zaužili kos feferona, čilija ali pekoče paprike. Usta in žrelo vas pečejo in v obraz ste zaripli. Raziskovalci so se potrudili, da pojasnijo, kaj se pravzaprav dogaja. Novice so dobre in slabe. Kot kaže, nekatere snovi iz teh drobnih žgočih plodov povzročajo raka, obenem pa vas pred njim zavarujejo. Končni učinek je odvisen od zaužite količine.

Feferoni so pekoči, ker vsebujejo kapsaicin, ki razdraži ustne receptorje za toploto, dviga krvni tlak, sproži znojenje, v večjih količinah pa povzroča tudi živčne motnje in razjede na prebavilih. Epidemiološke raziskave v Indiji, kjer je pekoča paprika pomemben sestavni del hrane, kažejo, da lahko večje količine kapsaicina povzročijo raka na debelem črevesu. Ko pa se ta žgoča snov resorbira v krvi in odloži v jetrih, se, kot kaže, spremeni v toplega prijatelja, ki raka preprečuje. Preobrazbi se v novo snov in posrka proste radikale, ki pustošijo po celicah in trgajo biokemične procese. Medicinci vedo, da prosti radikali povzročajo raka.

RECEPT ZA VAŠO MIZO

Pečenka, polnjena s šampinjoni

Od kar so šampinjone začeli gojiti umetno, si jih lahko večkrat privoščimo, saj se dobijo v naših trgovinah. Za pripravo te jedi potrebujete: 1 kg svinjine ali teletine v kosu, 60 dag šampinjonov, 2 žlici drobtin, 2 jajci, 1 glavico čebule, 2 lovorjeva lističa, šopek peteršilja, 10 dag masla ali margarine, 1 dl belega vina, 10 dag prekajene slanin, sol in poper.

Priprava: polovico šampinjonov narežite in dušite na maslu lovorjevim listom. Posolite in umaknite s štedilnika, dodajte stepeno jajce, narezano čebulo in peteršiljevo listje.

Pečenko prerežite na polovico po dolžini in namažite s pripravljeno nadevno. Spet pokrijte in zamotajte s čim tanjšimi kosi slanin. Ocvrte z obeh strani na maslu, zalijte z vinom in dušite pokrito z dodajanjem vode. Pecite eno uro. Preostale šampinjone dodajte 15 minut, preden je pečenje končano.

RED MORABITI

POGRNJENA MIZA

Kadar pripravljamo mizo za slovesnejše kosilo ali večerjo, razpostavimo krožnike, kozarce in pribor v ubrano celoto. Kulturno lepo pogrnjene mize je nepo-

z desne proti levi stojijo kozarci za belo vino, za rdeče vino in za peneče se vino.

grešljiva, zbuja tek in pripomore k dobremu počutju povabljenec. Ni treba, da bi bilo posodje dragoceno: tudi s krožniki in kozarci enostavnih oblik in cenejše izvedbe je mogoče pripraviti zares lepo pogrnjenek. Ni pa vseeno, kakšne oblike so kozarci: bogato in aromatično rdeče vino lahko na primer razvije svoj poln okus le v širokem, stebelastem kozarcu. V tak kozarec ne nalijemo preveč vina, kajti aroma, pride v napol polnem kozarcu lepše do veljave. Kozarec, ki ga uporabimo najprej, postavimo najbližje gostovi desnici.

VAŠ DOJENČEK

SLINJENJE

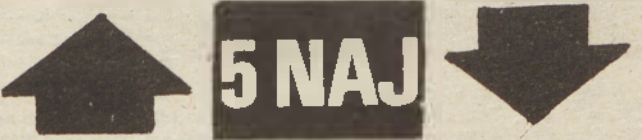
»Je normalno, če petmesečni dojenček v enem dopoldnevni poslini dve srajčki skupaj z majčko?« Mati zavzdihne in se odloči, da bo hčerki privzela nepremojljiv slinček. Kakšen bi bil odgovor? Celo tako močno slinjenje spada, predvsem med četrtem in šestim mesecem življenja, k normalnemu razvoju. Če se otrok začne močno sliniti, kaže to, da se je začel njegov organizem pripravljati na prebavljanje kaše in trde hrane. Močno slinjenje je lahko tudi znak za začetek rasti zob, za sor ali vnetje v ustni votlini. Zato naj starši pri močnem slinjenju za vsak primer otroku pregledajo usta.

NOVO ZA GOSPODINJE

VALJAR PO MERI

Valjanje testa oziroma njegova debelina je često odvisna od spretnosti ženske roke in dobrega očesa. Da bi gospodinjam olajšali delo, so v tujini izumili nov valjar. V trgovinah se je pojavil valjar, s katerim razvaljamo testo na zaželeno debelino. Ob strani ima merilno skalo, ki jo naravnoma na 2, 4 ali 8 milimetrov. Valjar je iz snovi, na katero se testo ne lepi.

RADIO MURSKA SOBOTA

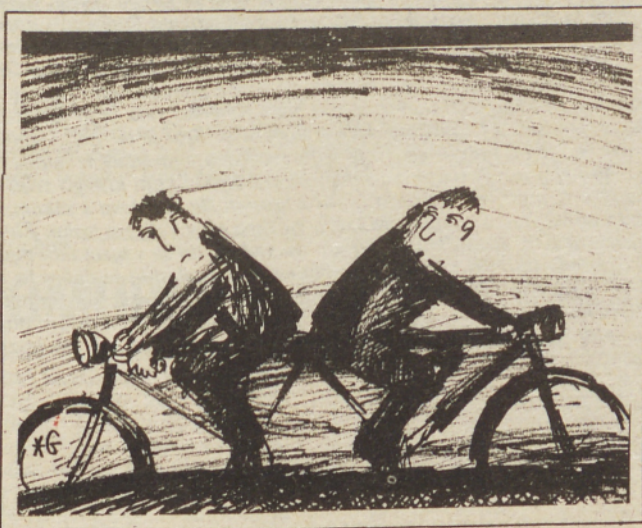
Glasbena lestvica Radia Murska Sobota, vsak petek v oddaji 21 232.

1. Bodí srečna Julija — Magnet
2. I maschi — Gianna Nanini
3. Heart — Pet Shop Boys
4. Vem — Duo Regina
5. Točajka, daj še litre tri — Brane Drvarič

Lestvica nastaja s sodelovanjem s hi-fi videostudijem na Križevcih 21, telefon: 25 577, 69000 Murska Sobota.

Glasovnice — dopisnice — pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota, s pripisom: za 5 naj. Oddaja 21 232 je na sporedu vsak petek od 18. do 19. na Radiu Murska Sobota — UKV 87,6 MHz ali SV 648 kHz.

NAŠA RISBA — VAŠ PRIPIS

Pripise k novi risbi pošljite najkasneje do četrta, 26. maja 1988, na naslov: VESTNIK, Titova 29/1, 69000 MURSKA SOBOTA. Objavljene pripise honoriramo.

- Elektrarne na Muri — ribe pa le še iz vrča v vrč. (B. Štraki)
- Še zlata ribica se seli, kaj še čakamo. (J. Žalik)
- Voda iz Mure, voda iz Krke — hrana pa na obroke. (K. Kuzma)
- Tudi Agrokomerc je imel velike ribe, pa so sedaj v akvarijih. (J. Madjar)
- Ne trudi se ribica, povsod enako smrdi... (M. Rituper)

SESTAVIL MARKO NARAST	SREDIŠČE PREK. MURJA	PULJSKA ZNAMENITOST	MUSLI-MANSKA VERA	AVTOR TRAGEDIJE «KRALJ LEAR»	SKRBNISTVO, VARUŠTVO	KNJIŽEVNIK FINCI	ENA OD PETIH REK V PANDZABU
SLOVENSKI GENERAL IN PESNIK (RUDOLF)							
TUJE ŽENSKO IME							
OZIRALNI ZAJEMEK ALI PRISLOV							
REKA NA ZAHODU ZDA						RIMSKA 1 DAVNI NOMADI V RUSJI	
PUŠČAVSKA ŽIVAL							SOL ALI ESTER ŠČAVNE KISLINE
AVTOMOBILSKA OZNAKA AVSTRUJE	AVTOR ROMANA OBIRALCI BOMBAŽA	VRSTA MAŠČOBE REKA V ROMUNJI					
SLOVENSKA ILUSTRIRANA REVUJA					AKADEMSKI KLUB PREDUJEM		
MESTO V FRANCIJI OB LOARI							
IME DŽAKARTE DO LETA 1950							
OLEG VIDOV		RADIJ OZEK KONEC POLOTOKA				LITER KRAJ	
POLITIČNA DELAVKA NA TERENU							
ANGLEŠKI PEVEC ROCKA (ADAM)				VILIČASTA RIBJA KOŠČICA			

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: Moravia, obelisk, točajka, orehar, cin, kip, Inis, Co, kacetar, L, ale, IR, roj, zadrega, ekrazit, mastaba.

Bliža se dan mladosti

Bliža se 25. maj — dan mladosti. Tudi na naši šoli se že vneto pripravljamo na ta praznik. Učenci od 1. do 4. razreda se učimo plesati melodijo o mačku Muriju. Ples ima več telovadnih gibov. Učita nas dve deklici iz šestega azreda. Iz vsakega razreda bo nastopilo po osem parov učencev.

25. maja, na dan mladosti, bodo pionirji iz sedmih razredov sprejeti v mladinsko organizacijo. Dobili bodo izkaznice in rdeč nagelj.

Dina Božanič, 4. c
OŠ Dane Šumenjak, M. Sobotota

Obiskala nas je Pika Kerenčič

Pred kratkim je našo šolo obiskala žena narodnega heroja Jožeta Kerenčiča, po katerem se imenuje naša šola, tovarišca Pika Kerenčič. Tovaršico Piko smo pozdravili vsi učenci in ji zaploskali. Pevski zbor je zapel več pesmi, zraven smo peli tudi mi. Nato nam je tovaršica Pika pripovedovala, kako hudo ji je bilo med vojno, ko je ostala z malo hčerko sama. Povedala nam je tudi, da nas pozdravljajo njeni vnuki. Dve učenci sta tovaršici Piki zaigrali na kitaro. Nato sta predsednik PO Sasa in učenka Mojca izročila tovaršici Piki rože in darilo. Druga gostja je ostala med nami ves dan.

RENATA KOS, 3. d.
ČOŠ JOŽE KERENČIČ
GORNJA RADGONA

TITO

Tito, Tito, Tito naš,
tvoj spomin ostal je v nas.
Čeprav te med nami več ni,
se te radi spominjamo vsi.

Ko bo ura tri,
sirena svoj glas spusti.
V okno se zazrem, solza polzi,
misel k tebi, Tito, pohiti.
Tito v grobu mirno spi,
salva nanj spomin budi.
Nikoli več se ne prebudi,
delo njegovo v nas živi.
Tito je bil!
Tito je!
Tito bo!

Liljana Kavaš, 7. a
OŠ Črenšovci

Hodim po stezi zeleni,
vse naokoli obkroža me cvetje.
Spominim se, ko hodila sva skupaj,
Korak Vaš bil počasen je,
a vendar hodila sva.
A zdaj?
Zdaj hodim sama.
Na misel prišlo mi je,
da šopek rož poneseš Vam.
Da, Vam jih poneseš,
da krasile budo zadnje,
kar nam za spomin na Vas ostalo je.
Oh, spomini!
Zakaj grenite mi srce?

STANKA PASIČNJEK, 8. a
OŠ PUCONCI

Grenki spomini

Ozri se okrog,
ne blodi z očmi,
nekdo je za tabo,
ki zate živi.

Bo segel v srce ti,
bo vkičil en sam cvet,
ki spoinil bo želje
teh vajinih let.

Mladost bu brstela,
ljubezen cvetela,
čas vrnil se bo,
ko vse bo lepo.

Bo mnogo let minilo
in vse bo spet rodilo,
ko križate poti se bodo vse,
a mladosti ne vrne se.

LARISA KONKOLIČ, 7. b
OŠ PUCONCI

Leta mladosti

Spoštujmo in razvedrimo starejše ljudi

Bil je vroč poletni dan. Šla sem v trgovino. Na poti sem srečala starko. Bila je ženička, zgubanega obraza in z velikimi razpokami na rokah. Takoj sem vzela cekar s steklenicami in ji pomagala.

Prispeli sva na njen dom. »O, otrok! Kako sem te vesela! Izvoli! Vstopi!«

»Babica, čujte, najprej mi povejte, kaj vam lahko pomagam?«

»Prav,« je rekla babica, »pa bova šli okopavat krompir.«

Odšli sva na njivo. Okopali sva ves krompir. Babica je odšla že prej domov in mi rekla: »Pridi za menoj, nekaj bom pripravila zate.« Čez nekaj časa sem prišla v kuhinjo in zagledala na mizi razne sladkarije. »Vsedi in vzemi.«

Obe sva sedeli ob mizi.

»Tako sem nekoč živela s svojimi otroki. Sedaj sem ostala sama. Imela sem hčerko Ano in sina Jožka. Hčerka je sedaj v Švici, sin pa v Nemčiji. Sin je bil najmlajši in sem ga imela najrajši. Nikoli ne bom pozabila tistega zadnjega dne.«

Za hip je utihnila in pogledala skozi okno.

»Ravno tako vreme je bilo: vroče, sonce je sijalo skozi okno, ampak zame je bil dan pust in neprijeten. V mojem srcu sem čutila mraz. Sedela sem ob peči, bilo mi je hladno. Gledala sem sina, ki je jedel zadnje kosilo v domači hiši. Misli pa so se mi ponavljale: Ne, ne bo se vrnil! Po licih so mu drsele solze, ko je sin povedal zadnje besede: Hvala ti, mati, hvala za vse. Tvojo dobroto ti bom povrnil. Morava se ločiti, ampak ne pozabi, vrnil se bom. Ne joči, mati. Zbogom! Odšel je. Misliła sem, da bom umrla. Čez tri mesece sem dobila pismo, da je srečen, da ima otroka in da se ne bo vrnil. To je bil zame velik in nepričakovan udarec. Pismo pa je končal takole: Mati, oprosti. Tvoj sin Jože. Veliko sem jokala. Nič ni pomagalo. Sedaj že pet let živim sama, le njegova pisma mi lajšajo bolečine.«

Babčina zgodba se je končala. Jaz pa sem rekla: »Bo že boljše!« Obe sva se zasmejali. Bila je že tema in morala sem domov. Babica se je zahvalila in mi rekla, naj še pridem. Pomahala sem ji in odšla.

Velikokrat se spominam na tale dogodek in si rečem: »STARI LJUDJE, DOBRI LJUDJE!«

Marija Buček, 7. razred
OŠ Rogasovci

Sramoval sem se tega dejanja

Nekega dne sem se peljal z avtobusom k teti v Černelavce. Avtobus je bil nabito poln. Imela sem srečo, saj sem dobila med množico ljudi tudi sama sedel. Sedela sem pri oknu, zato sem ves čas gledala pokrajino. Ko se je avtobus približeval postaji, sem opazila, da ob mojem sedehu stoji starejša ženska. Postalo mi je zelo nerodno in dobila sem občutek, da me vsi ježno gledajo. Izstopila sem na postaji in žalostno odšla proti tetini hiši.

Teta je takoj opazila, da je z mano nekaj narobe. Vprašala me je, če se slabo počutim. Izpovedala sem se ji, kaj se mi je pripetilo v avtobusu. Pobožala me je po lasih in me potolažila, češ naj hom drugič bolj obzirna do starejših ljudi.

Bronja ŠABOTIN, 4. b
OŠ Edvard Kerdelj, M. Sobota

Topoli so padli za šolo

Okoli šolskega igrišča je stalo veliko topolov. Segali so visoko v zrak. Nekega dne so jih začeli žagati. Pogirali so jih morali zato, ker so bili v napoto. Zidali bomo namreč novo šolo. Sedaj se ne bomo mogli več odpočiti v senci topolov kot nekoč. Sedali bomo na šotore, ki so ostali, in bomo opazovali, kako bo nastajala nova šola in telovadnica. Sedaj, ko smo na delovni akciji pobrali in pograbljali veje in vejice in je vse pripravljeno za graditev šole, smo lahko srečni. Toda kaj, ko jaz ne bom dočkala nove šole in se učila v lepih in svetlih učilnicah.

Nataša Smodiš, 6. b

OŠ Bakovci

MOJA MAMICA

Mama zelo veliko pomeni v življenju vsakega človeka. Od prvih trenutkov našega življenja ima z nami veliko opravka in skrbi.

Ni mogoče poplačati vsega njenega truda. Največkrat znamo ceniti materino ljubezen in skrb šele takrat, ko je nimamo več. Šele tedaj nas započe vest in šele tedaj nam stisne srce — želeli bi mamico imeti znova ob sebi, takrat bi ji radi povedali tisto besedo, za katero smo ugotofjali njeno ljubezen. Moja mamica je višje postave. Ima rjave oči. Ko se z njimi zazre vame, sem zelo srečna. Iz njenih bistrih oči namreč razberem veliko ljubezen in skrb. V njenih temno-rjavih laseh so se že zelo zgodaj prikazali sivi lasje, čeprav je stara komaj enaintrideset let. Ljubim svojo mater, ker vem, da je nihče na svetu ne more nadomestiti. Njene spretnne roke vsak dan opravljajo težko delo. Mnogokrat opravi vse delo tudi namesto mene. Je zelo skrbna in ljubezniva. Moja mamica nikoli ne miruje. Tudi ko počiva, ni brez skrbi. Rada jo opazujem, ko počiva. Opazujem njene trudne oči na obrazu, ki mi razkrijejo njena razmišljanja. Vem, da me vzgaja v poštenega, delovnega človeka, in hvaležna sem ji za to.

Želim si, da bi moja mamica še dolgo spremljala vse trenutke mojega življenja, da bi mi bila še naprej tako dobra svetovalka, da bi mi v težavah pomagala, da bi ji lahko še dolgo in velikokrat povedala.

»MAMICA, ZELO RADA TE IMAM!«

Kornelija Čondor, 7. raz,
OŠ Genterovci

BILA SEM BOLNA

Bilo je lepega jutra, ko sem zjutraj zdrava vstala in še malo nisem pričakovala, da hom še ta dan ležala v bolnici.

V šoli me je začel strašno boleti trebuh, takoj zatem tudi glava; bruhala sem in zato me je tovaršica poslala domov. Imela sem srečo, da je bil doma očka, ki me je takoj peljal k zdravniku. Tam so me poslali v laboratorij na odvzem krvi in vode. Izvid je pokazal znake slepiča, zato sem morala takoj v bolnico, kjer so me zadržali na opazovanju.

Še isti večer sem bila operirana. Iz narkoze sem se zelo dolgo zbujala, zato so bili zdravniki zelo v skrbeh. Na srečo se mi je rana hitro celila in tako sem že čez nekaj dni stala na nogah. V bolnici sem spoznala vrstnice mojih let in postale smo prave prijateljice. Med drugim sem tam spoznala tudi Barbaro, ki je kasneje prišla na našo šolo in sva sedaj sošolki. Z drugimi dekleti pa si dopisujem.

Pozneje sem bila še večkrat bolna, vendar nikoli več tako hudo. Sedaj se, če le morem, pazim pred raznimi boleznimi, okužbami in prehladi.

Tatjana ŠTERMAN, 5. a
OŠ VERŽEJ

POGOVOR Z IVANOM KRANJCEM, BRATOM PISATELJA MIŠKA KRANJCA

NIKOMUR NI GOVORIL, DA BO POSTAL PISATELJ

Letos mineva 80 let od rojstva pisatelja Miška Kranjca in 5 let od njegove smrti. O njegovem življenju in delu smo se pogovarjali z njegovim bratom, Ivanom Kranjcem, ki živi v Ljubljani.

»Tako kot Miško ste tudi vi rasli v Veliki Polani, ki jo je on označil kot svet v močvirju, svet revščine, svet malega človeka. Je bilo res tako hudo?«

»Da. Živeli smo v glavnem od krompirja, kislega zelja in repe ter koruznih žgancev. Meso je bilo na mizi le za velikončne in božične praznike. Piščancev nismo krali, ampak jih prodajali, prav tako jajca, da smo si lahko kupili nekaj dekagramov sladkorja. Sverili smo s perolejkami, karbidovkami, često tudi s treskami. Občleni smo bili v obleke iz domačega konopljinega ali lanenega platna. Čevljev nekaj časa sploh nismo imeli, pozneje pa smo si dali narediti lesene, ki so imeli v sredini podplata kos usnja, da so se lahko pregibali. Ženske niso poznale nogavic in spodnjih hlačk. Zaradi revščine in ker nismo imeli kaj početi, smo se večji del dneva, ko nismo bili v šoli, potepali po vasi, gozdovih, ali pa smo lovili ribe. Mater in očeta smo otroci videli le zvečer, ko sta se vrnila z dela. Otroci smo pozimi spali na klopi okrog peči ali pa na njej. Poleti smo spali na senu na hlevu. Življenje v jesenskem času je bilo nekoliko boljše, saj smo hodili pobirat poljske pridelke in trgati grozdje v vinograd in v tem času smo se otroci za nekaj dni odvadili žgancev in kisle repe. Kmetije so kosili ročno s kosami, prav tako so pospravljali pšenico in žito s kosami ali pa s srpji, nato pa mlatili doma s cepi, pozneje z mlaticnicami. Ceste so bile polni blatne, v sušnem obdobju pa je bilo na njih do 30 centimetrov prahu.«

»Vaš brat Miško je v svojih novelah in romanih zelo nazorno predstavil svet malega človeka, pa tako tudi vajine strice, o vajinih starih pa ni veliko govoril, pisal. Zanima nas zlasti vajina mati?«

»Res je — naše družine nikoli ni posebej upisoval, na primer, da bi ji posvetil kako, novelo ali celo roman. Najina mati, ki ji je bilo krstno ime Marija, vendar so jo ogovarjali z Mankico, se je rodila 1876. leta. Njena mladost je bila težka, saj ni podedovala ničesar, so pač bratje Puciki vse posestvo pognali po grlih in razprodali zaradi stroškov v zvezi s tožarjenjem. Ko je bila mati še mlada, je bila zelo lepa, rada je hodila po veselicah, rada je plesala, v šolo pa ni hodila rada, zato se tudi ni naučila ne pisati ne brati. Bila je dinarka, ki je hodila na njive premožnejših kmetov, za kar je dobila kruh ali koruzno moko. Večkrat nam je pripovedovala, da je rodila sedem otrok — samih fantov — vendar so trije kmalu po rojstvu umrli, ostali pa smo: Lojze, Miško, Ignac in jaz, Ivan. Men-da je tri otroke rodila kar na njivi, jih povila v cunjte ter odnesla domov, nakar je šele obvestila babico. Sploh je naša mati dneve in dneve prebila na njivah, medtem ko je oče hodil popravljati hiše — blatnjače. Pozneje je postal poljski čuvaj in vaški bobnar. Oče in mati sta živela zelo varčno in sčasoma jima je uspelo kupiti majhen gruni, kjer sta postavila hišico.«

»Kranjci pa niste hoteli ostati v zaostalem kraju, ampak ste se poskušali preriniti naprej. Miško naj bi postal duhovnik.«

»Zlasti učitelj Klajček je opazil, da je učenec Miško zelo nadarjen, zato se mu je še bolj posvetil. Enako dober je bil sin vaše babice Štefan Cuk. Potem ko sta končala sedmi razred, je učitelj prišel nekega dne k naši materi in se z njo dlje časa pogovarjal o Miškovi prihodnosti. Predlagal je, naj osmi razred in srednjo šolo nadaljuje v Ljubljani. Izrazil je tudi pripravljenost, da bo pri tem pomagal. Naposled jo je pregovoril. Mati je bila prepričana, da bo pozneje študiral teologijo in postal duhovnik. Miško in sošolec Štefan Cuk sta res odšla v Ljubljano. Končala sta osmi razred osemletke, nato sta se vpisala v gimnazijo. Stanovala sta v

Marijanišču pri nunah. Obu sta v šoli lepo napredovala, udeleževala pa sta se tudi v zunajšolskih dejavnostih: tamburaškem zboru. Miško pa tudi še s pisateljevanjem. Nalezel se je tudi naprednih idej, zato je moral zapustiti to domovanje in si je najel zasebno stanovanje.«

»Miško je kot srednješolec pogosto prihajal domov, v rodno Veliko Polano. Kako se spominjate teh obiskov?«

»Sčasoma se je tudi brat Ignac usmeril v študij. Vselej, ko sta prišla domov, mi je bilo hudo, saj jaz takrat nisem mogel iti po njuni poti, ampak sem se učil za mizarja. Pozneje sem se še sam vpisal na gimnazijo, in sicer v Murski Soboti, pri čemer mi je pomagal polanski župnik Rantaša. Tako smo študirali trije in mati je bila še vedno prepričana, da bo

BRATA — Miško Kranjec in njegov brat Ivan, posneta nekaj dni pred pisateljevo smrtjo (8. julija 1983).

kateri pel novo mašo. Ko sta brata prišla iz Ljubljane domov na počitnice, smo se imeli lepo: sodelovali smo v polanskem pevskem kvartetu, priredili smo opero Kovačev študent in veseloigro Tajnik na vasi. Začeli smo tudi z nogometom, ki smo ga igrali na travniku pred cerkvijo. Med počitnicami so v Polano prihajali tudi Miškovi sošolci in naša mati je od sreče jokala, ko nas je opazovala. Vključili smo se tudi v pevski zbor na Hotizi, v katerem so bila tudi lepa dekleta. Miško in sošolec Štefan Cuk sta se zaljubila, kar pa ni bilo povšeči domačim fantom, in nekega večera, ko smo se vračali domov, so nas napadli s koli.«

»Se spominjate Miškovih pisateljskih začetkov? Je kdaj govoril, da bo postal pisatelj?«

Nikoli ni govoril, da bo postal pisatelj, čeprav je bilo to mogoče slutiti, kar so opazili že učitelji v osnovni šoli. Najprej je začel objavljati v Novinah, ki jih je v Črenšovcih izdajal župnik Klekl. Pa ne dolgo, saj bratu ni bilo po volji, da bi mu nekdo narekoval, kako naj piše. Ko je študiral v Ljubljani, so postali pozorni na njegove literarne stvaritve ne le profesorji, ampak tudi pri časopisih in založbah, kjer je objavljaj svoje novele, pozneje pa romane. Pisateljevanje ga je tako zaposlilo, da je opustil študij na filozofski fakulteti in se mu povsem posvetil.

Pogovarjal se je
Štefan Sobočan

AKTUALNI ZAPIS

ZA NEŠPORTNO OBNAŠANJE OSTRI UKREPI

Nogomet je v Pomurju najbolj razširjena športna panoga, saj so redka naselja, kjer ne bi imeli nogometnega moštva. Ta športna panoga tudi privablja največ gledalcev, ki se ob nedeljah zbirajo ob nogometnih igriščih. Lahko bi rekli, da je razveseljivo, če se s športom ukvarja toliko mladih in ob njihovih igrah uživajo tudi starejši. Pa vendarle ni vse tako razveseljivo. V nekaterih klubih prevladuje prevelika želja po tekmovalnem uspehu za vsako ceno, zaradi česar tudi prihaja pogosto do nešportnih izpadov igralcev, funkcionarjev in gledalcev. Ob tem pa se ne zavedajo, da imajo premalo kakovostnih igralcev, da se v klubih slabo strokovno dela in da vodijo moštva ljudje, ki za to niso strokovno usposobljeni, da je v klubih tudi malo tistih, ki bi vzgojno delali, da se pionirjem in mladini namenja premalo skrbi in da je celotno delo kluba usmerjeno le v prvo moštvo, da prevladuje velika želja po uvrstitvi v višje tekmovanje in še bi lahko naštevali. Če pa k temu dodamo, da nam za tolikšno število nogometnih klubov zdaleč primanjkuje nogometnih sodnikov, zlasti kakovostnih, potem je na dlani, da se vse pogostejše srečujemo z nešportnimi izpadi na nogometnih igriščih. Žal pa ti nešportni izpadi ne pridejo vselej v zapisnike tekem, zlasti če ni bila tekma prekinjena in tako pov-

ročitelji ostajajo nekažnovani in s svojim nešportnim obnašanjem nadaljujejo iz tekme v tekmo. Neutrlnih delegatov si ni mogoče privoščiti, ker že sodniki preveč stanejo in klubi takšnih finančnih bremen ne zmorejo, zato delegatske funkcije opravljajo domačini, v večini primerov ljudje, ki so veliki ljubitelji svojega moštva. Zato je tudi marsikateri nešportni izpad na nogometnem igrišču neraziskovan in povzročitelj nekažnovan, zlasti še, če sodnik povzročitelja ne upa zapisati v zapisnik. Zaradi takšnega stanja — pri čemer pa ne gre vseh nogometnih moštev in klubov metati v en koš, kajti med njimi mnogi pošteno delajo — in pa zaradi nedavnega incidenta na prvenstveni tekmi prve medobčinske nogometne lige Murska Sobota med Filovci in Tromenikom, kjer so domačini fizično napadli sodnika, ki je moral iskati zdravniško pomoč v bolnišnici, je Medobčinska nogometna zveza Murska Sobota sklicala sestanek s predsedniki vseh nogometnih klubov. Na njem so bili tudi člani izvršnega odbora, predstavniki sodniške organizacije in sekretar OK SZDL Murska Sobota, Jože Stvarnik. V odkriti razpravi so ugotovili, da je bil tak sestanek potreben za nadaljnji razvoj nogometa v Pomurju, sprejeli pa so tudi nekaj pomembnih sklepov. Nogometno igrišče in člansko

moštvo Filovec sta suspendirana, kaznen bodo izrekli, ko dobijo vse potrebne izjave; vse tekme, ki bi jih moralo igrati moštvo Filovec, se brez igre registrirajo z 0:3 v korist nasprotnika. Predsednike nogometnih klubov so zadolžili, da so odgovorni za varnost, red in disciplino na nogometnih igriščih. Alkoholne pijače na tekmah, kar je za klube predstavljal določen vir dohodka, bodo smeli točiti v primerni oddaljenosti od igrišča in samo v plastičnih steklenicah in kozarcih. Zadolžili so sodnike, da od sledje ostreje kaznujejo sleherno nešportno obnašanje igralcev na igrišču. Grajali pa so sodniško organizacijo, da je brez vednosti tekmovalne komisije odpovedala sodenje tekem v prvi in drugi medobčinski nogometni ligi, ki bi morale biti odigrane preteklo soboto in nedeljo. Sklenjeno je bilo, da bo preloženo kolo na sporedu prihodnjo nedeljo. Predsedniki nogometnih klubov so sprejeli sklepe sprejeli z razumevanjem, ob njihovem odgovornem delu pa bodo morali svojo nalogo opraviti tudi trenerji, ki morajo imeti največji vpliv na obnašanje igralcev in tudi gledalcev. V kolikor pa klubi ne bodo upoštevali sprejetih ukrepov, bodo pri Medobčinski nogometni zvezi Murska Sobota posegli po ostrejših ukrepih.

Feri Maučec

— SKUPŠČINA TKS MURSKA SOBOTA —

Zakaj nekaterih delegatov ni bilo na seji?

Tudi na drugi sklic skupščine TKS Murska Sobota ni bila sklepčna — manjkali so delegati zbora uporabnikov, vendar so sejo vseeno opravili, pisno soglasje pa bodo zaprosili za manjkajoče število delegatov. Zaradi normalnega dela seje skupščine namreč ni bilo mogoče preložiti. Ob tem pa so bili delegati tudi seznanjeni z ugotovitvijo, da nekatere delegacije sploh ne pošiljajo svojih delegatov na seje skupščine. Od dosedanjih šestih seji niti enkrat niso bili prisotni delegati iz naslednjih delegacij: DO Gozdno in lesno gospodarstvo Murska Sobota, TZO Murska Sobota, Cankova in Martjanci, KS Bratonci-Lipovci, Pertoca in Černelavci. Po enkrat pa so delegata na sejo poslali: Podjetje za ptt Murska Sobota, TZO Gornji Petrovci, KS Cankova, Kuzma in Gornji Petrovci. Zakaj imajo nekatere delegacije takšen odnos do nalog, ki so jih sprejeli, bi se morali vprašati tisti, ki so jih kadrovali.

Sicer pa je bila to volilno-programska seja, na kateri so ocenili delo skupščine in njenih organov v preteklem mandatanem obdobju, sprejeli program dela in finančni načrt za letošnje in izvolili nove nosilce individualnih funkcij v skupščini TKS. Ugotovili so, da je skupščina kljub nekaterim težavam zastavljeni program dela realizirala, žal pa se preveč ukvarjala s finančnimi težavami in manj z vsebino. V programu dela za letošnje leto je rečeno, da bodo skušali ohraniti vse dosedanje oblike dejavnosti na treh področjih dela: športni rekreaciji, šolskem športu in tekmovalnem športu. Letos naj bi pripravili program prednostnih športnih panog. Na seji skupščine so za novega predsednika izvolili Jožeta Horvata iz Beltincev, sicer dolgoletnega telesnokulturnega delavca.

F. M.

— NAMIZNI TENIS —

PRIČAKOVALI VEČ

Zvezni pozivni turnir mladincev YU TOP 12, ki je bil v Murski Soboti, je bil zadnja kvalifikacija za sestavo državne reprezentance za evropsko mladinsko prvenstvo v Novem Sadu. Udeležili so se ga vsi najboljši jugoslovanski mladinci in med najboljšimi je dobil priložnost za igro Mirko Unger, v drugi skupini pa Őri in Rihtarič. Če smo lahko deloma zadovoljni z njihovimi uvrstitvami, pa nikakor nismo z igro, saj se je očitno videlo, da so bili na ta turnir slabo pripravljeni.

Unger je v družbi najboljših jugoslovanskih mladincev z rezultatom 3:8 zasedel deseto mesto, kar je manj od pričakovanj, čeprav je imel tudi nekoliko športne smole, saj je kar sedem partij izgubil z 1:2. So to uvrstitvijo pa je verjetno zapravljal zadnja možnost, da bi se uvrstil v širši krog reprezentance in zaigral na evropskem prvenstvu. V drugi skupini, ki je bila močno oslabiljena, saj niso nastopili nekateri najboljši v njej, je Boris Rihtarič s 5:2 zasedel zanj zelo dobro drugo mesto ob solidni igri.

Janko Őri je s 4:3 pristal na tretjem mestu, vendar je bil daleč od igre, ki smo jo v tem času od njega pričakovali. Sicer pa je tekmovalje poka-zalo, da Sobočani v primerjavi z drugimi premalo in preslabo trenirajo in da je zadnji čas, da bi tudi strokovno vodstvo o tem nekaj spregovorilo, če v klubu želijo, da bodo vsaj z mladimi dosegali podobne rezultate kot v preteklosti, igralci sami pa tudi pokažejo premalo borbenosti in želje za uspehom.

Na Ravnah je bil drugi regijski selekcijski turnir pionirjev in pionirki, na katerem se Pomurci niso posebno izkazali. V prvi skupini pionirjev je bil Sapač peti, Lenarčič sedmi, v drugi Brumec (Rad.) šesti, Vinkovič sedmi, v tretji Strah (Rad.) peti.

M. U.

— TENIS —

POMURSKO TEKMOVANJE

Začelo se je tekmovanje v pomurski teniški ligi, kjer sodeluje 7 ekip. V prvem kolu so igrali: Lendava : Lenart 6:0, Radenci : Sobota 1:5 in Radgona : Ljutomer 6:0. Sobota II je bila prosta.

Tekmujejo tudi pionirji do 12 in 14 let. Na prvem turnirju je med pionirji do 12 let zmagal Ta-

dej Kerčmar pred Petrom Polaničem, oboja iz Murske Sobotice, in Danijem Strahom iz Radgone. Pri pionirjih do 14 let pa je bil najboljši Mitja Zrim iz Murske Sobotice pred Markom Savičem in Sašo Zidarjem iz Ljutomera. Na sporedu bosta še dva turnirja.

M. S.

— SPIDVEJ —

Horvat peti

V Prelogu je bila prva dirka za državno prvenstvo v spidveju. Zmagal je Zdravko Tominc s 14 točkami. Lanski državni prvak Artun Horvat iz Lendave je bil z 12 točkami peti, Matjašec pa z 10 točkami šesti. Čaba je odstopil.

Na drugi dirki za prvenstvo Hrvaške je zmagal Lendavčan Andrej Matjašec in po dveh dirkah vodi s 14 točkami.

Druga dirka za državno prvenstvo bo prihodnjo nedeljo v Petišovcih.

Š. M.

— HOKEJ NA TRAVI —

REMI SLOVENSKIH LIGAŠEV

V Murski Soboti je bila odigrana prvenstvena tekma medrepubliške lige v hokeju na travi med slovenskima ligašema Svobodo iz Ljubljane in domačo ABC Pomurko. Moštvi sta se razšli brez golov. Sodila sta Zeko iz Murske Sobotice in Bratec iz Ljubljane.

— KASAŠKI ŠPORT —

Figra peta

V Šentjernejcu so bile kasaške dirke, na sporedu pa je bil drugi tek krožne dirke za prvenstvo Slovenije. Zmagal je Fürst (Crkovič, Ljubljana), Figra (Anton Slavič, Ljutomer) je bila peta, Rina (Branko Sršen) pa šesta. V drugih dirkah velja omeniti drugo mesto Flora (Rado Slana) v drugi dirki. Sicer pa so Ljutomerčani zasedli nekaj tretjih in četrtnih mest.

— MOTOKROS —

Kampuš peti

V Slovenski Bistrici je bila druga dirka za prvenstvo Slovenije v motokrosu. V razredu do 125 ccm je nastopil tudi Boštjan Kampuš in bil izvršen. V prvi vožnji je bil drugi, v drugi pa zaradi slabe proge ni prišel do konca in je v skupni uvrstitvi zasedel peto mesto. Po dveh dirkah pa je na šestem mestu.

Oliver Rogan zmagal

V Slovenskih Konjicah je bila pozivna dirka v motokrosu za pionirje. Zopet se je izkazal Oliver Rogan iz Sotine in zmagal v razredu do 60 ccm. Željko Rogan pa je bil v najmlajši skupini šesti.

— KOŠARKA —

Pomurje zmaguje

V nadaljevanju republiškega košarkarskega prvenstva mladi pomurski košarkarji nizajo zmage. Mladinci Pomurja so premagali Slivnico z 92:79 (Tušar 31, Tinev 22, Banič 22, Gregor 8, Žitek 5 in Žekš 4). Kadeti Pomurja so premagali Ruše s 78:35 (Zunec 18, Ropoša 18, Sraka 13, Bohar 11, Soštarič 9, Bačvič 4, Gomboc 3 in Džuban 2). Kadetije Pomurja pa so premagale Maribor s 45:40. (Broderjeva 26, Friškičeva 6, Ciganova 5, Forštnaričeva 5 in Cerova 3).

— NOGOMET —

Seminar za nove sodnike

Medobčinsko društvo nogometnih sodnikov Murska Sobota organizira seminar za nove nogometne sodnike. Le-ta bo v petek, 20. maja 1988, ob 17. uri v domu Partizan v Murski Soboti. K sodelovanju vabijo čim več kandidatov.

T. Kos

— JUDO —

Cikajlo drugi

V Ljubljani je bilo spominsko tekmovanje Zvonka Runka v judu. Sodelovalo je nad 200 tekmovalcev iz 15 klubov, med njimi so bili tudi Sobočani in dosežli solidne uvrstitve. Najuspešnejši je bil Cikajlo, ki je v kat. do 28 kg zasedel drugo mesto. Tretja mesta pa so dosegli: Vehab v kat. do 34 kg, Mazouzi v kat. do 50 kg, Štolt v kat. do 60 kg in Kos v kat. do 70 kg. Treba pa je povedati, da so Sobočani nastopili v novih kategorijah.

— ATLETIKA —

Grabar prvi

Na Muti je bil 17. tradicionalni spominski tek NOB, ki so ga pripravili taborniki. Na razgibani, 8500 metrov dolgi progi je zmagal član AK Pomurje iz Murske Sobotice Geza Grabar s časom 26:46 ter tako še enkrat dokazal, da je letos v dobri formi.

— ROKOBORBA —

Nasevski državni prvak

V Sarajevu je bilo državno rokoborsko prvenstvo za starejše mladince v grško-rimskem slogu. Sodelovali so tudi štirje tekmovalci soboškega rokoborskega kluba ABC Pomurka in dosegli lep uspeh, še posebej Mitko Nasevski, ki je v kategoriji do 68 kg petkrat zmagal, zasedel prvo mesto in postal državni prvak. V finalu je Nasevski premagal Jakubka iz Zagreba. Zoran Vukan je v kategoriji do 52 kg zasedel šesto mesto, kar je prav tako lep uspeh, saj ima šele šestnajst let. Ostala dva tekmovalca, Rade Bačič in Gorazd Tribnik, ki sta prav tako stara komaj šestnajst let, sta po enkrat zmagala in dvakrat izgubila ter ostala brez uvrstitve.

S. Šernek

— ROKOMET —

Poraza Bakovec in Polane

V slovenski moški in ženski rokometni ligi so odigrali predzadnje kolo. Oba pomurska ligaša sta gostovala in se vrnila poražena. Bakovci so gostovali v Kozini ter izgubili tekmo z Jadranom s 25:27. Strelci za Bakovce: Š. Lovenjak 8, Katona 5, Horvat 4, A. Buzeti in Kozel po 3, A. Buzeti in A. Lovenjak po enega. V naslednjem kolu igrajo bakovci doma s Črnomljem in to v soboto ob 19. uri. Vodilni Kranj pa je premagal rokometnašice Polane s 40:13. Gole za Polano so dosegli: Vugrinčeva 4, Bačvičeva in S. Hozjanova po 3, Viragova in M. Hozjanova po enega. V zadnjem kolu igra Polana doma (v soboto, ob 17. uri z Iskro).

V tekmovalju druge republiške moške rokometne lige je Krog premagal Dravo s Ptuja s 25:36. Najboljši strelci pri Krogu: Varga in Svetec po 8 ter Makovec 5. Aero Celje pa je premagalo Radgono z 38:28. Najboljša strelca pri Radgoni: Srt 10 in Z. Benko 7.

— NOGOMET —

Razveseljiva zmaga Mure

V prvenstveni tekmi slovenske nogometne lige je soboška Mura premagala trboveljskega Rudarja z 1:0. Gol je dosegel najboljši igralec Mure Jančar. Zmaga Mure je razveseljiva, ker so igrali zelo pošteno in lepo, čeprav so nastopili precej oslabiljeni, brez Šiftarja, Kosija in Saviča. V naslednjem kolu igra Mura pri vodečem Kopru.

V tekmovalju območne slovenske nogometne lige je lendavska Nafta gostovala v Slovenskih Konjicah in izgubila tekmo z Dravinjo z 1:3. Časten zadetek za Nafto je dosegel Dovečar.

— INVALIDSKI ŠPORT —

Srečanje pobratenih društev

V okviru praznika občine Paračinj je bilo 6. tradicionalno srečanje pobratenih društev za rekreacijo in šport invalidov Murska Sobota in Paračinj. Pomerili so se v namiznem tenisu, streljanju z zračno puško, pikadu in šahu. Uspešnejši so bili Sobočani in ekipno zmagali s 3:1. V posamični konkurenci so prva mesta zasedli: Franc Pelc v namiznem tenisu, Karel Turner in Ivica Babič v streljanju z zračno puško, Marija Serec in Valčika Šeruga v pikadu ter Anica Zidanec v šahu. Drugi so bili: Marjan Nemec v namiznem tenisu, Franc Veindorfer v streljanju, Anica Pakaj v pikadu ter Franc Gomboc in Alojz Sturm v šahu. Ekipa Murske Sobotice je prejela pokal. Povratno srečanje bo prihodnje leto v Murski Soboti.

— STRELSTVO —

POKAL NORŠINCEM

SD Graficar iz Murske Sobotice je pripravila tradicionalno tekmovanje v streljanju z malokalibrsko puško. Sodelovalo je 50 strelcev in strelk iz radgonske in soboške občine. Med 17 ekipami je zmagala SD Noršinci s 497 krogi pred Muro, 492, in ABC Pomurko, MI Murska Sobota, 490 krogov. V posamični konkurenci je pri pionirjih zmagal Boris Škedelj s 173 krogi pred Srečkom Benčecem (oba ABC), 158, in Igorjem Kovačičem (Noršinci), 151 krogov. Pri članicah je bila najboljša Cvetka Rengeo (SCT) s 158 krogi pred Dragico Vogrinčič (Boris Kidrič) 147 in Sandro Grčar (Noršinci), 119 krogov. V konkurenci članov je bil prvi Boris Kočič (Tromejnik) s 178 krogi pred Janezom Horvatom (Noršinci), 177, in Viktorjem Dundkom (Mura), 173 krogov.

Filip Matko

ZOPET SD DOBROVNIK

SD Jezero iz Dobrovnika je pripravila tekmovanje v streljanju za pokal družine. Sodelovalo je šest ekip. Zmagala je SD Jezero Dobrovnik z 850 krogi pred SD Štefan Kovač Turnišče, 727, in Ito Nafto, 708 krogov. Najboljši posameznik je bil Dezider Cimerman (Dobrovnik) z 229 krogi pred Štefanom Režonjo (Dobrovnik), 219, in tozamej Kosi-jem (Lendava), 213 krogov.

A. Zver

— ŠAH —

MAJSKI TURNIR DOBIL GABER

Šahovsko društvo Radenska Pomurje iz Murske Sobotice je pripravila majski hitropotezni turnir za člane. Sodelovalo je deset šahistov. Zmagal je jože Gaber z 8 točkami pred cirilom Logarjem (7,5), Borisom Kovačem (6), Danilom Harijem (5), Bogdanom Harijem, Štefanom Režonjo in Aleksandrom Kelemenom (po 4 točke).

Nogometaši Nedelice — člani prve občinske nogometne lige Lendava in letošnji finalist pokala na območju Občinske nogometne zveze Lendava.

Foto: F. Maučec

ZAKAJ JE VEDNO VEČ TATVIN

VARNOST NAŠEGA DOMA

V rednih tedenskih kronikah včasih omenimo tatvine, vendar ne vseh. Le-teh je vedno več, tatovi pa so čedalje bolj predrzni.

Izmišljajo si nove načine vlomov, postajajo bolj izbirčni pri kraji predmetov, skratka prilagajajo se sodobnemu utripu življenja. Kaj pa mi? Včasih se zdi, da nam je prav vseeno, če nam kdo brska po sanovanju, če kaj odnese. Velikokrat je v zapisnike o vlomih napisano, da so bila sta-

novanja odprta ali ne dovolj zaščiteni. Pomeni, da ne skrbimo dovolj za svojo lastnino, kaj šele za družbeno. Vsi vemo, da se iz delovnih organizacij odnašajo predmeti (sposojajo), nihče pa tega ne more dokazati, zakaj delavske kontrole spijo. Krajo lahko odkrijejo samo po naključju in še potem ne zahtevajo, da bi dobili povrnjeno škodo, češ saj imamo stvari zavarovane. Kriminalisti in miličniki ugotavljajo, da storilci največkrat prihajajo v

stanovanje tako, da z orodjem odklenejo ključavnice, jih lomijo, skratka uporabijo silo. Pri večini primerov gre za to, da oškodovanci ne zavarujejo svojega stanovanja dovolj dobro, ne uporabljajo novih načinov zavarovanja in podobno. Če komu vlomijo v stanovanje, si bo to gotovo dobro zapomnil, vendar mora vedeti, da je storilec zelo težko prijeti. V naših trgovinah v zadnjem času že prodajajo nove izdelke za zavarovanje. Gre za varovalne ali alarmne naprave, ki se lahko vdelajo v stanovanja in avtomobile. Te naprave so še drage, vendar za nekatere objekte v delovnih organizacijah vsakakor primerne. Poskrbimo torej za večjo varnost svojih stanovanj, saj prihaja čas dopustov!

Jani D.

Posegi v naravo brez vsake odgovornosti!

Vedno več zapisov zasledimo v časopisu o črnih odlagališčih in škodljivih posegih v naravno okolje. V vseh je mnogo naštevanih, modrovanj in tudi sklicevanj na zakonske predpise, našo dobro voljo in nečloveško ravnanje: sklepov, ki bi pa ne jutri, temveč danes preprečili nadaljnje divjaško početje v naravi, pa nismo sposobni sprejeti in izpeljati. V isti sapi pa mnoge ustanove rotijo k ozaveščanju varovanja lepot narave, zemlje in ohranjanju podobe pokrajine, a s svojimi dobrimi predlogi zaradi pomanjkljivega družbenega nadzora prav tako ničesar ne uspejo.

Med najbolj ogrožena območja spada svet ob Muri, kjer je veliko odlagališč, ki zastrupljajo podtalnico in uničujejo okolje. Tu se odpirajo vedno nova odlagališča brez dovoljenja in brez nadzora. Eno od takih je tudi zasutje murske mrtvice Merice v Murskih Črncih, kamor odvažajo vsega odpadke iz gradbišč, gradbeno podjetje Temelj Can-kova zaradi dosega svoje gramoznice. Čudoviti murski rokav bo poslej mrtev, uničen je ribji zarod, raki, odgnane vodne ptice, vodno rastlinje, kot posebni lokvanji in oreški, pa bo ostalo le v spominu starejših ljudi.

Niti 500 m od tod proti Muri, prav tako ob mrtvici Mure, »Strugi«, pa soboška Panonija stalno sežiga odpadke iz svoje lakirnice in druge škodljive snovi. Prepoved s strani krajevne skupnosti zanje ne velja, delo nadaljuje, sicer ob nadzoru dveh delavcev, toda škoda nastaja čeda-

v njegovem življenju in s tem je tudi dosegal svoje uspehe. In na koncu se sprašujem, ali smo ljudje res brez ekološke zavesti.

F. Gomboc

Je odlaganje smeti na Radenskem Vrhu zares prepovedano, ali pa imajo nekateri nejeverni posamezniki tale napis le za prvoaprilsko šalo, ki traja vse leto?

bp

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

Zapeljal v skupino pešcev

V minulem tednu smo imeli dokaj spremenljive razmere, za vožnjo. Nekateri vozniki tega niso upoštevali, zato se je spet nabralo lepo število prometnih nezgod, žal med njimi ena spet s smrtnim izidom.

USODNO TRČENJE V BISTRICI

11. maja se je voznik kolesa z motorjem Vlado Novak z Mote peljal po magistralni cesti proti S. Bistrici. V naselju mu je v desnem ovinku iz nasprotne smeri z neprimerno hitrostjo in po sredi cestišča pripeljal voznik osebnega avtomobila Rudolf Lebar z Melincev. Trčila sta v trenutku, ko je mopedist zavijal na makadamsko cesto. Zaradi poškodb je mopedist na kraju nesreče umrl.

OTROK PRED AVTOMOBIL

11. maja se je peljal voznik kombija Štefan Režonja iz Renkovec po magistralni cesti skozi Turnišče. V naselju mu je v ovinku prečkal cesto otrok -- kolesar G. N. iz Turnišča. Voznik kljub zaviranju ni mogel preprečiti nesreče in otrok se je hudo poškodoval.

TRČIL V AVTOMOBIL

13. maja se je iz G. Radgone proti Radencem peljal z mopedom Š. A. iz Sp. Ščavnice. Pri odcepu ceste proti Avtoradgoni je zapeljal na parkirni prostor,

vendar se pri tem ni pravilno razporedil in se je zaletel v osebni avtomobil Jožeta Kovača, ki je stal pred njim. Mopedist se je poškodoval.

SPREGLEDAL ZNAK STOP

12. maja se je voznik osebnega avtomobila Dušan Jošt iz G. Radgone peljal po lokalni cesti proti M. Soboti. V križišču cest M. sobota--Gederovci ni upošteval znaka STOP, zapeljal je na prednostno cesto ter izsilil prednost vozniku osebnega avtomobila Kolomanu Vratariču iz Černelavec. Pri trčenju se je laže poškodoval voznik Vratarič, škode pa je za 5 milijonov dinarjev.

PREMAJHNA VARNOSTNA RAZDALJA

14. maja se je zgodila prometna nezgoda v Sp. Ščavnici. Voznik osebnega avtomobila Drago Kur iz M. Sobotne se je peljal iz Lenarta proti G. Radgoni. V Sp. Ščavnici je hotel zaviti na stransko cesto v trenutku, ko je za njim z nepremirno hitrostjo, brez

OB DNEVU VARNOSTI

Priznanje za vestno delo

Ob letošnjem dnevu varnosti so podelili priznanja in pohvale za vestno delo nekaterim pripadnikom organov varnosti, nekaterim društvom in občanom. Zlati znak varnosti sta prejela Mišovan Gajič in Vlastimir Petrovič iz M. Sobotne, gasilsko društvo G. Radgone ter Marjan Pahor in Zvone Potočnik iz M. Sobotne. Srebrni znak varnosti so dobili Ivan Kavaš iz Radencev, Bernard Nemec in Franc Šeruga iz M. Sobotne ter krajevna skupnost Hodoš. Bronasti znak varnosti je dobilo 10 občanov in pisne pohvale 12 občanov in pripadnikov organov varnosti.

J. D.

PROMETNA VARNOST

Signalizacijo urediti do konca maja

Eden izmed pogojev za večjo varnost v prometu je dobra signalizacija, tako talna kot vertikalna. V zadnjem času je opaziti, da zmanjkuje denarja za popravilo oziroma nadomestilo dotrajalnih prometnih znakov, zato je prometna varnost tudi po tej plati manjša. Na prvem posvetu, ki so ga pripravili cestarji skupaj s predstavniki milice, so se dogovorili o nekaterih konkretnih akcijah, da bi v Pomurju do konca maja uredili najnujnejše za boljše prometne oznake. Med drugim so sklenili, da mora skupnost za ceste zagotoviti sredstva za obnovo talne signalizacije za magistralne in regionalne ceste, občinske samoupravne interesne skupnosti za ceste pa bodo morale zagotoviti denar za ureditev talne signalizacije na svojih cestah. Pri obnovi cest v prihodnje naj bi bil predmet pogodb in predračuna tudi signalizacija in njena obnova. Na ta način bi se izognili marsikateri nevarnosti, saj po navadi pozneje ni tistega, ki bi prometno signalizacijo urejeval.

V najkrajšem času naj bi se s predstavniki milice dogovorili o osvetlitvi nekaterih najnevarnejših prehodov za pešce. Ponovno bo potrebno narediti seznam črnih točk na cestah v Pomurju, da bi se lahko odpravile najnujnejše pomanjkljivosti. Potrebno bo napraviti študijo o kolesarskih stegih v Pomurju in nadaljevati s pregledom cestne signalizacije na regionalnih cestah. Cestarji morajo tesneje sodelovati s krajevnimi skupnostmi in komunalnimi podjetji. Vsi ti ukrepi naj bi pomagali izboljšati prometno varnost na naših cestah.

Jani D.

GASILCI PRED KONGRESOM

Večina društev stara preko 50 let

Gasilska društva se v tem času pripravljajo na kongres gasilcev Slovenije, ki bo v Celju. Na njem bodo ocenili delovanje gasilske organizacije in sprejeli nove smernice razvoja, ki bodo gasilce in društva postavile pred pomembne naloge. Naša gasilska društva so stara nekaj več kot 50 let, vsaj večina. Seveda so med njimi tudi taka, ki so že slavila 100-letnico obstoja. Zanimalo nas je, zakaj je večina društev stara okoli 50 let. Kaj se je moralo zgoditi pred 50 in 60 leti, da so po vaseh začeli ustanavljati gasilska društva. V nekaterih starih dokumentih smo našli na nekatere podatke, ki kažejo, kje so vzroki za ustanavljanje gasilskih društev.

V poročilu murskosoboškega okrajnega načelnika za leto 1939 je napisano, da je bilo leta 1936 168 požarov, leta 1937 55, leta 1938 pa 68 požarov. Največ požarov je bilo iz koristljubljja. Leta 1936 Slovenski dom poroča: »V vsej Sloveniji ima Prekmurje žalosten sloves kot pokrajina najpogostejših požarov. Veliko teh požarov je pripisati požigalcem.«

Pred nekaj več kot 50 leti je bila potreba po gasilskih društvih več kot očitna. Tu je torej delni vzrok za ustanavljanje gasilskih društev, ki danes delujejo skoraj v vsaki vasi. Gasilstvo se seveda danes srečuje z veliko večjimi in odgovornejšimi nalogami kot nekoč, ko so gasili gorečo slamo. Živimo v času strupov in lahko vnetljivih snovi, v času, ko vsaka najmanjša napaka lahko povzroči ekološko katastrofo. Gasilci se bodo morali v naslednjih letih usposobiti za veliko bolj zapletene naloge, da pa bodo to zmogli, jim mora pomagati društvo, seveda pa tudi vsak posameznik s tem, da bo kar najbolje varoval svojo lastnino.

Jani D.

AGROSERVIS, p. o.
69000 Murska Sobotna, Kroška cesta 58
telefon: (069) 21-630

VOZNIKI:
Testiranje s testerjem SUN MODULAR ENGINE ANALYZER za otlove motorje in DTA za dieselske motorje vam omogoča z majhnimi stroški ugotoviti napake pri delovanju motorja in iztrošenosti agregatov. Cena testiranja 19.347 din za otlove motorje 24.900 din za dieselske motorje. Na te cene dajemo 25 % popusta. Oglasite se pri nas in zadovoljni boste!

Dinifrol anti-explo

DELAVSKA UNIVERZA Murska Sobotna

LASTNIKI ČOLNOV!

Zakon o izogibanju trčenja na morju določa, da morajo imeti lastniki čolnov opravljen preskus znanja o preprečevanju trčenja.

Da vam prihranimo nevšečnosti z organi nadzora, smo skupaj z Luško kapitanijo Koper pripravili seminar s preskusom znanja:

- ZA LASTNIKE ČOLNOV DO 5 KS in do 5 m DOLŽINE
- ZA LASTNIKE ČOLNOV NAD 5 KS in do 12 m DOLŽINE

Seminar in preskus znanja bo v soboto, 28. 5. 1988. Prijavite se lahko na Delavski univerzi Murska Sobotna, Kidričeva 19, telefon 21-137 in 21-872, vsak delavnik od 7.00 do 17.00 ure do 24. maja.

Začenjamo tudi tečaje za:

- VILIČARISTE
- SKLADIŠČNIKE

ljubljska banka Pomurska banka Murska Sobotna

INFORMACIJE O KREDITIH

KREDITI OBČANOM ZA DOLOČENE NAMENE

V skladu s pravilnikom o kreditih občanom za določene namene lahko občani najamejo kredit za naslednje namene:

nakup starih stanovanj ali stanovanjskih hiš z delom funkcionalnega zemljišča, prenovo ali adaptacijo starih stanovanj ali stanovanjskih hiš, nakup materialov in naprav za varčevanje z energijo za stara stanovanja ali stanovanjske hiše, urejanje cestne infrastrukture s pripadajočo opremo pri stanovanjskih objektih, nakup in gradnjo manjših elektrarn, nakup garaže od organizacije, ki je pooblaščen za prodajo ali fizične osebe, gradnjo garaže, nakup apartmajev ali počitniških hiš, ki jih gradijo OZD, če s tem povečujejo turistične kapacitete, stroške telefonskega priključka s prispevki, stroške prispevkov in priključke na električno ali plinsko omrežje, toplotno ogrevanje, na vodovodno omrežje in kanalizacijo za stanovanje ali stanovanjske hiše, postavitev televizijske antene, priključek na kabelsko televizijo s prispevki, nakup hišnega računalnika, plačilo invalidskih pripomočkov ter storitev rehabilitacije, nakup avtomobila, ki služi kot invalidski pripomoček, plačilo stroškov za zdravstveno rekreacijo v klimatskih in termalnih zdraviliščih, popravilo avtomobilov in kmetijskih strojev, nakup starih avtomobilov od pooblaščenih prodajalcev, nakup nagrobnih kamnov in postavitev grobnic, nakup opreme za novorojenčka, poravnava stroškov ob smrti, poravnava stroškov zdravstvenih in zobozdravstvenih uslug in storitev, plačilo stroškov selitve, plačilo vpisnine in stroškov izrednega šolanja, plačilo zavarovalnine, plačilo odškodnine tretji osebi, plačilo dednih deležev in deležev po prenehanju zakonske zveze, uvozne dajatve, odpravo posledic, nastalih na nepremičninah zaradi požara, elementarne ali druge nesreče.

Doba vračanja kredita traja od 12 mesecev do 10 let in je odvisna od namena koriščenja.

Podrobnejše informacije (višina kredita, način koriščenja, lastna udeležba, predhodno varčevanje, vezava sredstev, obrestna mera itd.) dobite v Poslovnih enotah Pomurske banke v Murski Soboti (Oddelek kreditiranja drobnega gospodarstva in potrošniško kreditiranje, 1. nadstropje, soba št. 7), Gornji Radgoni, Lendavi in Ljutomeru.

POTREBNI STROGI UKREPI

Objektivni vzroki so prisilili občane Radencev, zdraviliškega in turističnega kraja, ki pa ga obdajata na eni strani ena najbolj prometnih cest, na drugi pa onesnažena reka Mura, da začnejo resneje razmišljati o svoji varnosti.

Zaradi tega je predsedstvo krajevne konference SZDL imenovalo posebno delovno telo, katerega člani so predstavniki samoupravnih organov krajevne skupnosti, milice, osnovne šole, AMD, sveta za preventivo in varnost v cestnem prometu občine Gornja Radgona in drugi. Dogovorili so se, da bodo v višjih razredih osnovne šole ustanovili še en prometni krožek, mentor pa bo zunanji sodelavec (v tem krožku bi morali udeleženci poučiti o vseh nevarnostih vožnje s kolesom z motorjem). Ob koncu meseca mladosti bo teden prometne varnosti. Ustanovili in uniformirali bodo četo pionirjev-prometnikov, pripravili predavanja o »letečih bombah na ce-

stah» oziroma o tovarnjakih, ki prevažajo razne škodljive kemikalije, pregledali cestne in prometne signalizacije na območju KS Radenci, prav tako pa bodo v tem času organizirali akcijo Več miru in varnosti na sprehajalnih in drugih peš poteh. V tem času bodo lahko učenci opravili kolesarske izpite in izpite za moped, večina akcij iz tedna prometne varnosti pa se bo nadaljevala vse leto. Želijo se predvsem tesneje povezati s Svetom za preventivo in vzgojo (ter se učinkovito zoperstaviti »mopedomaniji«, ki postaja nevarna tako za krajane kot tudi goste Radencev.

Bernarda Peček

URADNE OBJAVE

URADNE OBJAVE
OBČINSKIH SKUP-
ŠČIN: GORNJA RAD-
GONA, LENDAVA IN
MURSKA SOBOTA

Leto XXIV

Murska Sobota, dne 19. maja 1988

Št.: 14

Odgovorni urednik:
Martin Vinčec

124. Sklep o uvedbi krajevnega samopriskevka za območje krajevnih skupnosti Odranci
125. Sklep o uvedbi krajevnega samopriskevka na območju krajevnih skupnosti Železne dveri v naseljih: Cuber, Gresovščak, Ilovci, Jeruzalem, Plešivica, Radomerje, Radomerščak, Slamnjak in Železne dveri
126. Sklep o razpisu referenduma o uvedbi krajevnega samopriskevka za območje KS Logarovci, — Berkovci za naselja: Bolehnečici,

- Berkovci, Berkovski Prelogi, Kokoriči, Logarovci, Gajševci in Grabe
127. Sklep o povišanju preživitnih v letu 1988 v občini Lendava
128. Odredba o javni razgrnitvi osnutka spremembe dela zazidalnega načrta poštno-prometnega centra ob Bakovski cesti v M. Soboti
129. Odredba o javni razgrnitvi osnutka zazidalnega načrta za posamezna območja v naselju Rakičan
130. Odredba o določitvi najvišjih cen v občini G. Radgona
131. Odredba o določitvi najvišjih cen v občini M. Soboti

124

Na podlagi 3. člena Zakona o samopriskevku (Uradni list SRS, št. 35/85), Statuta Krajevnih skupnosti Odranci, izida referenduma o uvedbi krajevnega samopriskevka z dne 27. marca 1988 je skupščina Krajevnih skupnosti Odranci na svoji seji dne 4. 4. 1988 sprejela

SKLEP

o uvedbi krajevnega samopriskevka za območje Krajevnih skupnosti Odranci.

1. člen

Za območje Krajevnih skupnosti Odranci se uvede samopriskevki za obdobje petih let in sicer od 1. 5. 1988 do 30. 4. 1993.

2. člen

Sredstva, zbrana s krajevnim samopriskevkom, bodo uporabljena za sofinanciranje naslednjih programov:

- adaptacija vaškega doma
- izgradnja pločnika ob regionalni cesti
- ureditev komunalnih naprav
- izgradnja mrtvašnice
- izgradnja telefonije
- asfaltiranje vaških ulic
- funkcionalni izdatki KS za izvedbo referendumskega programa

3. člen

S krajevnim samopriskevkom se bo predvidoma zbralo 295.000.000 din. Višina sredstev za posamezne namene se določi s programom in finančnim načrtom krajevnih skupnosti.

4. člen

Krajevni samopriskevki bodo plačevali delovni ljudje in občani, ki stalno prebivajo na območju Krajevnih skupnosti Odranci in sicer v naslednji višini:

- a) v denarju
- 2 % od neto osebnih dohodkov iz delovnega razmerja oziroma nadomestil
  - 1 % od pokojnin
  - 5 % od čistega osebnega dohodka od samostojnega opravljanja obrtnih, intelektualnih in drugih gospodarskih in negospodarskih dejavnosti
  - 12 % od katastrskega dohodka
  - 2 % mesečno od povprečnega osebnega dohodka v občini za delavce, ki so na začasnem delu v tujini
- b) v delu
- 2 delovna dneva letno pri gradnji in vzdrževanju planiranih objektov, popravilu cest in drugih komunalnih objektov — nosilci razvoja.

En delovni dan traja 8 ur, nadomestilo za neopravljeni delovni dan za leto 1988 znaša 30.000 din.

Svet KS se pooblašča, da za vsako naslednje leto določi novo vrednost denarnega nadomestila za delovni dan v skladu z gibanjem cen.

5. člen

Krajevna skupnost lahko sredstva krajevnega samopriskevka, ki so začasno prosta vroči pri banki za določen čas.

6. člen

Samopriskevka v denarju in delu so oproščeni tisti zavezanci, ki jih določa 12. člen Zakona o samopriskevku.

7. člen

S krajevnim samopriskevkom zbrana sredstva se bodo v celoti namenila za izvajanje programa iz 2. člena tega sklepa, zbirala pa se bodo na zbirnem računu Krajevnih skupnosti Odranci št. 51920-842-021-8654.

8. člen

Samopriskevki od osebnega dohodka in pokojnin se obračunava ob vsakem izplačilu, od dohodka iz kmetijstva, obrtnih in drugih gospodarskih in negospodarskih dejavnosti obračunava in odteguje pristojni občinski upravni organ, samopriskevki od zaposlenih v tujini in v delu pa obračunava krajevna skupnost, ki vsakega zavezanca pisмено obvesti o njegovi obveznosti ter roku plačila.

9. člen

Nadzor nad dotokom sredstev, njihovo uporabo ter izvajanjem del vrši svet krajevnih skupnosti Odranci, ki najmanj enkrat letno poroča skupščini krajevnih skupnosti in zboru delovnih ljudi ter občanov naselja Odranci.

10. člen

Ta sklep začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah pomurskih občin, uporablja pa se d 1. 5. 1988.

Odranci, 11. 4. 1988

Predsednik skupščine KS:
Anton Kolarič

125

Na podlagi Zakona o samopriskevku (Ur. list SRS št. 35/85, Zakona o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja (Ur. list SRS št. 23/77), sklepa o razpisu referenduma za uvedbo krajevnega samopriskevka v krajevni skupnosti Železne dveri in izida glasovanja na referendumu dne 24. aprila 1988 je skupščina Krajevnih skupnosti Železne dveri na seji dne 6. maja 1988 sprejela

SKLEP

o uvedbi krajevnega samopriskevka na območju krajevnih skupnosti Železne dveri v naseljih: Cuber, Gresovščak, Ilovci, Jeruzalem, Plešivica, Radomerje, Radomerščak, Slamnjak in Železne dveri.

1. člen

Po odločitvi delovnih ljudi in občanov na referendumu dne 24. aprila 1988 se za območje KS Železne dveri za naselja Cuber, Gresovščak, Ilovci, Jeruzalem, Plešivica, Radomerje, Radomerščak, Slamnjak in Železne dveri uvede samopriskevki v denarju in delu.

2. člen

Samopriskevki se uveljavljajo za dobo petih let — od 1. 6. 1988 do 31. 5. 1993 in bo uporabljen za naslednji program:

- sofinanciranje preplastitve ceste Slamnjak — Ilovci
- preplastitve krajevnih cest
- asfaltiranje krajevnih cest po dogovorjenem programu
- vzdrževanje makadamskih cest
- izvajanje zimske službe na krajevnih cestah
- urejanje virov pitne vode in virov vode za potrebe požarnega varstva
- funkcionalna dejavnost KS
- opremljanje in usposabljanje enot NZ, CZ in gasilskih društev
- izgradnja trafo postaj po programu Elektra Gornja Radgona
- sofinanciranje primarne izgradnje telefonije

3. člen

S samoprispevkom se bo v petih letih predvidoma zbralo 600.427.000.— din, preostala potrebna sredstva za izvedbo programa pa bomo zagotovili iz drugih virov.

Višina sredstev za posamezne namene se določi z letnim programom in finančnim načrtom Krajevne skupnosti Železne dveri.

4. člen

Zavezanci samoprispevka so občani, ki imajo stalno prebivališče v naseljih: Cuber, Gresovščak, Ilovci, Jeruzalem, Plešivica, Radomerje, Radomerščak, Slamnjak in Železne dveri.

Samoprispevek v denarju bo znašal:

- 3 % od neto osebnih dohodkov zaposlenih
  - 3 % od pokojnin razen pokojnin z varstvenim dodatkom
  - 3 % od čistega osebnega dohodka krajanov, ki opravljajo samostojno dejavnost
  - 25 % od katastrskega dohodka veljavnega za tekoče leto
  - 3 % od povprečnega OD v SRS v preteklem letu za delavce, ki so na začasnem delu v tujini in imajo stalno prebivališče na območju Krajevne skupnosti Železne dveri
- v delovni obveznosti pa bo znašal:
- občani-nosilci gospodinjstva ali njegovi družinski člani po en delovni dan letno. Nadomestilo za neopravljeni dan, ki traja 8 ur znaša 16.000.— din.
- Skupščino krajevne skupnosti se pooblašča, da vsako leto na novo ovrednoti finančno nadomestilo v delovni obveznosti.

5. člen

Glede oprostitve plačila samoprispevka se uporabljajo določila 12. člena Zakona o samoprispevku (Uradni list SRS št. 35/85).

6. člen

Sredstva zbrana s samoprispevkom so strogo namenska in se bodo uporabljala izključno za namene iz 2. člena tega sklepa.

Sredstva se bodo zbirala na zbirni račun pri Službi družbenega knjigovodstva — ekspozitura Ljutomer, št. 51930-842-029-8542 z oznako krajevni samoprispevek KS Železne dveri.

7. člen

Samoprispevek od osebnega dohodka in pokojnin se obračunava ob vsakem izplačilu, od dohodka iz kmetijskega, obrtnega in druge gospodarske in negospodarske dejavnosti obračunava in odteguje pristojen občinski upravni organ, samoprispevek od zaposlenih v tujini in v delu pa obračunava krajevna skupnost, ki vsakega zavezanca pisмено obvesti o njegovi obveznosti in roku plačila.

8. člen

Nadzor nad dotokom sredstev, njihovi uporabi ter izvajanjem del vrši svet Krajevne skupnosti Železne dveri, ki najmanj enkrat letno poroča skupščini krajevne skupnosti in zborom delovnih ljudi in občanov naselij KS Železne dveri.

9. člen

Ta sklep začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah Pomurskih občin, uporablja pa se začne s 1. junijem 1988.

Železne dveri, dne 7. maja 1988.

Predsednik
Skupščine KS Železne dveri

MUNDA Marjan, l. r.

126

Na podlagi 3. člena Zakona o samoprispevku (Ur. l. SRS št. 35/85), 8. člena Zakona o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja (Ur. l. SRS št. 23/77) ter 28. člena Statuta KS Logarovci—Berkovci, je skupščina KS Logarovci—Berkovci na seji, dne 6. 5. 1988 sprejela

SKLEP

o razpisu referenduma o uvedbi krajevnega samoprispevka za območje KS Logarovci—Berkovci za naselja Bolehnečiči, Berkovci, Berkovski Prelogi, Kokoričiči, Logarovci, Gajševci in Grabe.

1. člen

Za območje KS Logarovci—Berkovci se razpiše referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka za obdobje od 1. 7. 1988 do 30. 6. 1993.

2. člen

Referendum bo v nedeljo, 5. 6. 1988 od 7. do 19. ure na običajnih glasovalnih mestih po naseljih.

3. člen

Razpiše se referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka za naselje Bolehnečiči:

- a) gramoziranje poljskih cest 43 %
  - b) ureditev gasilskega doma 35 %
  - c) ureditev vaške kapele 13 %
  - d) izgradnja avtobusne postaje 4 %
  - e) izgradnja požarnega zajetja 5 %
- Predračunska vrednost del znaša 15.113.500.— din in se bo predvidoma toliko zbralo s samoprispevkom.
- Za naselje Berkovci:
- a) vzdrževanje poljskih cest 35 %
  - b) nakup gasilskega vozila in ostale gasilske opreme 40 %
  - c) ureditev gasilskega doma 20 %
  - d) vzdrževanje vaške kapele 5 %
- Predračunska vrednost del znaša 29.273.250.— din in se bo predvidoma toliko zbralo s samoprispevkom.
- Za naselje Kokoričiči—Berkovski Prelogi:
- a) asfaltiranje krajevnih cest 90 %
  - b) vzdrževanje gramoziranih cest 5 %
  - c) vzdrževanje gasilskega doma 4 %
  - d) vzdrževanje vaške kapele 1 %

predračunska vrednost del znaša 203.304.000.— din in se bo predvidoma toliko zbralo s samoprispevkom.

Za naselje Logarovci:

- a) asfaltiranje krajevnih cest in zagotavljanje 20 % deleža za asfaltiranje občinske ceste 80 %
- b) vzdrževanje gasilskega doma 10 %
- c) vzdrževanje gramoziranih cest 5 %
- d) izgradnja avtobusnih postaj 5 %

Predračunska vrednost del znaša 177.053.000.— din in se bo predvidoma toliko zbralo s samoprispevkom.

Za naselje Gajševci:

- a) asfaltiranje krajevnih cest in zagotavljanje 20 % deleža za asfaltiranje občinske ceste 90 %
  - b) vzdrževanje gasilskega doma 10 %
- Predračunska vrednost del znaša 61.853.000.— din in se bo predvidoma toliko zbralo s samoprispevkom.

Za naselje Grabe:

- a) vzdrževanje gramoziranih krajevnih cest 60 %
  - b) dokončanje izgradnje gasilskega doma 40 %
- Predračunska vrednost del znaša 15.500.000.— din in se bo predvidoma toliko zbralo s samoprispevkom.
- Za funkcionalne izdatke KS za izvedbo referendumskega programa in delovanje društev in DPO, ki delujejo v okviru KD, se zagotavlja 5 % od zbranih sredstev samoprispevka.

4. člen

Samoprispevek bodo plačevali delovni ljudje in občani, ki imajo stalno prebivališče na območju KS Logarovci—Berkovci in sicer:

V naselju Bolehnečiči:

- 2 % od neto OD iz delovnega razmerja
- 2 % od pokojnin
- 2 % od čistega dohodka od samostojne obrtne dejavnosti
- 20 % od katastrskega dohodka,

v naselju Berkovci:

- 3 % od neto OD iz delovnega razmerja
- 2 % od pokojnin
- 3 % od čistega dohodka od samostojne obrtne dejavnosti
- 30 % od katastrskega dohodka,

v naselju Kokoričiči—Berkovski Prelogi:

- 4 % od neto OD iz delovnega razmerja
- 2 % od pokojnin
- 4 % od čistega dohodka od samostojne obrtne dejavnosti
- 40 % od katastrskega dohodka,

v naselju Logarovci:

- 4 % od neto OD iz delovnega razmerja
- 2 % od pokojnin
- 4 % od čistega dohodka od samostojne obrtne dejavnosti
- 40 % od katastrskega dohodka,

— gotovinski prispevek enkrat letno od zaposlenega 50.000.— din od gospodarstva

— nič zemlje samo ohišnica 30.000.—, do 3 ha 60.000.— do 6 ha 90.000.—, nad 6 ha 120.000.—, od obrti 100.000.

Svet KS se pooblašča, da za vsako naslednje leto določi novo vrednost denarnega gotovinskega prispevka v skladu z gibanjem cen.

v naselju Gajševci:

- 5 % od neto OD iz delovnega razmerja
- 2 % od od pokojnin
- 50 % od od čistega dohodka od samostojne obrtne dejavnosti
- 50 % od od katastrskega dohodka

— gotovinski prispevek po pogodbi

Svet KS se pooblašča, da za vsako naslednje leto določi novo vrednost denarnega gotovinskega prispevka v skladu z gibanjem cen.

v naselju Grabe:

- 2 % od od neto OD iz delovnega razmerja
- 2 % od od pokojnin
- 2 % od od čistega dohodka od samostojne obrtne dejavnosti
- 10 % od od katastrskega dohodka

5. člen

Plačila samoprispevka so oproščeni zavezanci, ki jih določa 12. člen Zakona o samoprispevku.

6. člen

Na referendumu glasujejo delovni ljudje in občani, ki so vpisani v volilni imenik ter delovni ljudje, ki še nimajo splošne volilne pravice, so pa v delovnem razmerju in imajo stalno prebivališče na območju KS Logarovci—Berkovci.

7. člen

Volilci glasujejo neposredno in tajno z glasovnico, ki ima naslednjo vsebino:

KRAJEVNA SKUPNOST
LOGAROVCI—BERKOVCI
Naselje BOLEHNEČIČI

GLASOVNICA

za glasovanje na referendumu, dne 5. 6. 1988 o uvedbi krajevnega samoprispevka za gramoziranje poljskih cest, za ureditev gasilskega doma, za ureditev vaške kapele, za izgradnjo avtobusne postaje, za izgradnjo požarnega zajetja.

Samoprispevek se uvaja za dobo 5 let in sicer od 1. 7. 1988 do 30. 6. 1993 v denarju:

- 2 % od neto OD iz delovnega razmerja
- 2 % od pokojnin
- 2 % od čistega dohodka od samostojne obrtne dejavnosti
- 20 % od katastrskega dohodka.

Plačila samoprispevka so oproščeni zavezanci, ki jih določa 12. člen Zakona o samoprispevku.

GLASUJEM

»ZA«

»PROTI«

Glasovalec izpolni glasovnico tako, da obkroži besedo »ZA«, če se strinja z uvedbo samoprispjevka, oziroma obkroži »PROTI«, če se ne strinja z uvedbo samoprispjevka.

KRAJEVNA SKUPNOST
LOGAROVCI—BERKOVCI
Naselje BERKOVCI

GLASOVNICA

za glasovanje na referendumu, dne 5. 6. 1988 o uvedbi krajevnega samoprispjevka za vzdrževanje poljskih cest, za nakup gasilskega vozila in ostale gasilske opreme, za ureditev gasilskega doma in za vzdrževanje vaške kapele.

Samoprispevek se uvaja za dobo 5 let in sicer od 1. 7. 1988 do 30. 6. 1993 v denarju:

- 3 % od neto OD iz delovnega razmerja
- 2 % od pokojnin
- 3 % od čistega dohodka od samostojne obrtne dejavnosti
- 30 % od katastrskega dohodka.

Plačila samoprispjevka so oproščeni zavezanci, ki jih določa 12. člen Zakona o samoprispjevku.

GLASUJEM

»ZA«

»PROTI«

Glasovalec izpolni glasovnico tako, da obkroži besedo »ZA«, če se strinja z uvedbo samoprispjevka, oziroma obkroži »PROTI«, če se ne strinja z uvedbo samoprispjevka.

KRAJEVNA SKUPNOST
LOGAROVCI—BERKOVCI
Naselje KOKORIČI—BERKOVSKI PRELOGI

GLASOVNICA

za glasovanje na referendumu, dne 5. 6. 1988 o uvedbi krajevnega samoprispjevka za asfaltiranje krajevnih cest, za vzdrževanja gramoziranih cest, za vzdrževanje gasilskega doma, za vzdrževanje vaške kapele.

Samoprispevek se uvaja za dobo 5 let in sicer od 1. 7. 1988 do 30. 6. 1993 v denarju:

- 4 % od neto OD iz delovnega razmerja
- 2 % od pokojnin
- 4 % od čistega dohodka od samostojne obrtne dejavnosti
- 40 % od katastrskega dohodka

Plačila samoprispjevka so oproščeni zavezanci, ki jih določa 12. člen Zakona o samoprispjevku.

GLASUJEM

»ZA«

»PROTI«

Glasovalec izpolni glasovnico tako, da obkroži besedo »ZA«, če se strinja z uvedbo samoprispjevka, oziroma obkroži »PROTI«, če se ne strinja z uvedbo samoprispjevka.

KRAJEVNA SKUPNOST
LOGAROVCI—BERKOVCI
Naselje LOGAROVCI

GLASOVNICA

za glasovanje na referendumu, dne 5. 6. 1988 o uvedbi krajevnega samoprispjevka za asfaltiranje krajevnih in občinske ceste, za vzdrževanje gasilskega doma, za vzdrževanje gramoziranih cest, za izgradnjo avtobusnih postaj.

Samoprispevek se uvaja za dobo 5 let in sicer od 1. 7. 1988 do 30. 6. 1993 v denarju:

- 4 % od neto OD iz delovnega razmerja
- 2 % od pokojnin
- 4 % od čistega dohodka od samostojne obrtne dejavnosti
- 40 % od katastrskega dohodka
- gotovinski prispevek enkrat letno od zaposlenega 50.000.— din, od gospodarstva — nič, zemlje samo ohišnica 30.000.— din, do 3 ha 60.000.— din, do 6 ha 90.000.— din, nad 6 ha 120.000.—, od obrti 100.000.—

Svet KS se pooblašča, da za vsako naslednje leto določi novo vrednost denarnega prispevka v gotovini v skladu z gibanjem cen.

Plačila samoprispjevka so oproščeni zavezanci, ki jih določa 12. člen Zakona o samoprispjevku.

GLASUJEM

»ZA«

»PROTI«

Glasovalec izpolni glasovnico tako, da obkroži besedo »ZA«, če se strinja z uvedbo samoprispjevka, oziroma obkroži »PROTI«, če se ne strinja z uvedbo samoprispjevka.

KRAJEVNA SKUPNOST
LOGAROVCI—BERKOVCI
Naselje GAJŠEVCI

GLASOVNICA

za glasovanje na referendumu, dne 5. 6. 1988 o uvedbi krajevnega samoprispjevka za asfaltiranje krajevnih in občinske ceste in za vzdrževanje gasilskega doma.

Samoprispevek se uvaja za dobo 5 let in sicer od 1. 7. 1988 do 30. 6. 1993 v denarju:

- 5 % od neto OD iz delovnega razmerja
- 2 % od pokojnin
- 50 % od čistega dohodka od samostojne obrtne dejavnosti
- 50 % od katastrskega dohodka
- gotovinski prispevek po pogodbi.

Svet KS se pooblašča, da za vsako naslednje leto določi novo vrednost denarnega prispevka v gotovini v skladu z gibanjem cen.

Plačila samoprispjevka so oproščeni zavezanci, ki jih določa 12. člen Zakona o samoprispjevku.

GLASUJEM

»ZA«

»PROTI«

Glasovalec izpolni glasovnico tako, da obkroži besedo »ZA«, če se strinja z uvedbo samoprispjevka, oziroma obkroži »PROTI«, če se ne strinja z uvedbo samoprispjevka.

KRAJEVNA SKUPNOST
LOGAROVCI—BERKOVCI
Naselje GRABE

GLASOVNICA

za glasovanje na referendumu, dne 5. 6. 1988 o uvedbi krajevnega samoprispjevka za vzdrževanje gramoziranih krajevnih cest in dokončanje gasilskega doma.

Samoprispevek se uvaja za dobo 5 let in sicer od 1. 7. 1988 do 30. 6. 1993 v denarju:

- 2 % od neto OD iz delovnega razmerja
- 2 % od pokojnin
- 2 % od čistega dohodka od samostojne obrtne dejavnosti
- 10 % od katastrskega dohodka.

Plačila samoprispjevka so oproščeni zavezanci, ki jih določa 12. člen Zakona o samoprispjevku.

GLASUJEM

»ZA«

»PROTI«

Glasovalec izpolni glasovnico tako, da obkroži besedo »ZA«, če se strinja z uvedbo samoprispjevka, oziroma »PROTI«, če se ne strinja z uvedbo samoprispjevka.

8. člen

Glasovnice morajo biti overjene s štampiljko KS Logarovci—Berkovci.

9. člen

Za izvedbo tega sklepa skrbi volilna komisija KS Logarovci—Berkovci. Pri izvedbi referenduma se smiselno uporabljajo določila Zakona o volitvah in delegiranju v skupščine.

10. člen

Nadzor nad zbiranjem in uporabo s samoprispjevkom zbranih sredstev bo opravljal svet KS Logarovci—Berkovci ter bo o tem vsako leto poročal zboru delovnih ljudi in občanov.

11. člen

Sredstva za izvedbo referenduma zagotavlja KS Logarovci—Berkovci iz skupnih sredstev.

12. člen

Skupščina KS Logarovci—Berkovci sprejme sklep o uvedbi samoprispjevka, če se bo večina vseh glasovalcev v posameznem naselju odločila za uvedbo krajevnega samoprispjevka. Sklep se objavi na enak način kot sklep o razpisu referenduma.

13. člen

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Logarovci, 6. 5. 1988

PREDSEDNIK SKUPŠČINE
KS LOGAROVCI—BERKOVCI
Anton SLANA, l. r.

127

Na podlagi 1. odstavka 132. člena zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (Uradni list SRS, št. 15/76), 62. člena Statuta Občinske skupnosti socialnega skrbstva Lendava in po pooblastilu skupščine Občinske skupnosti socialnega skrbstva Lendava je Koordinacijski odbor za planske in splošne zadeve na seji dne 28. 4. 1988 sprejel

SKLEP

o povišanju preživnin v letu 1988

I.

Preživnine določene ali dogovorjene do konca leta 1986 ki so bile s 1. 11. 1987 že valorizirane, se s 1. majem 1988 povišajo za 37,1 %.

Preživnine, ki so bile določene ali dogovorjene po mesecu avgustu 1987 se s 1. majem 1988 povišajo sorazmerno glede na čas, ko so bile določene

— preživnine določene do konca meseca septembra 1987	za 37,1 %
— preživnine določene do konca meseca oktobra 1987	za 29,9 %
— preživnine določene do konca meseca novembra 1987	za 23,3 %
— preživnine določene do konca meseca decembra 1987	za 15,8 %
— preživnine določene do konca meseca januarja 1988	za 9,4 %
— preživnine določene do konca meseca februarja 1988	za 6,5 %
— preživnine določene do konca meseca marca 1988	za 3,5 %

II.

Ta sklep velja z dnem objave v Uradnih objavah občinskih skupščin Pomurja, uporablja pa se od 1. maja 1988 dalje.

Številka: 08-23/88

Datum: 28. 4. 1988

PREDSEDNICA KOORDINACIJSKEGA
ODBORA:
PETEK Anica, l. r.

Na podlagi 37. člena Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. list SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86) ter 219. člena Statuta občine Murska Sobota (Ur. objave, št. 12/80, 36/81, 11/84 in 4/86), je Izvršni svet Skupščine občine Murska Sobota na seji, dne 26. 4. 1988,

ODREDBO

o javni razgrnitvi osnutka spremembe dela zazidalnega načrta poštno-prometnega centra ob Bakovski cesti v Murski Soboti

I.

Javno se razgrne osnutek spremembe dela zazidalnega načrta poštno-prometnega centra ob Bakovski cesti v M. Soboti, ki ga je pod št. 3/88-ZN/MS, izdelal Zavod za ekonomiko in urbanizem v Murski Soboti.

II.

Osnutek spremembe dela zazidalnega načrta se razgrne v prostorih zgradbe pošte v M. Soboti ter v izloži zgradbe Skupščine občine Murska Sobota (Titova cesta).

Javna razgrnitev traja 30 dni od dneva objave v Uradnih objavah pomurskih občin. V tem času bo organizirana tudi javna razgrnitev, kraj in čas razprave bo določen naknadno.

III.

V času javne razgrnitve lahko dajo občani, organi in organizacije pismene pripombe k osnutku spremembe zazidalnega načrta Zavodu za ekonomiko in urbanizem v Murski Soboti, Staneta Rozmana ul. št. 5 ter Komiteju za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve občine Murska Sobota.

Številka: 351-3/88-4
M. Sobota, dne 26. 4. 1988

Predsednik
Izvršnega sveta SO M. Sobota
Janez ŠTOL, l. r.

129

Na podlagi 37. člena Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. list SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86) ter 219. člena Statuta občine Murska Sobota (Ur. objave, št. 12/80, 36/81, 11/84 in 4/86), je Izvršni svet Skupščine občine Murska Sobota na seji, dne 26. 4. 1988, sprejel

ODREDBO

o javni razgrnitvi osnutka zazidalnega načrta za posamezna območja v naselju Rakičan

I.

Javno se razgrne osnutek zazidalnega načrta za posamezna območja v naselju Rakičan, ki ga je pod št. 5/88-ZN/S izdelal Zavod za ekonomiko in urbanizem v Murski Soboti.

II.

Osnutek zazidalnega načrta se razgrne v prostorih Gasilskega doma v Rakičanu ter v izloži zgradbe Skupščine občine Murska Sobota (Titova cesta).

Javna razgrnitev traja 30 dni od dneva objave v Uradni objavah pomurskih občin. V tem času bo organizirana tudi javna razprava, kraj in čas razprave bo določen naknadno.

III.

V času javne razgrnitve lahko dajo občani, organi in organizacije pismene pripombe k osnutku zazidalnega načrta Zavodu za ekonomiko in urbanizem v Murski Soboti, Staneta Rozmana ul. št. 5 ter Komiteju za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve občine Murska Sobota.

Številka: 351-2/88-4
M. Sobota, dne 26. 4. 1988

Predsednik
Izvršnega sveta SO M. Sobota
Janez ŠTOL, l. r.

130

Na podlagi 5. člena zakona o družbeni kontroli cen (Ur. list SRS, št. 9/85) in 2. člena odloka o določitvi organa za sprejem ukrepov neposredne kontrole cen (Ur. objave pomurskih občin, št. 11/85) je Izvršni svet Skupščine občine Gornja Radgona na seji dne 13. 5. 1988 sprejel naslednjo

ODREDBO o določitvi najvišjih cen

1. člen

Cene naslednjih proizvodov in storitev iz 5. člena zakona o družbeni kontroli cen (Uradni list SRS, št. 9/85): prevoz potnikov v mestnem in primestnem cestnem prometu, osnovne komunalne storitve in stanarine, ki so jih organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti ter nosilci samostojnega osebnega dela oblikovali v skladu s predpisi in uporabili na tržišču do uveljavitve te odredbe, se s to odredbo določijo kot najvišje.

2. člen

Ne glede na 1. člen te odredbe smejo organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti ter nosilci samostojnega osebnega dela cene svojih proizvodov in storitev, ki so po predpisih veljale in bile uporabljene na tržišču na dan uveljavitve te odredbe povečati, in sicer:

a) stanarine	do 40 %
b) osnovne komunalne storitve povprečno	do 15 %
— distribucija vode	do 20 %
— odvajanje odplak	do 70 %
— gospodarstvo	do 20 %
— gospodinjstva	do 10 %
— družb. dejav.	do 20 %
— odvoz odpadkov	do 20 %

3. člen

Z dnem, ko začne veljati ta odredba, nehajo veljati odredbe o določitvi najvišjih cen (Ur. objave pomurskih občin, št. 31/87, 33/87, 5/88, 6/88 in 12/88).

4. člen

Ta odredba začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 38-7/87-11
Datum: 13. 5. 1988

Izvršni svet
skupščine občine Gornja Radgona
Predsednik:
Janjo Slavič, dipl. ing. agr.

131

Na podlagi 5. člena zakona o družbeni kontroli cen (Ur. list SRS, št. 9/85) in 1. člena odloka o pooblastitvi Izvršnega sveta SO Murska Sobota za sprejemanje ukrepov neposredne kontrole cen na ravni občine (Ur. objave, št. 10/85) sprejema Izvršni svet SO Murska Sobota, na seji dne 10/5-1988

ODREDBO o določitvi najvišjih cen

1. člen

Cene naslednjih proizvodov in storitev iz 5. člena zakona o družbeni kontroli cen (Ur. list SRS, št. 9/85): prevoz potnikov v mestnem in primestnem cestnem prometu, osnovne komunalne storitve in stanarine, ki so jih organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti ter nosilci samostojnega osebnega dela oblikovali v skladu s predpisi in uporabili na tržišču do uveljavitve te odredbe se s to odredbo določijo kot najvišje.

2. člen

Ne glede na 1. člen te odredbe smejo organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti ter nosilci samostojnega osebnega dela cene svojih proizvodov in storitev ki so po predpisih veljale in bile uporabljene na tržišču na dan uveljavitve te odredbe povečati in sicer:

a) stanarine in najemnine	do 35 %
b) osnovne komunalne storitve	
— distribucija vode	do 35 %
— odvajanje odplak	do 35 %
— odvoz odpadkov	do 35 %

Povečanje se uveljavi od 1. 6. 1988 dalje.

3. člen

Ta odredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 38-4/88-3
M. Sobota, 10/5-1988

Predsednik IS
Skupščine občine M. Sobota
Janez ŠTOL, dipl. oec.

Komisija za delovna razmerja osnovne šole Štefan Kuhar-Bojan Puconci

objavlja

naslednja prosta dela in delovne naloge.

- učitelja fizike—tehnične vzgoje, PRU, NDČ,
- učitelja gospodinjstva, PRU, NDČ,
- učitelja biologije, PRU, DČ s skrajšanim delovnim časom,
- učitelja matematike, PRU, DČ s skrajšanim delovnim časom,
- učitelja nemščine—angleščine, NDČ s skrajšanim delovnim časom,
- učitelja telesne vzgoje, PRU, DČ,
- vzgojiteljice v VVE Mačkovci, NDČ,
- varuhinje v VVE Puconci, NDČ s polovično delovno obvezo,
- varuhinje v VVE Mačkovci, NDČ.

Rok prijave: 8 dni po objavi.

tehnostroj

DO Tehnostroj, industrija vozil in kmetijske mehanizacije, p. o., Ljutomer, Prešernova c. 40

Delavski s vet

razpisuje

prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

POMOČ PRI VODENJU DELOVNE ORGANIZACIJE

Pogoji:

- visoka ali višja izobrazba strojne smeri,
- najmanj 3 leta delovnih izkušenj.

Kandidati bodo za razpisana dela in naloge izbrani za dobo 4 let.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: DO Tehnostroj, industrija vozil in kmetijske mehanizacije, p. o., Ljutomer, Prešernova c. 40 — z oznako »za delavski svet«. O izbiri bomo vse prijavljene kandidate obvestili v 30 dneh po poteku razpisnega roka.

gorenjevarstroj

Industrija in montaža n. sol. o. Lendava

Komisija za delovna razmerja tozda Varis objavlja na podlagi samoupravnih aktov prosta dela in naloge:

ATESTIRANI VARILEC

Pogoji:

KV ključavničar

- nad 7 mesecev delovnih izkušenj s področja varjenja in opravljen A test za varjenje.

Izbrani kandidat bo sklenil delovno razmerje za nedoločen čas. Kandidate za opravljanje teh del in nalog prosimo, da pošljejo vloge z dokazili o strokovni izobrazbi v 8 dneh od objave na naslov: Gorenje Varstroj, Lendava, Kadrovska služba.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh od preteka prijavnega roka.

TEKSTIL LJUBLJANA
TOZD PLETILSTVO PROSENJAKOVCI
PARTOSFALVA

na osnovi sklepa delavskega sveta tozda **razpisuje** prosta dela in naloge:

1. VODJA FINANČNE SLUŽBE

Pogoji:

- kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:
  - a) da imajo srednjo ali višjo šolsko izobrazbo,
  - b) najmanj pet let delovnih izkušenj in organizacijske in druge sposobnosti za vodenje fin. službe.

2. VODJA TEHNIČNE SLUŽBE

Pogoji:

- kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:
  - a) da imajo višjo ali visoko šolsko izobrazbo,
  - b) najmanj 3 leta delovnih izkušenj in organizacijske in druge sposobnosti za vodenje tehnične službe.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: TEKSTIL PROSENJAKOVCI, za KADROVSKO KOMISIJO.

Prijavljene kandidate bomo o izidu imenovanja obvestili v 30 dneh po izteku objave.

AGRARIACOOP ZAGREB
Sektor prodaje — Ljubljana
AGROMARKET LJUTOMER, Miklošičev trg 1

Razpisuje
JAVNO DRAŽBO

za prodajo dostavnega vozila KOMBI — ZASTAVA 1300, neregistriran, v voznem stanju, izključna cena 500.000.— din; ogled v poslovalnici AGROMARKET Ljutomer, Miklošičev trg 1, 26. maja 1988 ob 10. uri. Dražba bo 26. maja 1988 ob 11. uri. Udeleženci dražbe so dolžni pred njo položiti 10-odstotno varščino. Vozilo se prodaja po sistemu videno—kupljeno

Nujno iščemo

GOSPODINJSKO POMOČNICO

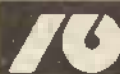
Dobro plačilo.
Zaposlitev takoj!
Oglasite se v **parfumeriji ZA-GAVEC** v avstrijski Radgoni.

AVTORADGONA, TOZD TRANSPORT

PREKLICUJE

uničeno tablico za identifikacijo kamiona ZASTAVA 645 AN.

Št. šasije: 008575
št. motorja: 038832
Leto nabave: 29. 2. 1980

ljubljska banka

Pomurska banka Murska Sobota

Komisija za delovna razmerja

OBJAVLJA

za potrebe PE G. Radgona

prosta dela in naloge

v oddelku **blagajne** in likvidature PE Gornja Radgona

VODJA ODDELKA BLAGAJNE IN LIKVIDATURE V PE GORNJA RADGONA

Poleg splošnih pogojev pričakujemo od kandidatov:

- višjo šolo ekonomske smeri
- dve leti delovnih izkušenj

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov:

LB Pomurska banka Murska Sobota, Trg zmage 7.

Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili 45 dni po objavi.

Gradbeno obrtno podjetje GRADITELJ-KOMUNA Beltinci na podlagi sklepa delavskega sveta razpisuje

JAVNO DRAŽBO

za prodajo naslednjih rabljenih osnovnih sredstev in drobnega inventarja:

1. Osebni avtomobil wartburg tourist izključna cena letnik 1978, neregistriran 1 kos 450.000.—
2. Formatna krožna žaga 1 kos 150.000.—
3. Druga osnovna sredstva (trajnožarne peči, mešalci za beton) in drobn inventar (po seznamu, ki je na oglasni deski v upravi) dne 21. maja 1988 ob 9. uri na sedežu DO Beltinci, Št. Kovača 21.

V izključni ceni ni zajet prometni davek, ki ga plača kupec. Vsa navedena sredstva so naprodaj po načelu VIDENO-KUPLJENO.

Pred začetkom dražbe morajo interesi plačati 10% varščino.

Pomurski zdravstveni center TOZD Splošna bolnišnica M. Sobota ponovno **objavlja** prosta dela in naloge

vodenje kuhinje

za nedoločen čas.

Pogoji: V. stopnja VIP — gostinske usmeritve: kuharski tehnik, 1 leto delovnih izkušenj, tečaj za varstvo pri delu in 3-mesečno poskusno delo, ali IV. stopnja VIP — gostinske usmeritve: kuhar, 2 leti delovnih izkušenj na enakih oz. podobnih delih.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: PZC TOZD Splošna bolnišnica M. Sobota. Prijavljene kandidate bomo o izidu izbire obvestili v 30-dneh po izteku objave.

Razpisna komisija SKŠ Rakičan razpisuje prosta dela in naloge

ravnatelja

za dobo 4 let

Kandidat za razpisana dela in naloge mora poleg splošnih pogojev, predpisanih v ZZZ in Zakonu o usmerjenem izobraževanju izpolnjevati še naslednje:

- visokošolska izobrazba določene smeri ali stroke
- najmanj pet let delovnih izkušenj v vzgojno-izobraževalnem delu
- da ima ustrezne organizacijske in vodstvene sposobnosti ter se zavzema za razvoj samoupravnih odnosov

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema razpisna komisija 15 dni po objavi.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končani izbiri.

Kandidati naj pisna dokazila o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljejo na naslov: Srednja kmetijska šola Rakičan, Lendavska

SLOVENIJALES

DO
PLATANA
MURSKA SOBOTA
lesna industrija, n. sol. o.

Začasni kolegijski organ DO Platana objavlja prosta dela in naloge

VODJA SLUŽBE VARSTVA PRI DELU IN INVESTICIJ

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- višja izobrazba strojne smeri, specialist za varstvo pri delu,
- strokovni izpit za pooblaščenca iz varstva pri delu in požarne varnosti,
- 3 leta delovnih izkušenj.

Poskusno delo tri mesece.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: Slovenijales, LI Platana, M. Sobota, Lendavska 29

O izbiri bomo kandidate obvestili v zakonskem roku.

RAZPISNA KOMISIJA
ZAVODA ZA KULTURO OBČINE LENDAVA
razpisuje prosta dela in naloge

VODJE ZAVODA

(reelekcija)

Kandidati morajo poleg v zakonu določenih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- visoka izobrazba ustrezne smeri in tri leta delovnih izkušenj na področju kulturnih dejavnosti ali
- višja šolska izobrazba ustrezne smeri in pet let delovnih izkušenj na področju kulturnih dejavnosti
- zaželeno je znanje madžarskega jezika

Kandidat bo imenovan za štiri leta. Rok za prijavo je 8 dni po objavi razpisa. Vsi kandidati bodo obveščeni o izbiri v 15 dneh. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev je potrebno poslati na naslov: ZAVOD ZA KULTURO OBČINE LENDAVA, Partizanska 10, 69220 LENDAVA.

RAZPISNA KOMISIJA
ZAVODA ZA KULTURO OBČINE LENDAVA

razpisuje

prosta dela in naloge:

1. VODJA KNJIŽNICE
2. VODJA GALERIJE IN MUZEJA
3. RAČUNOVODJA IN KNJIGOVODJA

Kandidati morajo poleg v zakonu določenih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- Pod 1. — visoka izobrazba ustrezne smeri in 3 leta delovnih izkušenj iz knjižničarske dejavnosti ali
- višja izobrazba ustrezne smeri in 5 let delovnih izkušenj iz knjižničarske dejavnosti
  - obvezno je znanje madžarskega jezika
- Pod 2. — Visoka izobrazba ustrezne smeri in 3 leta delovnih izkušenj iz likovne in muzejske dejavnosti ali
- višja izobrazba ustrezne smeri in 5 let delovnih izkušenj iz likovne in muzejske dejavnosti
  - zaželeno je znanje madžarskega jezika
- Pod 3. — višja izobrazba ustrezne smeri in 3 leta delovnih izkušenj v vodenju računovodskih del ali
- srednja izobrazba ustrezne smeri in 5 let delovnih izkušenj v vodenju računovodskih del.

Kandidati bodo imenovani za dobo štirih let. Rok za prijavo je 8 dni po objavi razpisa. Vsi kandidati bodo obveščeni o izbiri v 15 dneh. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev je potrebno poslati na naslov: ZAVOD ZA KULTURO OBČINE LENDAVA, Partizanska 10, 69220 LENDAVA.

SLOVENIJALES

DO
PLATANA
MURSKA SOBOTA
lesna industrija, n. sol. o.

SLOVENIJALES, LI PLATANA, Lendavska 29, MURSKA SOBOTA

Objavlja po sklepu začasnega kolegijskega organa

JAVNO PRODAJO

rabljenega vozila

KOMBI ZASTAVA 435 K, letnik 1981.

Dražba bo v ponedeljek, 25. 5. 1988, na Lendavski 29, Murska Sobota,

izključna cena, je 990.000 — din, avto je vozen, neregistriran.

Ogled vozila je na dan dražbe od 10.00 do 10.30.

Varščino v višini 10 % od izključne cene bomo prejeli med 10.30—11.00. Nakup vozila je po sistemu »videno-kupljeno«, kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali.

Kupec plača kupljeno vozilo takoj po dražbi. Prometni davek ni vračunan v ceno.

Avto-moto društvo Lendava zaradi napake v prvi objavi

ponovno razpisuje prosta dela in naloge

vodje avtošole

Pogoji:

- najmanj srednješolska izobrazba,
- zaželjene izkušnje pri delu v avto-moto društvu.

Kandidati naj priložijo k prijavi krajši program dela. Rok prijave je 8 dni po objavi.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po poteku razpisa. Morebitne dodatne informacije dobite na OK SZDL Lendava, telefon: 75-052.

KMETIJSKA ZADRUGA PANONKA
Murska Sobota, o. sol. o.

ABC POMURKA — KZ PANONKA
TZO KMETIJSKA KOOPERACIJA
PETROVCI

objavlja prosta dela in naloge

— **KMETIJSKI TEHNIK**
pripravnik za določen čas v skladišču G. Petrovci

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, mora kandidat izpolnjevati še naslednje:

- končana srednja kmetijska šola
- vozniki izpit kategorije B

Prošnje z ustreznimi dokazili naj kandidati vložijo v 8 dneh na naslov: ABC POMURKA — KZ PANONKA Murska Sobota, Marčišavska 3, 69000 Murska Sobota.

Radijski in televizijski spored od 20. do 26. maja

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA
16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Lepo je v, naši domovini biti mlad ... mladinska oddaja, 17.30 — Glasba-reklame-glasba, 18.00 — »21-232« propagandno-glasbena oddaja, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Sobotna reportaža, 17.20 — Strokovnjak odgovarja, 17.40 — Glasba-reklame-glasba, 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 14.00 do 16.00 (telefon: 21-232)	10.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Oddaja v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne (Aktualni prispevek: Pred dnevom mladosti, kmetijska oddaja, humor), 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21-232)	16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Oddaja o športu, 17.30 — Glasba-reklame-glasba, Priporočajo vam ... 18.00 — Iskanje-znanje-ustvarjanje, 18.15 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — V živo, 17.30 — Glasba-reklame-glasba, 18.00 — Sotočje, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Gospodarska tema, 17.30 — Glasba-reklame-glasba, 18.00 — Vprašanja-odgovori, 18.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Oddaja o kulturi, 17.30 — Glasba-reklame-glasba, 18.00 — Povejmo javno, 18.15 — Svet Romov-Romano vila, 18.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.
TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA
9.45—13.15 in 16.00—23.55 Teletekst RTV Ljubljana. 10.00 Tednik. 11.00 Orli in sokoli, ponovitev dokumentarne oddaje. 11.40 Morante: Zgodovina, ponovitev 2. dela italijanske nadaljevanke. 17.50 Grizli Adams, 16. del ameriške nanizanke. 18.15 Grafiki BiH: Emir Dragolj. 19.01 Obzornik. 19.30 Tv dnevnik. 20.20 A. Dumas: Gospa Monsorjska, 4. del francoske nadaljevanke. 21.20 Prvi raj: Podjarmljeni bogovi. 22.10 Tv dnevnik. 22.25 Blagoslovljen par, švedski film.	7.35—12.20 in 16.25—00.40 Teletekst RTV Ljubljana. 8.00 Radovedni Taček, 7. oddaja. 8.15 Pamet je boljša kot žamet. 8.20 Prežihov Voranc: Solzice. 8.40 A. Lindgren: Erazem in potepuh, ponovitev 3. dela otroške nadaljevanke. 9.10 Makedonske narodne pripovedke, 8. oddaja. 9.40 Periskop. 10.40 Republiška revija MPZ Zagorje 86, 9. oddaja. 11.20 Aktualno. 12.00 Jubilejna teveteka, ponovitev 16. oddaje. 16.55 Ti loviš, slovenski film (čb). 18.25 Kratak film. 19.30 Tv dnevnik. 19.59 Naš utrip. 20.30 W. Faulkner: Dolgo vroče poletje, 2. del ameriške nadaljevanke. 21.25 Križ kraja. 22.45 Tv dnevnik. 23.00 Skrij se med ljudi, ameriški film.	8.55—13.15 in 14.10—22.40 Teletekst RTV Ljubljana. 9.20 Živ žav. 10.15 Grizli Adams, ponovitev 17. dela ameriške nanizanke. 10.40 W. Faulkner: Dolgo vroče poletje, ponovitev 2. dela. 11.30 Domači ansambli: Ansambel Marelja. 12.00 Kmetijska oddaja TV Novi Sad. 13.00 Živali pred kamero: snežne opice na Japonskem, ponovitev 2. dela. 14.50 J. Dietl: Sinovi in hčere steklarja Jakoba, 7. del. 15.55 Veliki Ziegfeld, ameriški film (čb). 19.30 Tv dnevnik. 20.05 I. Brešan: Obljubljena dežela, 4. del. 20.55 Zdravo.	9.45—12.00 in 16.30—... Teletekst RTV Ljubljana. 10.00 Mozaik. 10.15 Zrcalo tedna. 10.30 Igrani film. 17.05 Mozaik, ponovitev. 17.20 Zrcalo tedna. 17.35 Radovedni Taček, 8. oddaja. 17.50 Makedonske narodne pravljice, 9. del. 18.20 Živalski svet: Jaguar, poljudnoznanstvena oddaja. 19.01 Obzornik. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 P. Jaroš: Tisočletna čebela, 1. del slovaške nadaljevanke. 21.05 Omizje.	9.45—11.20 in 16.10—23.00 Teletekst RTV Ljubljana. 10.00 Šolska TV: Kemija — površinska napetost. 11.00 Tuji jeziki: Angleščina, 42. lekcija. 16.40 Mozaik — šolska TV, ponovitev. 17.30 Pamet je boljša kot žamet. 17.45 Portret Pavla Kunaverja: Sivi volk. 19.01 Obzornik. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Gledališka predstava. 21.10 Osmi dan, oddaja o kulturi. 21.50 Tv dnevnik. 22.05 Video godba.	9.45—12.10 in 15.30—22.15 Teletekst RTV Ljubljana. 10.00 Gledališka predstava, ponovitev. 11.00 Osmi dan, oddaja o kulturi. 11.40 Mostovi. 16.00 Osmi dan, oddaja o kulturi. 16.40 Mostovi. 17.10 Tuji jeziki: Angleščina, 42. lekcija. 17.30 Roža čudotvorna. 17.45 A. Lindgren: Erazem in potepuh, 4. del otroške nadaljevanke. 18.15 Življenje delavke, dokumentarna oddaja TV Novi Sad. 19.01 Obzornik. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Dan mladosti, prenos. 21.35 Mali koncert: Andrej Petrač, violončelo. 21.50 Tv dnevnik. 22.05 Video strani.	9.45—12.40 in 16.10—00.05 Teletekst RTV Ljubljana. Mozaik — šolska TV. 11.10 Igrani film, ponovitev. 16.40 Mozaik — šolska TV, ponovitev. 17.50 Indijanske legende, 7. del kanadske nanizanke. 18.15 Naša pesem, 3. oddaja. 19.01 Obzornik. 19.30 Tv dnevnik. 22.35 Tv dnevnik. 22.50 Jubilejna teveteka, 20. oddaja.
TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB
Prvi program 8.30 Tv v šoli, 15.50 Ponovitve, 17.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Lovca (nadaljevanje), 20.55 Kviz, 22.00 Dnevnik, 22.20 Kultura, 23.50 Nočni program.	Prvi program 9.00 Tv v šoli, 14.45 Narodna glasba, 15.15 Tedenški tv spored, 16.00 Sport, 16.45 Tv koledar, 16.50 Poročila, 17.00 Sport, 18.10 Dok. oddaja, 19.00 Risanaka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Boljše življenje, 21.05 Hotelske zgodbe (film), 22.45 Dnevnik, 23.15 Nočni spored.	Prvi program 10.20 Poročila, 10.30 Nedeljsko dopoldne za mladi, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Družinski magazin, 13.30 Poklicno usmerjanje, 14.00 Bogatašinja, 14.50 Resna glasba, 15.35 Dokumentarna sestavljenka, 16.35 Agonija in ekstaza (film), 18.55 Risaneka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Panonec (zabavna nadaljevanje), 21.35 Na Newyorških dokih (film), 23.15 Dnevnik, 23.35 Nočni spored.	Prvi program 8.30 Tv v šoli, 15.50 Ponovitve, 17.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Drama, 21.10 Kako zelena je moja dolina, 22.05 Dnevnik, 22.25 Nočni spored.	Prvi program 8.30 Tv v šoli, 15.50 Ponovitve, 17.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Veselja in žalosti (nadaljevanje), 21.05 Teme in dvomi (politični magazin), 22.35 Dnevnik, 22.55 Nočni spored.	Prvi program 8.35 Tv v šoli, 15.50 Ponovitve, 17.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Dan mladosti, 22.00 Dnevnik, 22.20 Kronika Neumskih festivala, 23.15 Nočni spored.	Prvi program 8.30 Tv v šoli, 15.50 Ponovitve, 17.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Politični magazin, 21.00 Gibljive slike, 23.00 Dnevnik, 23.20 Nočni spored.
TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA
Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Trdno v sedlu, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Stari, 21.20 Glasbene anekdote, 22.05 Sport, 22.50 Umetnine.	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.35 Ponovitve, 13.45 Otroški in mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Nogomet, 19.00 Vesela sobota, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Večer v Baden Badnu, 21.50 Da, ministrski predsednik, 22.15 Kabaret, 23.15 Življenje videa.	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Ponovitve, 14.00 Otroški in mladinski spored, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Jug (film), 23.30 Pulcinella (glasbena komedija). Drugi program 9.00 Matineja (risanke, glasba, literatura), 13.45 Sportno popoldne, 17.15 Klub seniorjev, 18.00 Medij, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Mož z zlato pištolo (film), 22.20 Vizije, 22.25 Seganje k zvezdam, 23.10 Vprašanje časti (film).	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Otroški in mladinski spored, 10.00 Religija, 12.00 Opera matineja, 14.50 Otroški in mladinski spored, 17.15 Tv kuhinja, 18.00 Lipova cesta, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Mešto zločina, 21.55 Eleganti pes, 22.40 Nebo in pekeli (film), 0.35 Sport, 0.40 Colombo.	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 15.05 Otroški in mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Princisa Daisy, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Avstrija, 21.05 Dediščina Guldenburgov, 21.55 Alibi (film), 23.40 Velika dolina.	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Princisa Daisy, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Sport, 22.15 Upor prostozidarev (film), 23.50 FBI.	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Princisa Daisy, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Do brodoštev v klub, 21.55 Lepa dekleta in trdi dolarji (film), 23.35 Uporniki Liang San Poja.
TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA
8.20 Leteči Holandec, pon. 9.15 Telovadba za invalide. 9.30 Delta. 9.55 Poročila s partijske konferencie. 16.50 Spored za 4 dni. 17.00 Dnevnik, o partijski konferenci. 17.15 Za upokojece. 17.45 Tekla. 18.00 Okno, služnostni program. 19.30 Dnevnik, o partijski konferenci. 21.05 L. Tabi: Jubilej, TV igra. 22.10 100 dni v Palermu, italijansko-francoski film. 23.45 TV dnevnik.	9.00 Ponovitve. 10.05 Utica. 10.35 Tretji kanal. 11.20 Za naše zdravje. 11.25 Korolesarska šola. 11.30 Sosedje, pon. 12.05 Ritmična športna gimnastika. 15.00 Srečanje ciganskih godb. 15.50 Risanaka. 16.15 Barkochba. 17.00 Dnevnik. 17.15 Dokumentarni film. 18.15 Kodaly: Binkoštna. 18.45 Risanaka. 19.30 Dnevnik. 21.05 Sam, avstralski film. 22.40 Srečanje ciganskih godb, 2. del. 23.30 TV dnevnik.	8.10 Spored za otroke. 10.40 Srečanje ciganskih godb, 3. del. 11.40 Poročila. 14.10 En dan na vrhu. 14.30 James Last Band show. 15.00 Nova Zelandija. 16.00 Srečanje ciganskih godb, gala. 17.00 Dnevnik. 17.15 Delta. 17.40 Oglejmo si skupaj. 18.25 Pravljice. 19.00 Dnevnik. 20.10 Srečanje pri Parizu, TV variacija igre. 21.45 Telesport. 23.05 Poročila.	17.25 Poročila. 17.30 Zrcalna slika, izbor iz TV programov. 19.10 Večerna pravljica. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Paul Daniels show, angleški film. 20.55 Umetnina tedna, Adolph von Menzel: Pridiga na prostem. 21.00 Notranjopolitični program. 22.30 Tv dnevnik. — II. program oddaja vsak dan od 8.30.	9.00 Šolska TV. 10.05 Poročila. 10.50 Telovadba za invalide. 17.20 Tv spored za 3 dni. 17.40 Kalendar, magazin. 18.40 Nils Holgersson, risanka. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Vsi smo šoloobvezniki, 8. del češke serije. 21.05 Studio '88, kulturni TV tednik. 21.50 Karologija, ameriška zdravstvena serija. 22.05 Vandrovček, dokumentarni film. 22.40 Tv dnevnik.	9.05 Solist, bolgarski film. 9.55 Resna glasba, Mendelssohn. 17.05 Videoklipi, po želji gledalcev. 17.45 Dekleta—dečki. 18.25 Samo za besedo, za boljši jezik. 18.50 Literarne igranke za otroke. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Pot do finala. 20.10 Benfica—PSV Eindhoven, finalna tekma za pokal evropskih nogometnih prvakov. 22.20 Tudi vnuki bodo videli? Varstvo mest. 23.00 Tv dnevnik.	9.05 TV doktor, otroški šport. 9.15 Tretja meja, pon. 17.10 Poročila. Tretji kanal, 4. del: Stanovanci. 18.20 Telesport. 19.15 Zrebanje lota. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Nova Odprta knjiga. 20.55 Resna glasba, Debussy. 21.00 Parabola. 21.30 Krimi lekcije: 1. Skupna linija, 2. Priglaske muškatnega oreščka, 3. Plača za službo, 4. Dve muhi na mah. 22.30 Tv dnevnik.

ljubljanska banka
Pomurska banka Murska Sobota

ljubljanska banka
Pomurska banka Murska Sobota

VODITELJI — NOVOST II. TV DNEVNIKA

Če redno spremljate dnevnoinformativne oddaje, predvsem tiste v poznejših večernih urah, ste prav gotovo opazili nove obraze — voditelja drugega televizijskega dnevnika. V tej vlogi so novinarji, ki so hkrati tudi uredniki te oddaje, prisločili na pomoč napovedovalcem, ki so doslej sami povezovali prispevke v drugem dnevniku. Čeprav ste jih v dobrem mesecu dni, odkar se pojavljajo na malih zaslonih, verjetno že spoznali, naj jih vseeno še enkrat predstavimo: to so Nada Lavrič, Jani Luštrek in Stane Šterbuc. V prihodnje nameravajo groz voditeljev še razširiti.

S to novostjo naj bi drugi televizijski dnevnik dobil pomembnejše mesto med dnevnoinformativnimi oddajami, postal naj bi pestrejši, zanimivejši in bolj domač. Poleg pregleda pomembnih novic z domačega in tujega prizorišča, je v drugem dnevniku več prostora namenjeno temi dneva — to pa je vsak dogodek, ki s svojo aktualnostjo in odmevnostjo opravičuje podrobnejšo obdelavo.

Nedelja, 22. maj TV 20.05

Ivo Brešan: OBLJUBLJENA DEŽELA, 4., zadnji del nadaljevanke TV Zagreb
Po Martinem pričanju ostanjejo nejasna mnoga dejstva o primeru, ki ga obravnava sodišče. Nikakor ni moč dokončno pojasniti vzroka za uboj. Izjava mora dati tudi Milan Zec, ki je veljal za človeka s slabim značajem in preteklostjo. Bil pa je Markanov pomočnik v zadrugi. Od Zeca zahtevajo, naj pred sodiščem odgovori na bistveno vprašanje, namreč, ali je Markan ubil Milišo zato, ker je ta vedel, da trguje z lažnimi izpiscnicami iz zadruga?

TOREK, 24. maj TV 17.30

PAMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET: KDO PREGANJA ČRVE V LESU?
Kadar se pojavijo v lesu drobne luknjice, bržgamo vanje sredstva proti škodljivcem. Kaj pa je v teh tekočinah in praških proti mrčesu? V njih je velikokrat vezan klor, ki ga lahko dokažemo.

Poskus naredite le s pomočjo staršev ali vzgojiteljev. Poskus je vodil Saša Glažar, ilustracijo iz Cicibana je narisal Božo Kos, oddajo smo pripravili po knjigi Aleksandre Kornhauser Pamet je boljša kot žamet v sodelovanju z Državno založbo Slovenije.

SOBOTA, 21. maj TV 16.55

TI LOVIŠ — slovenski črno-beli film (1960)
Film Ti loviš je France Kosmač posnel leta 1961. Včasih je bil zelo priljubljen mladinski film. Drugače kot njegove prejšnje uspešnice (Dolina zručen, Kekec) se film Ti loviš loteva povsem sodobne tematike, kakršna je bolj značilna za kasnejšo domačo mladinsko filmsko produkcijo.

Zgodba se odvija med počitnicami na morju, kjer se spoprijatelj skupina otrok. Njihove igre postanejo resničnost, ko nekdo neki nemški turistiki ukrade torbico. Otroci si na moč prizadevajo najti tati. Pri tem si pomagajo z najrazličnejšimi ukanami in vragolijami, ki pa odraslim niso preveč všeč, saj ne verjamejo v njihovo sposobnost. Zgodbi pa se, da se na koncu izkažejo kot pravi junaki, saj so pri nedolžnem iskanju torbice prišli na sled pravim neprilpravnim ... Čeprav je film nastal že več kot pred četrdesetletja, je zgodba za nadohodno mladino še vedno nadse zanimiva, saj je nekakšna mladinska kriminalka, polna iskrivosti in lahkotnega počitniškega vzdušja.

DVOSOBNO STANOVANJE, po možnosti neopremljeno, v Murski Soboti, iščemo. Telefon: 24-102. M-4374

ENOSOBNO OPREMLJENO STANOVANJE oddamo v najem poštenim osebam. Naslov v upravi lista, ali po telefonu: 23-530.

Zaposlitve

KAKRŠNOKOLI HONORARNO DELO bi opravljal na domu. Naslov v upravi lista. M-4201

ŽENSKO ZA VARSTVO 15-mesečnega fantka, od 1. 6. do 15. 8., iščemo. Telefon po 15. uri: 23-029. M-MM

POMOČ PRI DELU NA SREDNJI KMETIJI iščemo. Možnost poznejšega dedovanja. Naslov na upravi lista. M-4296

VARSTVO ZA OSEM IN ENAJST LET STARIH HČERK, deset dni v mesecu, od 14. do 20. ure, iščemo. Branimir Požarnik, Puconci 8 c. M-4297

ŠIVILJO zaposlim. Delo v dopoldanskem času. Informacije po telefonu: 21-877. M-4390

KV FRIZERKO ZAPOSIM. Majda Balazic, Murska Sobota, Miklošičeva 26. M-4392

MIZARSKEGA POMOČNIKA IN NK delavca zaposlim takoj. Mizarstvo Vutek, Vaneča 36 ali telefon: 72-557. M-4399

SAMOSTOJNEGA KLJUČAVNIČARJA, veččega dela za montažo klimatskih naprav, zaposlim za nedoločen čas. OD po dogovoru. Informacije po telefonu med 7. in 8. uro: (069) 79-092.

Razno

PREKLIC! Preključujem veljavnost maturitetnega spričevala, izdanega na SČTPU smer

SPLOŠNA GIMNAZIJA, za šolsko leto 1982/1983. Andrejka Cizej, Murska Sobota, Ljudske pravice 8. M-4207

PREKLIC!

Preključujem veljavnost maturitetnega spričevala, izdanega na SČTPU smer SPLOŠNA GIMNAZIJA, izdano za šolsko leto 1982/1983. Zdravko Pravič, Murska Sobota, Štefana Kovača 17. M-4208

STROKOVNO VAM ZAVARIM ALI POPRAVIM ZASUNE CISTERNE CREINA (ventile). Štefan Šiftar, Strukovci št. 2. Se priporoča za obisk! M-4222

PREKLIC!

Preključujem veljavnost BONA V ZNESKU 71.800,- din, izdanega pri HKS KZ Panonka, TZO Belinci. Jožef Kociper, Beltinci, Gregorčičeva 47. M-4230

ROLETE, LESENE IN PLASTIČNE, v različnih barvnih odtenkih in izvedbah, montiram. Golubič, Maribor, telefon: 062 26-103. M-3478

IZGUBLJENO!

V neznanu se je zatekel ŠKOTSKI OVČAR LESI, sliši na ime HARI. Vse informacije sporočite za nagrado na naslov: Rudi Čarni, Ivanovci 25 B, telefon: 77-003. M-MM

KINOLOŠKO DRUŠTVO VABI 21. maja ob 20. uri na kinološki ples, ki bo v kavarni HOTELA DIANA, Bogat srečolov z glavnim dobitkom — mladim nemškimi ovčarjem z rodovnikom. Ljubitelji kinologije vabljeni! M-MM

PREKLIC!

Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 14232—3, izdano pri HKS KZ Panonka M. Sobota. Štefan Kološa, Vaneča 60, p. Puconci. M-4404

PREKLIC!

Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 387308, izdano pri HKZ KZ Panonka M. Sobota, Jože Lenarčič, Nemčavci 37. M-4417

Marija Režonja

iz Renkovec 11

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence in šopke ter jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Posebna hvala sorodnikom, sosedom, prijateljem, znanec, g. kaplanu za pogrebni obred, govorniku za poslovične besede in pevcem za odpete žalostinke.

Žalujemo: hčerki Marija in Rozika z družinama in sin Franc

ZAHVALA

Nepričakovano, tiho in brez slovesa nas je v 68. letu starosti zapustila naša draga mama in stara mama

Ob smrti dragega moža in očeta

Ivana Vrebca

upokojenega carinika iz M. Sobot

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom za požrtvovalno pomoč, lovski družini Cankova in kolektivu Carinarnice G. Radgona pa še za organizacijo pogrebne svečanosti in tolažilne besede.

ŽALUJOČI: DRUŽINA VREBAC

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta, dedija, brata in strica

Leopolda Jeneša

s Tišine

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih, ga spremljali na zadnji poti, okrasili njegov grob s cvetjem ter nam ustno ali pisno izrekli sožalje.

Posebna hvala osebju internega oddelka soboške bolnišnice za lajšanje njegove bolezn, g. župniku za opravljeni pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, gasilcem in govorniku KS za tople besede slovesa.

VSI NJEGOVI

Zbogom, ljuba žena, mama draga! Zaprla trudne si oči, zaspala in brez slovesa naju zapustila, za vedno te črna je zemlja zakrila!

ZAHVALA

Po zahrbtni bolezni nas je nenadoma zapustila komaj 45-letna draga žena, mama, hči, sestra in sorodnica

Anica Kerec

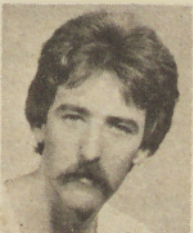
roj. Buček od Jurija

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znanec, ki ste jo obiskovali in tolažili v času težke bolezni ter vsem zdravnikom in ostalemu osebju, ki ste ji lajšali hude bolečine. Hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti, ji darovali vence in cvetje, se poslovili od nje ter sočustvovali z nami.

Posebna hvala g. župniku, pevcem, šolskemu pevskemu zboru, govornikom in godbi za ganljivo slovo ter sosedom, sodelavcem, sorodnikom in ostalim sovaščanom za vsestransko pomoč v težkih trenutkih.

Jurij, 6. maja 1988

ŽALUJOČI: mož Jože in sin Robert, oče Franc, sestre Majda in Vera z družinama, bratje Drago, Jože in Franc z družinami, moževi sestra in bratje z družinami ter ostalo sorodstvo.

Kako je hiša prazna, odkar tebe v njej več ni. Bila je prej tako prijazna, zdaj pusta bo večne dni.

17. maja 1988 je minilo leto polno žalosti in neizmerne bolečine, odkar nas je tragično zapustil naš dragi

Franc Tibola

roj. 6. 4. 1955 v Dolencih

29. maja 1988 pa bo minilo petnajst let, odkar nas je tragično zapustil naš dragi

Sergej Buršič

roj. 24. 2. 1951 v Celju

Spomin na njiju bo vedno živel v naših srcih in čas ne bo nikoli izbrisal bolečine zaradi krute usode, ki jima ni dovolila, da bi uresničila v življenju vse svoje cilje. Hvala vsem, ki ste ju spoštovali in ki ste ju ohranili v lepem spominu, posebej hvala vsem, ki postojite ob njunem preranem grobu, jima prinašate cvetje in prizigate sveče.

VSI, KI SMO JU IMELI RADI

Niti zbogom nisi rekel niti roke nam podal, smrt te vžela je prehitro, a v naših srcih boš ostal.

ZAHVALA

V 59. letu starosti nas je nepričakovano za vedno zapustil naš dragi mož, oče, dedek in brat

Ludvik Deutsch

iz Gornjih Petrovec

V globoki žalosti se zahvaljujemo sorodnikom, botrini, znanec, dobrim prijateljem in sosedom za vso pomoč v najtežjih trenutkih.

Hvala vsem za darovano cvetje, vence in prispevke za dobrodelne namene, za ustno ali pisno izrečeno sožalje ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala duhovnikom dr. Deutschu in Kerčmarju za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govornikom Maruši Došen in Ernestu Kovačecu za izrečene ganljive besede slovesa.

Hvala GD iz Gornjih Petrovec in iz sosednjih vasi, MA G. Petrovci, sodelavcem iz Primata Lendava in sodelavcem iz Avtoradgona Gornja Radgona.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujemo: žena Šarika, sin Drago z ženo Marino, Vlado z ženo Mileno, vnuki Melisa, Milan in Mišel, bratje Erik, Toni, Miška in Štefan z družinami ter sestra Micka in Justa z družinama

Zaspala mamica si zlata, zaprla trudne si oči, naj Bog odpre ti rajska vrata, to ti iz srca želimo vsi. (Materi v slovo, dr. J. Smej)

ZAHVALA

V 76. letu starosti je tiho in brez slovesa zaspala dobra, draga žena, mama in stara mama

Ema Frumen

roj. Kuzmič od Jurija

Ob nenadomestljivi in boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, znanec in prijateljem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebna hvala g. duhovniku za opravljen obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku KS Slavku Ficku za poslovične besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Jurij, 19. aprila 1988

Žalujemo: vsi njeni, ki smo jo imeli radi

V mojem srcu si se vpisal, čas ne bo te nikdar izbrisal, tudi če spokojno spiš, za mene kakor prej živiš.

V SPOMIN

1. junija bosta minili dve žalostni leti, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče, brat in stric

Franc Celec

od Jurija

Spomin nate bo živel v naših srcih do konca dni. Hvala vsem, ki se ga spominjate s prižgano svečo in postojite ob njegovem grobu.

Vsi, ki smo ga imeli radi

Ko si zadnjič stisnil nam roko, še slutili nismo, da bo to v slovo.

ZAHVALA

V 74. letu starosti je kruta usoda odtrgala od nas dragega moža, očima, starega očeta in strica

Karla Čarnija

iz Kukeča 15

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znanec, ki so nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč in kakor koli pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala družini Žilavec iz Murske Sobot za vsestransko humano pomoč. Zahvaljujemo se tudi osebju kirurškega oddelka bolnišnice M. Sobota, gasilcem, g. župnikoma za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govornikom za poslovične besede.

ŽALUJOČI: žena Marija, hčerka Marica z družino, vnuk Zlatko z zaročenko Bredo, vnukinja Biserka z družino in drugo sorodstvo

Ne boš v zvezdnatih nočeh bedel, ne boš nemiren čakal več poletja, ko žito zazori in vinska trta obrodi, da med nami se razveseliš, v domači zemlji naj telo ti mirno spi. Na grobu lučka vedno v spomin gori.

ZAHVALA

V 68. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, brat, dedek in pradedek

Anton Nemec

iz Murske Sobot

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znanec in vsem, ki ste nam pomagali, stali ob strani v teh težkih trenutkih, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala gospodu kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku Štefanu Harkaiju, ravnatelju SDEŠ za poslovične besede, kolektivu DO Mura, tozdr Perilo in tozdr oblačila — gotovo izdelki, kolektivu SPIZ-a in kolektivu KG Rakičan, Prašičerija Nemščak.

Vsem še enkrat — iskrena hvala.

ŽALUJOČI: žena Alojzija, otroci Lizika, Angela in Mirko z družinami, sin Milan, bratje in sestre z družinami, vnuki in pravnukinja Miša, Marta z družino, Milan z družino, Franc tre drugo sorodstvo

Kino

SPORED FILMOV V KINU PARK M. SOBOTA OD 19. DO 26. MAJA 1988

19. maja ob 17.45. uri amer. pustol. film 007: DIH SMRTI. V naslovni vlogi tokrat TIMOTHY DALTON — NOVI 007 — RAZKOŠEN IN NA-PET FILM, KI PREKAŠA VSE DOSE-DANJE IZ SERIJE 007!

19. maja ob 20. uri nem. erot. film VROČE NOČI JOSEPHINE MU-TZENBACHER. Trda erotika — mladini do 18. leta ne dovolimo ogleda filma!

20. maja ob 18. uri amer. pustol. film 007: DIH SMRTI OTVORITVE-NA PREDSTAVA V DOLBY STE-REO TONSKI TEHNIKI!

20. maja ob 20. uri nem. erot. film VROČE NOČI JOSEPHINE MU-TZENBACHER. Trda erotika — mladini do 18. leta ne dovolimo ogleda filma!

22. maja ob 15.30. in 17.45. uri amer. pustol. film 007: DIH SMRTI. 22. maja ob 20. uri nem. erot. film VROČE NOČI JOSEPHINE MU-TZENBACHER. Trda erotika — mladini do 18. leta ne dovolimo ogleda filma!

23. in 24. maja ob 18. in 20. uri in-don. avanturistični film MAŠČEVA-LEC RAMBO.

25. in 26. maja amer. drama BRVA DENARJA. Režija: Martin Scorsese. igrajo: Paul Newman, Tom Cruise.

Prodaj

FIAT 125 P, letnik 1978, vozen ali za rezervne dele. prodam. Karel Bežek, Lukavci 47. telefon: 87-590 IN-18331 ZASTAVO 750, letnik 1974, klepar-sko obnovljeno, registrirano do febru-erja 1989, prodam. Telefon 069 82-142, po 15. uri. Šitar, Stročja vas 19 a. IN-18330 KMETIJA, približno 5,5 ha, napro-daj. Cena 10 milijard. Telefon: 81-800. Vlado Tajnik, Stara Nova vas 24. Križevci pri Ljutomeru. IN-18328 VW, letnik 1965, ugodno prodam. Ce-na 150 SM. Rudolf Činč, Kokoriči 99, Križevci pri Ljutomeru. IN-18327 KOZLA, čistokrvnega, pasme alpina, in koze z mladici prodam. Roman Plohl, Ljutomer, Ormoška 19, telefon dopoldne: (069) 81-922. IN-18326 FIAT 850, letnik 1981, prodam Janko Šiško, Podgradje 9, Ljutomer, tele-fon: 82-323. IN-18325 TRAKTOR VARŠALOVSKI, 17 KS, s koso, ugodno prodam. Borec 27, Križevci pri Ljutomeru. IN-18324

PIČE — SLADOLED — SADNE KUPE — TOPLE MALICE IGRALNI AVTOMATI — SAT-ELITSKA TELEVIZIJA! To je ponudba PIERRE DENKO, Murska Soba-ta, Tomšičeva 24.

ENOOSNI TRAKTOR z vsemi pri-ključki, nov, nerabljen, prodam. Jože Gregorčič, Mota 73, p. Ljutomer. IN-18323

KLAVIRSKO HARMONIKO ME-LODIJA, 60-hasno, prodam. Franc Vrbnjak, Iljovci 23, Miklavž pri Ormo-žu. IN-18339

TRAKTORSKO ENOOSNO PRI-KOLICO TEHNOSTROJ, 3 t, skoraj novo, prodam. Grabe 18, Križevci pri Ljutomeru. IN-18336

JAWO 350, letnik 1979, poceni pro-dam. Činč, Logaroviči 6 b, p. Križev-ci. IN-18333

VODOVODNO ČRPALKO, enofaz-no, novo, prodam. Lukovnjak, Gor-nja Radgona, Koceljeva 14. GR-19661

ZASTAVO 101, karambolirano, let-nik 1980, prodam. Bratuša, Negova 74. GR-19662

DVE PARCELI (po 7 arov), Radenci jug. prodam. Vse informacije dobite pri advokatu Safaricu v Murski Soba-ti, telefon: 21-637. GR-19663

POMIVALNI STROJ GORENJE prodam. Informacije med 19. in 21. uro. Telefon: 73-453. GR-19664

TRAKTOR STEYR 18 s koso pro-dam. Mele 4. GR-19666

RENAULT TRAFIC (kombinirano vozilo) prodam. Telefon: 79-015. GR-19667

MOPED APN 4 ugodno prodam. Drago Škrobar, Police 80. GR-19668

NESNICE, MLADE JARČICE PASME HISEX, rjave, stare 12 in 15 tednov iz kooperacijske reje, trikrat cepljene, navajene na vso domačo hrano, odlične nesnice, prodajamo po zelo ugodni ceni. Vsak, ki kupi 10 jarčkov, dobi še eno zastopno. Na-ročila sprejema in daje vse in-formacije: FANIKA STADLER, gostilna BAKOVCI, Soboška 4, telefon: 069 76-121.

VESTNIK

Irma Benko (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jer-še, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Bernarda Peček, Bojan Peček, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Majda Horvat, Endre Gonter (tehnični urednik), Nevenka Emri in Marjan Maučec (lektorja).

Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/I, telefoni: novinarji 21 232, 21 064 21 393; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, karunodovstvo, gospo-darsko propagandna služba in tajništvo 21 064 in 21 383; dopisništva: Gornja Radgona 74 597, Lendava 75 085, in Ljutomer 81 317. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005. Devizni račun pri Jugobanki Lju-bljana 50100-620-00112-5049512. Tiska ČGP Večer Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

AUDI 60 L, letnik 1970, karamboli-ran ugodno prodam. Belak, Piričjak 17 a. M-4221

HONDA 500 PRODAM. Rakičan, Panonska 78. M-224

TELEVIZOR RIZ, črno-beli, ekran 41, star tri leta, in pony expres, pro-dam. Mošanci 41. M-4225

POHIŠTVO ZA OTROŠKO SOBO, dobro ohranjeno, prodam. Telefon: 75-757. M-4227

PRALNI STROJ PEA GORENJE, starejši, v dobrem stanju, ugodno pro-dam. Menhart, Murska Sobota, Koc-eljeva 2. M-4228

GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK prodam. Informacije po telefonu: 22-225. M-4229

IMT 540 prodam. Adrijanci 81. M-4231

PUHALNIK TAJFUN prodam. Do-brovnik 214. M-4232

OBRAČALNIK ZA SENO prodam. Puconci 18. M-4233

MERCEDES 300 D, letnik 1978, do-datno opremljen, dobro ohranjen, prodam. Beltinci, Panonska 33. M-4234

KRAVO, staro šest let, brejo osem mesecev, dobra mlekarica, prodam. Stefan Časar, Kapca 7. M-4235

OJACEVALNIK ZA CENTRALNO OGREVANJE PYAVY, 2 x 200 W, korg poly 800, klaviatura, prodam. Bratonci 109. M-4237

TRIDELNE BRANE Z MIRVIILNIKI, stare eno leto, prodam. Bratonci 109 M-4237

AVTOMOBILSKI DELI PO UGODNI CENI novi in rabljeni za motor in pločevino AUTO RECEK, WINDISCHMINIHOF Tel.: 9943 3156 2269

NOV AVTOMATIC prodam. Tele-fon: 78-632. M-4238

BARVNI TELEVIZOR prodam. In-formacije po telefonu 22-849, vsak dan, med 7. in 10. uro razen sobote. M-4241

DIANO, letnik 1977, ugodno pro-dam. Radenci, Jurkovičeva 12. M-4242

PRIKOLICO ZA AVTO prodam. Pertoča 42. M-4243

ČELNI NAKLADALNIK IMT, koso IMT z dvojnimi nožem in stiskalnico za kombajn zmaj prodam. Grabanov 19, Videm ob Ščavnici. M-4244

TELIČKO, staro štiri mesece, pro-dam. Telefon: 70-323. M-4245

HLADILNIK, skoraj nov, 200 l, ugodno prodam. Telefon: 24-873. M-4246

POHIŠTVO ZA DNEVNO SOBO, ugodno prodam. Telefon: 22-769. M-4248

KRAVO, visoko brejo, prodam. Trnje 72 a. Črenšovci. M-4249

TOMOS 14 M in traktor steyr 18, pluge in brane prodam. Gederovci 37 a. M-2456

NEMŠKE OVČARJE — MLADIČE poceni prodam. Kapca 4 a. M-4257

ELEKTRIČNI ŠTEDIILNIK ugodno prodam. Telefon: 71-736. M-4259

KUHINJSKO MIZO s šestimi stoli prodam. Dubrovski, Murska Sobota, Stara 6. M-4261

ŠKODO 110 L prodam. Informacije po telefonu: 76-072. M-4262

OBČANI!

Želite hitro in pod ugodnimi pogoji kupiti vseljivo nadstropno ali priili-čno hišo v Murski Soboti, hišo v razli-čnih fazah gradnje v Filovcih. Krogu ali Cezanjecih pri Ljutomeru, kmeč-ko hišo z večjo ohišnico v Tešanovcih ali Gorici. Oglasite se pri nas, ogledjte si, posve-tujte se in zadovoljni boste. TEKORS BIRO, Kelemen, Murska Sobota, Gregorčičeva 46.

FIAT 125 PZ, starejši tip, ugodno prodam. Telefon zvečer: (069) 73-352. M-4263

KRAVO, staro štiri leta, stelnio, pro-dam. Janez Panker, Satahovci 18. M-4265

TRIDELNA OKNA Z ROLETAMI, rabljena, prodam. Lipa 67. M-4266

JAWO 350 TS, novo, prodam. MZ 150, 125 ali samo motor, kupim. Tele-fon: 22-351. M-4267

KOMBI 850, letnik 1978, prodam. Oglasite se v slaščičarni JAGODA. M-4268

GOLF, dizel, letnik 1984, prodam. Černelavci, Jurčičeva 4. M-4269

OPEL ASCONO, letnik 1973, pro-dam. Hozjan, Trnje 111. M-4270

PUHALNIK TAJFUN prodam. Her-man Unger, Solina 6. M-4271

FIAT 125 P, letnik 1979, prodam. Murska Sobota, Poljska ulica 14, tele-fon: 22-108. M-4272

RENAULT 4 TL, letnik 1983, pro-dam. Telefon po 19. uri: 71-292. M-4274

Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer. Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/I. Ureja uredniški odbor:

generalna popravila vseh znamk zamrzovalnikov in hladilnikov

IZOLACIJSKI SERVIS & CO PTUJ

SLAVKO FURMAN — PTUJ pri železniški postaji HAJDINA

Naročila lahko oddate po telefonu 062/771-637

ŠPORTNO KOLO JUNIOR ugodno prodam. Telefon popoldne ali zvečer: 70-022. M-4275

GOLF X prodam. Fujs, Pečaroviči 118. M-4277

MLATILNICO ZMAJ prodam. Siri-na bobna 0,65 m. Gornji Črnci 29, p. Cankova. M-4279

MALE PUJSKE PRODAM. Mlajin-ci 4. M-4281

RENAULT 4, letnik 1979, prodam. Kovatič, Borejci 3, telefon: 46-124. M-4282

OKROGLI LES ZA OSTRÉŠJE pro-dam. Telefon: 77-728. M-4283

RENAULT 17 TL, letnik 1974 (90 KM), električni pomik stekel, v zimskem času ni bil vožen, registriran do 2. februarja 1989, prodam po ugodni ceni. Telefon: 069 87-075. M-4285

KORUZO SLAMO prodam. Pu-conci 84. M-4286

HIDRAVLICNI PRIKLOP ZA KO-SO STEYR, 18 KM, in sedež za kosil-nico BCS prodam. Čahuk, Križevci 58. M-4287

ČZ 175, ENDURO, prodam. Mežan, Murska Sobota, Generala Maistra 2. M-4288

PEUGEOT 505 STI, letnik 1983, sep-tember, prodam. Telefon vsak dan po 18. uri: 78-655. M-4289

BREJO TELICO in zastavo 750 pro-dam. Andrejci 30. M-4291

TRI KRAVE, kontrola A, prodam. Horvat, Dankovci 21. M-4292

ZASTAVO 101, registrirano do 18. aprila 1989, ugodno prodam. Zlatko, Gregorčičeva 55. M-4294

KOMBINIRANI ŠTEDIILNIK (2 elektrika, 2 plin), pečica na elektriko, nov, ceneje kot v trgovini, in elektri-čni motor, enofazni, 2,2 KW, malo ra-bljen, prodam. Stefan Horvat, Vaneča 47. M-4298

ZASTAVO 750, letnik 1981, prodam. Telefon: 23-045. M-4299

NOVEJŠI SIVALNI STROJ RUŽA STEP prodam. Informacije: Črenšov-ci 46 (stara šola). M-4300

MOTORNKO KOSILNICO LAVER-DA, dizel, in brejo telico prodam. Jo-že Gruškovič, Gornja Bistrica 151, Črenšovci. M-4302

FIAT 126 P in regal za dnevno sobo prodam. Šeruga, Lucova 2. M-4303

MALE PUJSKE PRODAM. Rankov-ci 3. M-4304

NESNICE, MLADE JARČICE PASME HISEX, rjave, stare 12 in 15 tednov, iz ko-operacijske reje, trikrat cepljene, navajene na vso doma-čo hrano, odlične nesnice, prodajamo po zelo ugodni ce-ni. Vsak, ki kupi 10 jarčkov, dobi eno zastopno. Naročila sprejema in daje vse informacije: ANICA LACKOVIČ, BEL-TINCI, RAVENSKA 40, tele-fon: 069 71-434.

HLADILNIK in zamrzovalno omaro prodam. Drago Jenš, Tišina 1, tele-fon dopoldne: 72-506. M-4305

JUGO 45, star štiri leta, registriran do 15. maja 1989, prodam. Škerlak, Sta-njeveci 74. M-4306

KOSILNICO BCS prodam. Škerlak, Stanjeveci 74. M-4306

FORD ESCORT, letnik 1970, pro-dam. Salamenci 60. M-4308

AVTOMATIK 3 KLS, nov, in ZA-STAVO 750, ugodno prodam. Virag, Bratonci 120. M-4309

ZASTAVO 101, letnik 1977, prodam. Šulinci 28. M-4311

TRAKTOR GOLDNER s prednjim pogonom in čelnim nakladalnikom, 40 KS, in avto mercedes 220, dizel, v odličnem stanju, prodam. Nuskova 32 ali telefon: 78-645. M-4312

TELIČKO, brejo osem mesecev, pro-dam. Petanjci 11. M-4313

KRAVO, kontrola A, staro osem let, brejo osem mesecev, zaradi starosti lastnika prodamo. Šparas, Zenkoviči 31. 19. M-4317

RENAULT 12, registriran do decem-bra 1988, prodam. Ogled po 16. uri. Golc, Kidričeva 60 (Jurškovska), Lju-tomer, ali tel.: 81-903. M-4318

MOPED AVTOMATIK 3 MS, star šest mesecev, prodam. Telefon: 46-331. M-4319

BREJI BELICI PRODAM. Dobrov-nik 252. M-4320

ŠKODO 110 R, z novim motorjem, obnovljena karoserija, zelo ugodno prodam. Gomilica 52. M-4321

FIAT 126, letnik 1978, dobro ohran-jen, prodam. Telefon: 24-592. M-4323

SEDEŽNO GARNITURO, kotno, z ležiščem, rabljeno dve leti, in otroško posteljico, belo, kovinsko, z mrežo, prodam. Telefon popoldne: 22-600. M-4324

AVTOMATIC, star eno leto, ugodno prodam. Murska Sobota, Tomšičeva 22. M-4326

ŠKODO 120 LS, letnik 1975, registri-rano do septembra, prodam. Rakičan, Vrtna 6. M-4328

ZASTAVO 101 (po delih) prodam. Nemčavci 21 a. M-4329

RENAULT 4, letnik 1976, neregistri-ran, prodam. Gornji Slaveči 105. M-4330

ŽETVENO NAPRAVO BCS za kosil-nico ugodno prodam. Šarkanj, Gornji Petrovci 75. M-4331

JUGO 45 A, star dve leti, prevoženih 16.000 km, zamenjan za lado 1200, staro do dve leti, Tropovci, ulica Jord-an 3, telefon: 43-302. M-4332

GOSPODINJE!

Če vam zamrzovalna skrinja toči vodo ali ledeni, pokličite IZOLACIJSKI SERVIS F. Hajdinjak, Gornji Slaveči 6, Kuzma (069) 78-271

Popravilo z garancijo na va-šem domu.

TRAKTOR STEYR, 18 KM, prodam. Sebeborci 90 a. M-4333

MOTORNKO KOLO TOMOS 15 SLC prodam. Stefan Antolin, Sodi-šinci 34. M-4334

AUDI 80, letnik 1978, in predsetve-nik, skoraj nov, prodam. Murski Pe-trovci 24 a. M-4336

AUDI 60, registriran do maja 1989, prodam. Telefon: 48-451. M-4337

BELO VINO, kakovostno, 800 l, pro-dam. Marija Koter, Jurovščak 58, Štrigova. M-4339

OVCARJA, starega 12 tednov, pro-dam dobremu gospodarju. Ogled v nedeljo in v ponedeljek. Brezovci 40. M-4341

ZASTAVO 750, letnik 81, prodam. Tel.: (069) 79-180 Kovač Jože, Segov-ci 65, Apače. IN-18513

BLATNIKE ZA R-4, nove, notranje, prodam. Dokležovje 54. M-4343

VSE ŠTIRI NOVE BLATNIKE IN DVA PRAGA ZA ŠKODO 100 ter pony ekspres, dobro ohranjen, pro-dam. Telefon: 24 764 ali Ivanič, Cankarjeva 48. M-4344

KORUZO NA STORŽIH in komplet gum za zastavo 101 ali 128, malo ra-bljene, prodam. Gradišče 3 a. M-4345

CITROEN GS CLUB prodam. Na-slov v upravi lista. M-4346

MOPED AVTOMATIC, nov, z ga-rancijo, ugodno prodam. Vadarci 23, p. Bodonci. M-4348

DESKE RAZLIČNIH DIMENZIJ IN MOPED (4 prestave) ugodno pro-dam. Moščanci 62 a. M-4350

PUJSKE (20 kg) prodam. Krajna 69. M-5351

MALE PUJSKE PRODAM. Jože Še-ruga, Hodoš 72. M-5352

KOSILNICO GORENJE, malo ra-bljeno, in kosilnico SIP 200 (po de-lih), ugodno prodam. Vlado Kuronja, Neradnovci 14, p. Petrovci. M-4353

HARMONIKO, prototonsko, skoraj novo, prodam. Karel Šinko, Rogoš-ovi 88. M-4354

KOSILNICO ZA TRAKTOR DE-UTZ-TORPEDO, bočno, prodam. Rakičan, Panonska 19. M-4355

TRGALNIK ZA KORUZO, dvovr-stni in izruvalnik krompirja, bočni, frezo za traktor, 160 cm, in kombi, 5-sedežni, s kesonom, dizel, 2200 D, prodam. Beznovci 46, telefon: 76 867. M-4356

BARVNI IN ČRNOBELI TELEVI-ZOR GORENJE prodam. Kobilje 9 a. M-4357

TOMOS APN 6, z garancijo, star dva meseca, prodam 10 odstotkov ceneje. Darko Letonja, Drakovci 16, p. Buč-kovci. M-4358

MALE PUJSKE PRODAM. Borejci 48. M-4359

MALE PUJSKE PRODAM. Murski Črnci 17. M-4360

SLAMOREZNIČO s puhalnikom prodam. Bratonci 114. M-4361

KAVČ (ležišče) z dvema foteljema, pohištvo za spalnico, tapacirano, z vgrajenim radiom, prodam. Dušan Petrovič, Murska Sobota, Staneta Rozmana 6. M-4362

MOPED APN 4 M prodam. Budja, Puconci 25 a. M-4363

TRAKTOR FERGUSON, 35 KS, pro-dam. Gradišče 45. M-4364

30 m² TEMNO ZELENIH TERAS-NIH PLOŠČIC prodam. Telefon: 48 402. M-4365

HRASTOVO SUHO HLODOVINO, 1,8 m³, v dveh kosih, prodam. K. E., Gornji Lakoš 50. LM-13440

PARCELO V LENDAVI s staro hišo prodam. Gostilna Štihec, Lendavske Gorice. LE-13448

4001 SADJEVCA (jabolčnik) po ugodni c

V SPOMIN

20. maja bo minilo leto dni, odkar nas je zapustila dobra žena, babica in prababica

Alojzija Vajs

iz Stare Nove vasi

Hvala vsem, ki obiskujete njen grob in prižigate sveče.

VSI NJENI

Srce je dalo vse, kar je imelo, nobene bilke zase ni poželo, odšel si sam na pot neznano, zapustil družino žalostno in samo.
Župančič

ZAHVALA

V 63. letu starosti nas je po hudi bolezni zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

Ludvik Smodiš

iz Černelavec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala zdravstvenemu osebju internega oddelka mari-borske bolnišnice, g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku KS za poslovlilne besede, godbi na pihala ter družini Škerlak iz Černelavec.

VSEM ŠE ENKRAT — ISKRENA HVALA!

Žalujoči: žena Alojzija, sinova Slavko in Zdenko z družinama, hčerke Olga, Silva, Darinka in Suzana z družinami ter bratje in sestre z družinami

Ko sem še živela ljubila sem vas vse, sedaj, ko me več med vami ni, ljubite me v spominu vi.

ZAHVALA

Tiho in mirno, brez slovesa, je zaspala dobra stara mama, babica in mama

Frančiška Gjergjek

iz Kovačevce

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč, posebno družinam Žekš, družinam Huber in Cor iz Kovačevce, vsem Milanovim sosedom in družinam Lovenjak iz Poznanovce.

Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku za poslovlilne besede.

Vsem še enkrat — prisrčna hvala!

Kovačevci, Poznanovci, 25. aprila 1988

Žalujoči: vnuk Milan z ženo Olgo, pravnuka Milan in Mateja ter otroci z družinami

Ni te na vrtu več, ni med gredicami ni te na polju več, ne med meglicami, ni te nikjer več, kjer bila si prej, a v naših srcih ostala si za vselej.

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, prababica in tašča

Emilija Celec

roj. Bokan
iz Gornjih Slaveč

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, dobrim sosedom za pomoč, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in za dobrodelne namene, nam pa izrekli sožalje.

Posebna hvala g. duhovniku Erniši za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter govornikom KS, Krpiču, in DU, Zrimu, za poslovlilne besede ob odprtem grobu. Posebna hvala zdravstvenemu osebju internega oddelka soboške bolnišnice.

G. Slaveči, 2. maj 1988

ŽALUJOČI: hčerka Marija z možem, hčerka Zlata z možem, sin Karel z ženo, snaha Marijana, vnuki Andrej, Monika, Danijela, Milena, Majda z možem, Sandra, Erika, Violeta in Janez, pravnuke Natalija in drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Nepričakovano in brez slovesa nas je v 65. letu starosti zapustil dragi mož, oče, dedek in brat

Rudolf Mikolič-Adam

upokojeni gozdar
iz Murske Sobot

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste ga pospremili na zadnji poti, nam pa izrekli sožalje.

Žalujoči: žena Anica, sinova Rudolf in Jože z družinama, brat Ivan in sestra Marija z družinama

V SPOMIN

22. maja minevata dve leti, polni žalosti, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

Ludvik Lendvaj

iz Moščanec

Praznina in žalost sta napolnila naš dom, odkar si odšel. Zastal je tvoj korak, obstalo je tvoje srce, toda tvoja podoba živi v naših srcih, v naših mislih se vedno vračamo k tebi.

Težko je razodeti žalost, ki jo čutimo za teboj. Hvala vsem, ki se ga spominjate in stojite ob njegovem grobu.

TVOJI NAJDRŽJI

Zaspala mamica si zlata, zaprla trudne si oči, naj Bog odpre ti rajska vrata, to ti iz srca želimo vsi.
(Materi v slovo, dr. J. Smej)

ZAHVALA

V 83. letu nas je za vedno zapustila draga mama, stara mama in babica

Marija Pivar

roj. Gujman

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence, cvetje in za dobrodelne namene ter jo pospremili na njeni zadnji poti.

Posebna hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, DO Mura, toz Perilo, DO Veriga iz Lesc ter govorniku KS za poslovlilne besede.

Radovljica, Kanada, Jesenice, Ljubljana, Lipovci, 26. aprila 1988

Žalujoči: otroci Mirko, Matija, Katarina, Marija, Alojz in Matilda z družinami, vnuki, pravnuke in drugo sorodstvo

Zaman je bil tvoj boj, zaman vsi dnevi hudega trpljenja, bolezen je bila močnejša od življenja.

ZAHVALA

Tiho in brez slovesa nas je v 78. letu zapustil dragi mož, oče, brat, dedek in pradedek

Jožef Zadravec

iz Renkovec 154

Nadvse boleča je resnica, da te ne bo nikoli več med nami. Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, nam izrekli sožalje, darovali vence, šopke in za dobrodelne namene ter draga pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku za poslovlilne besede ter medicinskemu osebju internega oddelka v Rakičanu.

Žalujoči: žena Terezija, hčerka Marija, sestra Marija, vnukinje Zdenka, Sonja in Marija z možem, Valerija z možem ter pravnuke Iztok, Zalika, Ivana in Monika

ZAHVALA

Za vedno nas je zapustil v 66. letu starosti naš dragi mož, oče, dedek in brat

Boris Budin

iz Lendave

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in dedka se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter se v tako velikem številu poslovlili od pokojnika.

Hvala govornikom za poslovlilne besede!

ŽALUJOČI: žena Terezija, sin Borislav in hčerka Terezija z družinama, vnuki Anita, Simon in Andrej, brata Cvetko in Zdravko ter drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Tiho in brez slovesa nas je v 77. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče in dedek

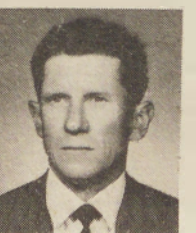
Mihaelj Forjan

iz Rogašovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter draga pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala g. župniku in cerkvenim pevcem za pogrebni obred, godbi na pihala iz Bakovec, govorniku krajevnih skupnosti, delavcem KG Rakičan, ABC Pomurka M. Soboti in Certusa Murska Soboti ter vsem drugim.

ŽALUJOČI: žena Ana, hčerke in sinovi z družinami

V hladnem grobu spiš, a za nas še živiš.

V SPOMIN

18. maja minevajo 4 leta, odkar je ugasnilo srce dragemu možu, očetu, staremu očetu in dedku

Viljemu Ozvatiču

iz Ratkovec

Prisrčna hvala vsem, ki mu prinašate cvetje in prižigate sveče na njegovem preranem grobu.

ŽALUJOČI VSI, KI SMO TE IMELI ZELO RADI

Niti zbogom nisi rekel, niti roke nam podal, smrt te vzela je prehitro, a v naših srcih boš ostal.

ZAHVALA

Nepričakovano in brez slovesa nas je v 52. letu starosti zapustil

Dragotin Rožman

iz Presike

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in vsem tistim, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam pomagali, izrekli sožalje ter darovali cvetje.

ŽALUJOČI: VSI BRATJE Z DRUŽINAMI

V SPOMIN

19. maja mineva leto, odkar nas je tiho zapustil naš dragi mož, boter, stric in ujec

Jože Novak

iz Martjanec

Še vedno je boleče spoznanje, da te ni več med nami. Hvala vsem, ki se ga še spominjate, obiskujete njegov grob in prižigate sveče.

VSI NJEGOVI

SMO V DRUŽBI PRED VELIKIMI PREIZKUŠNJAMI

Tudi v občini Ljutomer so se slovesno spomnili dneva varnosti. Predsednik skupščine občine Ljutomer, Miro Steržaj, je pripravil za delavce postaje milice in (letos prvič) oddelka za notranje zadeve v petek slavnostni sprejem, na katerem je v uvodnem nagovoru spregovoril o zgodovini nastajanja varnostnih služb in njenem pomenu danes. Med drugim je poudaril:

»Tudi v naši občini (Ljutomer), ko danes ocenjujemo prehojeno pot organov za notranje zadeve, lahko ugotovimo, da smo dosegli pomembne rezultate. Ne smemo pozabiti, da v varnostni službi delujejo na zahtevnem območju naše SR Slovenije, saj smo druga obsejna občina, ki meji na dve sosednji državi z različno družbeno ureditvijo. Naši mejni prehodi v sosednjih občinah so velika vrata za vstop tujcev. Povrh tega prihaja zadnje čase k nam vedno več tujcev, turistov, ki so za nas ekonomsko zanimivi. Ob tem pa ne smemo pozabiti na varnost teh turistov, tako na naših ne najbolj primer-

nih cestah kot v krajih, kjer bodo letovali. Tudi gostje so posebej občutljivi na varnostne razmere. To, da nas zadnja leta obiskuje vedno več tujih turistov, je tudi odsev dobrih varnostnih razmer, h katerim veliko prispevate tudi vi.«

Na koncu nagovora je Miro Steržaj vsem delavcem iskreno čestital in se jim zahvalil za doseženo dobro delo.

Ob letošnjem dnevu varnosti so imeli krajšo slovesnost tudi v Lendavi: predstavnike organov za notranje zadeve je sprejel predsednik občinske skupščine Rudi Leiner in jim čestital k prazniku. Na slovesnosti pa je imel krajši govor sekretar občinskega komiteja Zveze komunistov Slovenije v Lendavi Aleksander Varga. Po uradnem delu je bilo krajše družabno srečanje.

VERŽEJ

ZOFKA JE ZMOČILA NARCISE

Praznovanje v mesecu narcis, ki so zaščitni znak Veržeja in okolice, sovpada tudi z krajevnim praznikom. Tega so proslavili že dopoldne, na Grlavi. Slavnostna govornica, Ema Tibaut,

sekretarka OK SZDL Ljutomer in domačinka, je v nagovoru spregovorila o pomenu praznika, o nekaterih aktualnih družbeno-političnih in gospodarskih dogajanjih v ožji in širši domovini ter o prehojeni poti krajevnih skupnosti v minulem referendumskem obdobju. Uspešno opravljene naloge pa so izhodišče za nov samoprispevek, o katerem bodo kraji glasovali v začetku junija. Podelili so tudi priznanja OF. V kulturnem programu sta sodelovala Veržejski moški oktet in mladinski mešani nonet.

Osrednja prireditev meseca narcis pa je bila zaradi dežja okrnjena. Kramarski sejem, ki so ga odprli že dopoldne, je bil sicer obiskan, popoldanske prireditve — povorka z prikazom del in običajev, ki so povezani s koruzo, in vaške igre (igre meseca narcis) — pa so zaradi slabega vremena odpovedali in jih bodo prikazali pozneje. Kljub temu pa so najzanimivejši — izbor miss narcis — izpeljali v večernih urah. Letošnja miss narcis je — po ostrem boju — Renata Ivančič, 20-letna študentka VEKS-a, sicer pa doma s Cvena. Njena prva spremljevalka je 16-letna Daniela Mauzer, dijakinja SCTPU, doma iz Veržeja, druga spremljevalka pa Irena Rajter, stara tudi 16 let in tudi dijakinja SCTPU, doma pa je iz Logarovec.

Dušan Loparnik

Da, za maserje in kopališke mojstre

V Pomurju je okrog 50 absolventov srednje zdravstvene šole, ki so še vedno nezaposleni, vsaj ne opravljajo svojega poklica, čeprav jih je večina uspešno končala šolo še pred uvedbo srednjega usmerjenega izobraževanja. Torej čakajo na službo peto leto.

S poklicem, ki so si ga pridobili, to je zdravstveni tehnik, imajo malo možnosti, da bi kmalu dobili zaposlitev na ustreznih delovnih mestih. Zato nekateri sprejmejo delo v tovarni Mura, Agromerurju in drugje, kjer pač po sili razmer dobijo službo. Šolali se v ta namen seveda niso, poznalci te problematike pa pravijo, da je mladim vseeno boljše dati izobrazbo, kot pa da bi ostali nevalificirana delovna sila. V delovnih kolektivih pa za te mlade pravijo, da so to dobro razmišljajoči, vendar marsikateri ne dovolj uspešen delavec-neposredni proizvajalec; kar je razumljivo, saj morajo delati tisto, kar ni bila njihova prvotna poklicna odločitev.

Na Medobčinski gospodarski zbornici za Pomurje pa so na osnovi pogovorov s predstavniki Zdravišča Radenska in Srednje zdravstvene šole prišli do pobude, da bi na zdravstveni šoli uvedli tudi dodatni izobraževalni program (kot tečajno obliko) za absolvente medicinske šole, in sicer za poklic maser. Zdej poteka tovrstno usposabljanje le v Celju.

Pobuda o novem programu je že dobila široko podporo, zato bodo začeli postopek za verifikacijo le-tega. Teoretični del pouka bi bilo možno izvajati na zdravstveni šoli, za praktično usposabljanje maserjev pa so pripravljene ponuditi svoje prostore v Moravskih Toplicah.

Prav tako je dobilo podporo razmišljanje, da bi na omenjeni šoli uvedli tudi nov program za izobraževanje kopališkega mojstra, in sicer za potrebe vse Slovenije.

Jože Graj

Že dobrih 20 let, odkar je bil zgrajen hotel Diana, si delavci tega 150-članskega kolektiva prizadevajo za razširitev zmogljivosti in dvig gostinske ponudbe. Tako so pred dnevi v prostorih prejšnjega kegljišča odprli nov lokal PINKI. Ta samopostrežna restavracija je zanimivo opremljena, pa tudi barve in neonsko razsvetljavo so morali uvoziti, ker takšne pri nas ni. Vsak dan od 9.00 do 16.00 bo v restavraciji možno izbirati med več gotovimi jedmi, solatami in sladicami. Pripravljali bodo tudi jedi po naročilu in malice.

se, foto nj

KLOPCA DO KLOPCE — Tako bi lahko dejali za 15 novih klopi, ki so jih ob Titovi cesti v središču Murske Sobotne nedavno postavili delavci tozda Komunala Sobotna. Gre za klopi iz litoželeznega ogrodja, izdelane v Osijeku; za vsako so odšteli skoraj 250 tisoč dinarjev. Za lepši videz Murske Sobotne bodo kmalu postavili tudi stojala za kolesa in kovinske koše celjskega Ema. V kratkem naj bi podobne klopi postavili še ob Lendavski cesti in v parku, kjer bodo namestili še koše za smeti, obnovili pa nameravajo tudi otroška igrišča. Poskrbeli so tudi za okrasna drevesa in grmičevja ter cvetlice, ki dajejo pomurskemu središču posebno podobo, predvsem okrog spomenika na Trgu znage, v Ulici Štefana Kovača, za blokovski naseljem ob Lendavski cesti in v Naselju Prekmurske brigade. Tekst: M. Jerše, foto: N. Juhnov.

IZ PORABJA

Pismo »hudičevega advokata«

Redko se zgodi, da bi nam pisal kdo iz Porabja, zato smo kar presenečeni in veseli, kadar pride od tam kakšno sporočilo. In Vendel Mukics (tako je pismo podpisano) z Gornjega Senika se je odločil, da bo »zaigral vlogo odvocatusa diabolicusa (hudičevega advokata). To pa hočem storiti v ta namen, ker vam hočem biti v veliko pomoč pri vašem prizadevanju za dvig slovenske kulture v Porabju. To hočem storiti zaradi tega, da vi ne bi preveč zaupali položaju v Porabju, češ da itak vse lepo gladko napreduje vaše prizadevanje v Porabju. Torej, hočem vas lepo opomniti in jasno pokazati na razne strani porabskega kulturnega položaja...« (citirano iz pisma).

V nadaljevanju pisma avtor navaja, da je v Vestniku, ki je izšel 7. aprila 1988 članku pod naslovom Narodnostna etnologija, ki ga je napisal Jože Graj, prebral, da je Marija Kozar-Mukič med prvimi končala študij v Ljubljani. »To drži. Toda poglejmo nazaj tudi na tiste porabske Slovence, ki so takoj po osvoboditvi Madžarske, leta 1945, prvi končali slovenski študij in se izobrazili za slovenske učitelje. To sta bila Jožef Koles iz Ritkarovec in Gusti Gašpar z Gornjega Senika. Ko pa je leta 1948 v Jugoslaviji Tito napravil politični preobrat in je nato Rakosijev režim začel preganjati porabske slovenske izobražence, so se bili ti slovenski učitelji prisiljeni umakniti v Slovenijo. In še danes živijo tam. V letih 1952–55 so v Budimpešti spet študirali porabski Slovenci na Višji pedagoški šoli in se izobrazili za slovenske učitelje. Ti niso študirali iz narodnostne zavesti, ampak samo zato, da so se lahko sploh brezplačno izučili za učitelje. Ti so bili: Vendel Mukics (ki pa ni dovršil, ker je bil izstopil), Adelbert (Bela) Lebric z Gornjega Senika, Irena Pavlics, Ilonka Korpics, Jožef Lang — vsi iz Slovenske vasi — in Karel Krajcar iz Števanovec. In ti porabski izobraženci, ko so se po končanem študiju vrnili na svoje domove, s svojimi rojaki niso več govorili slovensko, ampak samo madžar-

ska. Samo tistih nekaj učnih ur v šoli z otroki so govorili slovensko, ko so jih učili slovensščino. Pa tudi tisti porabski Slovenci, ki so končali študij v Ljubljani, niso študirali zavoljo narodnostne zavesti, iz ljubezni do slovenskega jezika, ampak izključno samo zaradi dobre, boljše plače. Ker imajo v Porabju slovenski učitelji, sploh pa, ki so študirali v Ljubljani, boljše plačo kot pa madžarski učitelji na Madžarskem...«

Dalje navaja, da se večkrat peče z avtobusom z Gornjega Senika v Monošter in sliši, kako se porabska mladina med sabo pogovarja madžarsko, pa tudi že starejši, čeprav se v šolah učijo tudi slovensko. »Pa tudi vsi tisti, ki hodijo nastopat v Slovenijo, so Slovenci samo, takrat ko so tam, onkraj meje; doma pa so spet Madžari. Hodijo samo zato, da se lahko brezplačno vozijo po svetu. Če pa se v Porabju le dogaja kakšna slovenska kulturna prireditev, to delajo samo vodilni krogi, delovno ljudstvo pa se za to malo zmeni — samo toliko, kolikor mu je v zabavo, ne pa iz slovenske zavesti. V Porabju se mladina sploh sramuje slovenskega jezika. Seveda se novinarjem malo na zunaj kažejo, ker novinarjev nočejo za to »ošpotati«, se končuje pismo »hudičevega advokata«.

Zapisanih je torej precej očitkov, kritičnih besed. V nekaterih primerih bi jim lahko v celoti pritrdili, vse pa le ni tako. Med drugim smo o omenjenih porabskih izobražencih, ki so študirali v Budimpešti, že pisali — tudi pri avtorju tega pisma smo bili na obisku. Ali je kdo šel študirat slovensščino samo zaradi boljše plače ali pa tudi iz narodnostne zavesti, to najbrž ve le vsak posameznik. Da imajo na porabskih šolah boljše plače, pa je menda zato, ker pač dobijo dodatek za narodnostni pouk. Tudi na dvojezičnih šolah v Prekmurju je tako, ker ugotavljajo, da imajo ti učitelji težje delo. Marsikdo se najbrž ne bo strinjal tudi z drugimi ugotovitvami, zato bomo veseli, če bomo iz Porabja prejeli še kakšno pismo. Jože GRAJ

Pomladno odeti traktorji z zastavami, na njih pa prešerno razpoloženi mladeniči s šopki na prsih, se tu in tam vrinjajo tudi v mestni vrvež. Harmonika, petje, vriski... Naj ljudje vedo — k vojakom gremo!

Foto: Nataša Juhnov

KLETARJEM OSTANE LE 1.000 DINARJEV OD LITRA BUTELJČNEGA VINA

Tudi vino prinaša izgube

Ljutomerski kletarji so že »za-plavali« v rdeče številke, saj jim od litra buteljnega vina, potem ko pokrijejo vse druge stroške, ostane le 1.000 dinarjev, kar je manj kot dobijo zasebniki za liter namiznega vina. Po novem stane buteljna steklenica 280, plutasti zamašek 220, etiketa 160 in obe mali etiketi za znak kakovosti nekaj deset dinarjev. Stro-

ški so seveda tudi s kletarjenjem in polnjenjem, 22 odstotkov od cene pa je treba priznati kot rabat trgovini in med 14 do 16 odstotki gostincem. Poceni vino se tačas dobro prodaja, ker pa cena ni ustrežna, prodajo zadržujejo v upanju, da bo bolje ob sprostivni cen.

B. H.

SLOVENIJATURIST
Haj, pojdite z nami!

Sklad za dopolnilno izobraževanje in OO ZSS delavcev zaposlenih pri obrtnikih občine Murska Sobota

VABITA

4. in 5. junija,

na strokovno ekskurzijo v Osijek in Novi Sad

Med ostalim si boste ogledali osiješko pivovarno. Prijave sprejema, do vključno 25. maja, turistična agencija Slovenijaturist, Murska Sobota, Titova 1. Tel.: 21-189. Oglasite se, dobili boste potrebne informacije!

Nekaj tednov je že odkar so se bolniki in zdravstveno osebje preselili v prostore nove bolnišnice v Rakičanu. V teh dneh pa so začeli tudi z ureditvijo okolice, kar je bilo mogoče le z delovno akcijo, saj trije zaposleni delavci niso zmogli vsega dela. Za urejanje dveh hektarjev okolice bolnišničnega kompleksa bi potrebovali šest delavcev, vendar pa zaradi omejitve ne smejo zaposliti novih ljudi.

Na delovni akciji so poleg zaposlenih v bolnišnici (sodelovali so tehnično osebje, medicinske sestre, strežnice...), vsi, ki so si lahko utrgali nekaj časa, pomagali tudi učenci Srednje zdravstvene šole. Traktor jim je posodilo Kmetijsko gospodarstvo Rakičan; motike, grablje, kose in drugo orodje pa Kmetijska šola. Zaradi kadrovskih problemov bodo morali takšne akcije najbrž še večkrat ponoviti.

se, foto nj